

JULI - AUGUSTUS 2026

Informatieblad

Met onze op het feest van het Kostbaar Bloed in Ecône vier nieuw gewijde vrij jonge bisschoppen hebben we toekomst! Deo gratias! En ook dank aan onze oversten! De Priesterbroederschap Sint-Pius X zorgt wereldwijd voor de traditionele priesteropleiding, en haar priesterkandidaten moeten worden gewijd. Haar priesters leren evenzo wereldwijd de mensen die zich aan hun geestelijke zorg toevertrouwen het openbaringsgeloof en bereiden hun voor op het ontvangen van de sacramenten van de Kerk, waaronder het heilig Vormsel, waarvoor dan een van de nu zes bisschoppen zal komen om het toe te dienen.

Er zijn zoveel mensen die zich tot de Priesterbroederschap wenden om het openbaringsgeloof onderricht en de sacramenten op een waardige manier toegediend te krijgen. Vooral ook jonge mensen zijn op zoek naar het onverkort katholiek geloof en een waardige eredienst, het oer-eigene van de Kerk van Jezus, waarin God centraal staat, gedankt, aanbeden en verheerlijkt wordt.

Het modernisme heeft met het Tweede Vaticaans Concilie zijn intocht in de Kerk kunnen vieren. Paus Johannes XXIII heeft met het concilie een aanpassing aan de wereld willen beginnen. Maar als men haar de vinger geeft, neemt ze de hand. Het modernisme is nu de wereld in de Kerk, met iets typisch anti-goddelijks, nl. de geest van hoogmoed. Het soevereine verstand dat zegt: "ik geloof niet". Het is als een onkruid, gezaaid door Satan. Daarom staat in plaats van God de mens nu veel meer centraal. En leeft het idee dat het geloof uit de mens voortkomt, dat de genade met de menselijke natuur meekomt, waarmee de waarheid geweld wordt aangedaan. Er zijn in de moderne Kerk ook nog wel gelovigen van goede wil. Hopelijk behouden zij het geloof. Op de vraag of hij niet met de modernisten meer in dialoog had moeten gaan, zei de H. Paus Pius X: "Discussiëren over geloven of niet geloven, heeft geen zin".

De huidige kerkelijke gezagsdrager zijn aanhangers van het modernistisch systeem in de Kerk en vinden het goed de Traditie van de Kerk te veroordelen. Als we vroeger moderne priesters om de traditionele Mis in de parochiekerken vroegen, zeiden ze dikwijls: "Nee, we gaan niet polariseren!" Het klopt: God centraal of de mens centraal, het is heel iets anders.

Op 20 juni vierden we de H. Paus Silverius, gestorven in het jaar 540. Hij was een dappere paus die voor de waarheid opkwam. Hij stelde zich met een apostolische vrijmoedigheid teweer tegen Keizerin Theodora (de wereld) en verdedigde tegenover haar de Godmenselijkheid van Jezus en de besluiten van het Concilie van Chalcedon 451. Het kostte hem verbanning met veel miserie die hem het leven nam. De Kerk rekent hem daarom onder de martelaren. Hij liet zich niet beïnvloeden door bedreiging of lof. Hij deed niet aan diplomatie, maar streed voor de waarheid, de eenheid en het recht van de Kerk. Wat heeft de Kerk mooie voorbeelden! Laten we bidden voor Paus Leo XIV!

Pater Carlo de Beer

Open brief van 24 juni 2026

gericht aan Zijne Heiligheid Paus Leo XIV en
aan de kardinalen van de Heilige Kerk

door de Priesterbroederschap Sint-Pius X

Heilige Vader,
Eminenties,

Aan de vooravond van het consistorie op het einde van deze maand, en enkele dagen voor de bisschopswijdingen die gepland staan op 1 juli aanstaande in Econe, lijkt het ons dat het moment is aangebroken voor de Priesterbroederschap Sint-Pius X om een volledige belijdenis van het katholieke geloof te formuleren, die wij graag in de handen van Uwe Heiligheid en van elk van de kardinalen zouden willen leggen.

De Kerk lijdt vandaag onder de druk van nieuwe krachten, zowel van binnenuit als van buitenaf, die haar in alle mogelijke richtingen duwen, behalve – zo lijkt het ons – in de juiste. Geconfronteerd met een dergelijk lijden kunnen wij niet onverschillig blijven.

Het is niet aan de Priesterbroederschap Sint-Pius X om de te volgen weg aan te wijzen, maar aan de tweeduizendjarige Traditie van de Kerk, die door de eeuwen heen getrouw door de Apostolische Stoel is bewaard en doorgegeven, en die velen thans in feite beschouwen als een achterhaalde realiteit, onderhevig aan voortdurende verandering.

Het is in naam van diezelfde Traditie, en uitsluitend in het licht daarvan, dat wij vandaag deze katholieke geloofsbelijdenis formuleren tegenover de belangrijkste dwalingen en de ernstigste gevaren van onze tijd.

Wij zijn ervan overtuigd dat de Traditie alle remedies bevat voor de diepste kwalen waaraan de Kerk en de wereld lijden, en waarvoor men tevergeefs buiten haar om naar oplossingen zoekt. Het onveranderlijke en integrale geloof is het beginsel, het fundament en de wortel van het heil van de zielen. Dit geloof, vervat in de Traditie en onderwezen door het onveranderlijk Leergezag, vormt het ware fundament van de eenheid van de Kerk en is bijgevolg het noodzakelijk middel om de eenheid en de gemeenschap tussen de leden van het mystieke Lichaam van Christus tot stand te brengen.

Boven de veranderingen en wisselvalligheden van de tijd verheft zich de onveranderlijke Traditie, een echo van de eeuwige Waarheid in de geschiedenis.

Wij kunnen alleen maar hopen en smeken dat deze Traditie en de zuiverheid van het geloof opnieuw tot grondslag van het leven van de Kerk worden gemaakt, opdat daaruit een authentieke vernieuwing kan ontstaan. Het is voor deze intentie dat wij vurig bidden.

Wij zijn ervan overtuigd dat, in de onstabiele en uiterst gevaarlijke context die zich vandaag voor onze ogen ontvouwt, de beste bijdrage die men aan de universele Kerk kan leveren, bestaat uit een oprechte en integrale belijdenis van het katholiek geloof.

Wij hopen dat deze leerstellige tekst op een dag als basis kan dienen voor een openhartige dialoog met de Heilige Stoel, in een vredige, broederlijke en liefdevolle sfeer.

De tekst die wij u overhandigen is geen vruchteloze herhaling van een groep nostalgici, maar de noodzakelijke, vreedzame en vastberaden uitdrukking van ons geloof.

“Non enim possumus aliquid adversus veritatem sed pro veritate.”
“Want wij hebben geen macht tegen, maar wel voor de waarheid.”

En volgens de psalmist, geciteerd door de heilige Paulus:

“Et nos credimus propter quod et loquimur.”
“Wij hebben geloofd, daarom hebben we gesproken.”

Wij danken u voor de aandacht die u aan deze tekst wilt schenken en verzekeren u van ons voortdurend gebed voor U en voor de universele Kerk.

Menzingen, 24 juni 2026, Geboortedag van de heilige Johannes de Doper

Davide Pagliarani, Algemeen-Overste
+ Alfonso de Galarreta, Eerste Assistent
Christian Bouchacourt. Tweede Assistent
+ Bernard Fellay, Eerste Raadgever, Oud Algemeen-Overste
Franz Schmidberger, Tweede Raadgever, Oud Algemeen-Overste

Katholieke geloofsbelijdenis van de Priesterbroederschap Sint-Pius X

om de zielen te verlichten ten aanzien
van de moderne dwalingen

In de naam van de heilige en onverdeelde Drie-eenheid,
Vader, Zoon en Heilige Geest.

Preamble

1. Ik belijd en omarm de volledige waarheid van het katholiek geloof, zoals deze “door de apostelen uit de mond van Onze Heer Jezus Christus zelf is ontvangen, of door de apostelen zelf onder leiding van de Heilige Geest van hand tot hand is doorgegeven¹”, vervolgens getrouw bewaard is gebleven en in een ononderbroken opvolging binnen de katholieke Kerk tot ons is gekomen, via de prediking van de pausen en de bisschoppen, de geschriften van de kerkvaders en theologen, en de besluiten van de heilige concilies².

2. Ik aanvaard vastberaden alle waarheden die de onfeilbare Kerk heeft voorgesteld als goddelijk geopenbaard en noodzakelijk voor het heil, hetzij door de definities van haar plechtig Leergezag, hetzij door de eenstemmigheid van haar gewoon en universeel Leergezag³. Ik aanvaard eveneens alles wat tot de katholieke leer behoort vanwege een noodzakelijk verband met het geopenbaarde geloofsgoed⁴, en ik beschouw de waarheden als zeker die de Kerk standvastig heeft onderwezen om dit geloofsgoed tegen dwalingen te beschermen⁵.

3. Ik verwerp dan ook alle dwalingen die in strijd zijn met dit geloof, in het bijzonder die van het liberalisme, het indifferentisme, het modernisme, de oecumene en het secularisme, die door de Pausen Pius IX⁶, Leo XIII⁷, de heilige Pius X⁸, Pius XI⁹ en Pius XII¹⁰ zijn veroordeeld. Deze dwalingen vertroebelen immers de geopenbaarde leer, verdraaien de Traditie, ontsieren de heilige liturgie, bederven de zeden, verzwakken de missionaire geest en ontwrichten de christelijke sociale orde, waardoor zij het heil van de zielen ernstig schaden.

4. Ik belijd dit geloof en verwerp alle dwalingen die daarmee in strijd zijn, omdat ik trouw onderworpen wil blijven aan de heilige, apostolische en rooms-katholieke Kerk, de Lerare van de waarheid, evenals aan de paus, de plaatsvervanger van Christus, in mijn verbondenheid met het eeuwige Rome, dat de opdracht heeft ontvangen om het geopenbaarde geloofsgoed heilig te bewaren en getrouw uiteen te zetten tot aan het einde van de tijden.

5. Ik voeg hieraan toe dat het, in de huidige verwarring, niet langer volstaat om enkele afzonderlijke waarheden in herinnering te brengen. Het wordt onontbeerlijk om de gehele orde van de katholieke leer volledig in het licht te stellen, in haar bovennatuurlijke samenhang en haar stralende harmonie, zonder enig dogma weg te laten, zonder enige waarheid te verzwakken, zonder de ontvangen geloofsleer te vervangen door dubbelzinnige of vertekende taal die, onder het voorwendsel van oecumene of aanpassing aan de wereld, deze leer met steeds grotere vrijpostigheid misvormt.

6. De liefde zelf gebiedt ons deze leer met duidelijkheid, geduld en kracht te belijden, tot glorie van God, tot eer van de Kerk en tot heil van de zielen.

I. De goddelijke Openbaring, het geloof en de Traditie

7. Ik geloof dat God, in Zijn goedheid, de mens door de gave van de genade heeft geroepen om de zalige aanschouwing te verkrijgen. Ik ben er vast van overtuigd en belijd dat deze verheffing van de mens de krachten en eisen van de menselijke natuur te boven gaat, en dat zij een gratis gave van God is, dat wil zeggen een bovennatuurlijke gave¹¹.

8. Ik geloof dat God de mens niet aan zijn eigen natuurlijke krachten heeft overgelaten, maar dat Hij hem de mysteries van Zijn goddelijk leven en de bovennatuurlijke bestemming waartoe Hij hem roept, heeft geopenbaard. Zo heeft Hij, nadat Hij vroeger in het Oude Verbond door de profeten had gesproken, uiteindelijk, in het Nieuwe Verbond, gesproken door Zijn enige Zoon, Onze Heer Jezus Christus, waarmee de goddelijke Openbaring haar volmaakte vervulling heeft gevonden¹².

9. Deze Openbaring is het waarachtige woord van God, dat aan de Kerk als een schat is toevertrouwd en aan de mensen als geloofsregel wordt voorgesteld in de vorm van een leergebouw, waarin de mysteries zodanig zijn geformuleerd dat zij begrijpelijk zijn en in woorden kunnen worden uitgedrukt¹³. De Openbaring is niet de geleidelijke uitdrukking van een religieus bewustzijn, noch de vrucht van een collectieve ervaring van de gelovige gemeenschap; zij is de waarheid zelf van God die zich op bovennatuurlijke wijze aan het verstand van de mensen openbaart voor hun heil¹⁴.

10. Ik geloof dat het geloofsgoed voltooid is met de dood van de laatste apostel. Na de apostelen ontvangt de Kerk geen nieuwe Openbaring meer: zij bewaart, verklaart, verdedigt en geeft het ontvangen geloofsgoed door¹⁵.

11. Ik erken de uiterlijke bewijzen van de Openbaring, in het bijzonder de wonderen en de profetieën, als zeer zekere tekenen waarmee de goddelijke oorsprong van de christelijke godsdienst op een voor het menselijk verstand begrijpelijke wijze wordt aangetoond, te allen tijde en overal. Ik erken eveneens de Kerk zelf, door haar eenheid, haar heiligheid, haar katholiciteit, haar vruchtbaarheid en haar onwankelbare stabiliteit, als een blijvende bron van geloofwaardigheid en een onweerlegbaar getuigenis van haar goddelijke zending.

12. Ik belijd dat het geloof de bovennatuurlijke onderwerping van het verstand is, onder invloed van de genade, aan de door God van buitenaf geopenbaarde waarheid. Het berust noch op de evidentie van het geziene, noch op het persoonlijke oordeel, noch op de ervaring van het beleefde, maar op het gezag zelf van God die spreekt en die, als de Eerste Waarheid, zich noch kan vergissen noch ons kan misleiden. Het geloof is dus noch een blind religieus gevoel, noch een emotie van de ziel, noch een innerlijke overtuiging die voortkomt uit het persoonlijk of collectief bewustzijn. Het is de bovennatuurlijke deugd die het menselijk verstand verheft en het in staat stelt God te kennen zoals Hij is, dankzij het getuigenis dat God van Zichzelf geeft, in afwachting van de goddelijke aanschouwing¹⁶.

13. Ik verwerp dan ook de dwaling van het modernisme, zoals die thans nog steeds heerst, die het geloof reduceert tot een innerlijke ervaring, tot een zintuig-

lijk verlangen of tot een geleidelijk groeiend bewustzijn van de gelovige gemeenschap. Een dergelijke opvatting vernietigt het begrip ‘dogma’ zelf en maakt de geloofsplicht onmogelijk, waarbij de goddelijke waarheid wordt vervangen door subjectieve overtuiging en de leer wordt overgeleverd aan de wisselvalligheden van de geschiedenis¹⁷.

14. Ik belijd tevens dat de door God geopenbaarde geloofsschat vevat is in twee bronnen: de Heilige Schrift en de Traditie¹⁸. Ik belijd dat de Traditie meer dan één door God geopenbaarde waarheid bevat die niet in de Schrift te vinden is, en dat de Schrift derhalve moet worden gelezen en begrepen in afhankelijkheid van de Traditie¹⁹.

15. Ik belijd dat de Heilige Schrift, waarvan de boeken in hun geheel, in al hun onderdelen, onder inspiratie van de Heilige Geest zijn geschreven, dus waarlijk het Woord van God is, vrij van elke dwaling en toevertrouwd aan de authentieke uitleg door het Leergezag van de Kerk, volgens de norm van de Traditie en volgens de analogie van het geloof²⁰.

16. Ik verwerp dan ook de rationalistische exegese, die de heilige boeken behandelt als documenten die uitsluitend door mensen zijn geschreven, die a priori de mogelijkheid van het bovennatuurlijke uitsluit, de historische Christus kunstmatig loskoppelt van het geloof van de Kerk, wonderen reduceert tot symbolen, of de Schrift onderwerpt aan veranderlijke hypothesen en aan de manipulaties van naturalistische, kritische methoden. De ware Bijbelwetenschap moet zich ten dienste stellen van het begrip van het geloof; het is niet aan haar om zich op te werpen als regel, uitlegger of rechter van het woord van God²¹.

17. Ten slotte belijd ik dat de Traditie geen dode gedachtenis is, maar de levende overlevering van de leer die van de apostelen is ontvangen. Zij blijft levend, in tegenstelling tot de Openbaring, die is afgesloten²². Zij is zowel levend in de werking van het Leergezag van de lerende Kerk als in de geloofsbelijdenis van de onderwezen Kerk, waarvan het “sentire cum Ecclesia” het resultaat is dat voortkomt uit het onderricht van het Leergezag²³. De Traditie kan “levend” worden genoemd, niet in de zin dat zij van betekenis zou veranderen, maar in de zin dat het levende Leergezag door de eeuwen heen, op een steeds duidelijkere en explicietere wijze, dezelfde waarheid volgens dezelfde betekenis voorlegt²⁴. Wat door iedereen, overal en altijd als onderdeel van het geloof is beschouwd, kan door geen enkele theologische mode, geen enkele pastorale druk, geen enkele diplomatieke noodzaak en geen enkele zogenaamde eis van de moderne wereld worden ontkend of in twijfel worden getrokken²⁵.

II. God, begin en doel van alle dingen, heilige Drie-eenheid

18. Ik belijd het bestaan van één enkele, persoonlijke, levende en ware God, het eerste begin en het laatste doel van alle dingen, die in het begin uit het niets de hemel en de aarde, de zichtbare en onzichtbare dingen, heeft geschapen. Oneindig volmaakt, eeuwig en almachtig, onveranderlijk, onbegrijpelijk in Zijn Wezen en soeverein vrij in Zijn werken, onderscheidt Hij Zich van de wereld die Hij uit vrije wil heeft geschapen, die Hij in het bestaan houdt en die Hij door Zijn Voorzienigheid bestuurt²⁶.

19. Ik belijd dat God met zekerheid kan worden gekend door het natuurlijke licht van de rede aan de hand van Zijn schepselen, zoals de oorzaak bekend is door zijn gevolgen. Het katholieke geloof erkent immers dat het menselijk verstand in staat is de werkelijkheid van de dingen waarlijk te doorgronden, vaak de oorzaken ervan te kennen en tot ware zekerheden te komen²⁷.

20. Daarom verwerp ik het moderne agnosticisme, het filosofisch scepticisme, het idealistisch subjectivisme en alle leerstellingen die de reikwijdte van de menselijke kennis beperken tot zintuiglijke verschijnselen of constructies van het bewustzijn, en daarmee de mogelijkheid zelf van een kerkelijk Leergezag en een ware theologie ontkennen.

21. Ik belijd dat er in de ene goddelijke Natuur drie werkelijk onderscheiden Personen bestaan: de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, een Drie-eenheid van één in Wezen en onverdeelbaar. De Vader is zonder begin; de Zoon is van alle eeuwigheid door de Vader voorgebracht; de Heilige Geest gaat eeuwig uit van de Vader en de Zoon als van één enkel beginsel. Maar deze drie Personen vormen één en dezelfde goddelijke Wezenheid: zij zijn één Eeuwige en niet drie Eeuwigen; één God die wijs, goed en almachtig is, en niet drie goden die eveneens wijs, goed en almachtig zijn; zij zijn één in de goddelijke Wil en Voorzienigheid, en genieten één en dezelfde heerlijkheid²⁸.

22. Ik verwerp de afgezwakte belijdenissen van het trinitaire geloof die, onder het voorwendsel van religieuze eenheid of oecumenische voorzichtigheid, opzettelijk verzwijgen wat God over Zichzelf heeft geopenbaard. Het volstaat niet om met de joden en de moslims te zeggen dat er één God is; het volstaat niet om met de arianen te erkennen dat de Zoon van dezelfde natuur is als de Vader; het volstaat evenmin om met de schismatieke Grieken te belijden dat de Heilige Geest uit de Vader voortkomt, terwijl men het Filioque verzwijgt. Dit valse irenisme streeft naar een illusionaire eendracht: door bepaalde geopenbaarde waarheden niet te belijden, vervangt het duidelijkheid door verwarring en brengt het de integriteit van het geloof in gevaar.

III. De schepping van de mens en de bovennatuurlijke orde van de genade

23. Ik geloof dat God de mens naar Zijn beeld heeft geschapen, voorzien van een geestelijke en onsterfelijke ziel, die in staat is de waarheid te kennen, het goede te beminnen zoals dat door het natuurlijke verstand wordt erkend, en zich vrijwillig tot zijn Schepper te wenden. De mens is dus niet het noodzakelijk product van een blinde evolutie, noch het eenvoudig resultaat van materiële krachten; hij is afkomstig van God als zijn scheppende oorzaak, is afhankelijk van God die hem in het bestaan houdt, en is gericht op God als zijn doel²⁹.

24. Ik belijd dat God de mens niet uitsluitend tot zijn natuurlijke volmaaktheid heeft bestemd, maar hem uit vrije wil heeft geroepen tot een bovennatuurlijk doel dat de krachten en rechten van de geschapen natuur volkomen te boven gaat: de zalige aanschouwing, waardoor de ziel God van aangezicht tot aangezicht zal zien en zal delen in het innerlijk leven van de Allerheiligste Drie-eenheid. Dat de mens geroepen is om een kind van God te worden, deel te hebben aan de goddelijke Natuur en erfgenaam van de Hemel te zijn, is niet de noodzakelijke vervulling van zijn natuur, maar puur een gevolg van de goddelijke vrijgevigheid³⁰.

25. Ik verwerp dan ook elke leer die het onderscheid tussen natuur en genade opheft, die het bovennatuurlijk leven tot een vereiste van de menselijke natuur maakt, of die de genade voorstelt als een louter innerlijke ontwikkeling van de natuurlijke vermogens van de mens. Een dergelijke verwarring ondermijnt zowel het onverdiend karakter van de bovennatuur als ook de realiteit van de natuur. Uiteindelijk reduceert zij het geloof tot een religieuze antropologie, en de Verlossing tot een openbaring van de mens aan zichzelf.

26. Ik belijd eveneens dat de genade de natuur niet vernietigt of vervangt: zij geneest haar, verheft haar en vervolmaakt haar, terwijl zij de natuur laat bestaan. De bovennatuurlijke orde stelt noch de rede, noch de natuurwet, noch de schepselen ter discussie; zij geneest ze en onderwerpt ze aan een hoger doel³¹. Daarom is de moderne tegenstelling tussen menselijke vrijheid en genade, tussen de waardigheid van de persoon en de afhankelijkheid van God, tussen samenleving en geloof, volkomen onjuist.

27. Ik verwerp het valse religieuze humanisme dat de mens op zichzelf verheerlijkt, alsof de Incarnatie in de eerste plaats en uitsluitend het beeld van God in de schepping van de mens zou hebben geopenbaard, in plaats van de ellende van de zonde en de barmhartigheid van God die zich tot de zondaar neerbuigt. De mens is pas werkelijk groot wanneer hij nederig de genade ontvangt die hem geneest en verheft, boete doet voor zijn zonden, zich onderwerpt aan de waarheid en leeft

als een kind van God. Door zich van God af te keren, verheft hij zichzelf niet: hij verliest zichzelf.

28. Ik belijd dat de menselijke waardigheid, waarmee God Zijn scheepsel aan de top van de materiële wereld heeft geplaatst, nooit kan worden aangevoerd tegen de Wet van God, tegen de noodzaak van bekering, of tegen de onderwerping aan de geopenbaarde waarheid. Deze waardigheid is door de zonde aangetast: zij moet door de genade worden hersteld en verheven tot de waardigheid van de aangenomen kinderen van God³².

IV. De erfzonde en de toestand van de mens

29. Ik geloof dat onze eerste ouders door God in een toestand van oorspronkelijke gerechtigheid en heiligheid zijn geschapen en begiftigd met de gaven van onschuld, vrijwaring van lijden en te moeten sterven. Door een bijzondere gunst van God bezaten zij niet alleen de integriteit van hun eigen natuur, maar ook de bovennatuurlijke gaven die hen bestemden voor het leven van God zelf³³. Adam, het hoofd en de stamvader van de mensheid ontving bovendien de gave van de verstandelijke kennis.

30. Ik belijd dat Adam door zijn ongehoorzaamheid daadwerkelijk de oerzonde heeft begaan, die van generatie op generatie aan alle mensen wordt doorgegeven. Deze erfzonde is voor allen een zonde van de natuur, die hen veroordeelt tot de dood, tot lijden, tot onwetendheid en tot begeerlijkheid. Nadat zij waren beroofd van de heiligmakende genade en de bovennatuurlijke gaven, die zij niet langer aan hun nageslacht kunnen doorgeven, werden Adam en Eva uit het aards paradijs verdreven³⁴.

31. In Adam is de natuur van de mens echter niet vernietigd, maar slechts gewond: zijn verstand, hoewel verduisterd, blijft in staat de waarheid te kennen³⁵; zijn vrije wil, hoewel verzwakt, blijft in staat het natuurlijke goede te willen en lief te hebben³⁶. Daarom verwerp ik alle leerstellingen die, vanuit een wanhopig pessimisme, de mens als onherstelbaar verdorven en onbekwaam tot enig goed beschouwen.

32. Ik verwerp echter eveneens alle leerstellingen die, vanuit een onbezonnen optimisme, de erfzonde bagatelliseren, de aangeboren goedheid van de mens naïef verheerlijken, of beweren dat universele vrede uitsluitend kan worden grondvest op de morele, technische, politieke of culturele vooruitgang van de mensheid. De tragedies van de geschiedenis, de onrust in de samenlevingen en de duisternis van het menselijk hart zijn in wezen, in de eerste plaats en bovenal, te verklaren door de diepe wonde van de zonde.

33. Ik belijd dat de mens gered moet worden door een verlossing die hem zowel van deze erfzonde als van al zijn persoonlijke zonden bevrijdt³⁷. Deze verlossing – of deze vrijkoop – vereist de gave van Gods genade in Christus: zonder deze kan de mens zichzelf niet redden door zijn natuurlijke werken, zijn cultuur, zijn wetenschap of zijn religieuze mening³⁸. Zonder de heiligmakende genade van Christus is hij niet in staat zijn bovennatuurlijke doel te bereiken³⁹.

34. Ik verwerp dan ook het moderne naturalisme, of het nu theoretisch is (in de filosofie of de theologie) of praktisch (in de moraal, de politiek of de pastorale zorg). Elke leer die spreekt over broederschap, vrede, waardigheid of vooruitgang, zonder de zonde, het Kruis of de noodzaak van de genade te erkennen, bouwt op een illusionair fundament en misleidt uiteindelijk de zielen die zij beweert te dienen.

35. Tegelijkertijd belijd ik dat de ernst van de zonde nooit tot wanhoop mag leiden, want God heeft in Zijn barmhartigheid de mens na zijn zondeval niet in de steek gelaten, maar heeft hem vanaf het begin een Verlosser beloofd, geboren uit de Vrouw, wiens komst Hij geleidelijk doorheen de heilsgeschiedenis heeft voorbereid.

36. In dit alles belijd ik dat de feiten die in het boek Genesis worden vermeld en die betrekking hebben op de grondslagen van de katholieke religie, in letterlijke, historische zin moeten worden opgevat: bijvoorbeeld de schepping van alle dingen door God aan het begin van de tijden; de bijzondere schepping van de mens; de vorming van de eerste vrouw uit de eerste man; de eenheid van het menselijk geslacht; het oorspronkelijk geluk van de eerste ouders in de toestand van gerechtigheid, ongeschondenheid en onsterfelijkheid; het gebod dat God aan de mens gaf om zijn gehoorzaamheid op de proef te stellen; de overtreding van het goddelijke gebod, op aansporing van de duivel in de gedaante van de slang; de val van de eerste ouders uit deze oorspronkelijke toestand van onschuld; evenals de belofte van de komende Verlosser⁴⁰.

V. Jezus Christus, het mensgeworden Woord, enige Middelaar en Verlosser

37. Ik geloof en belijd dat Onze Heer Jezus Christus het eeuwige Woord van God is, ware God en ware mens, van dezelfde substantie als de Vader wat de Goddelijkheid betreft en van dezelfde natuur als wij wat de menselijkheid betreft, gelijk aan ons behalve de zonde⁴¹. Hij is de enige Middelaar tussen God en de mensen, de enige Verlosser van het menselijk geslacht, de enige Koning van de zielen en van de samenlevingen, door God in Zijn barmhartigheid aan onze eerste ouders beloofd en door de profeten aangekondigd⁴².

38. Ik belijd dat, toen de volheid van de tijden was gekomen, de Zoon van God mens is geworden, niet om de mens in zijn menselijke waardigheid te bevestigen of om de mens het beeld van God in hemzelf te openbaren, maar om hem van de zonde te redden en hem opnieuw toegang te verschaffen tot het eeuwig leven. Geboren uit de Maagd Maria, heeft Hij – zonder op te houden God te zijn – een ware menselijke natuur aangenomen, onder ons geleefd, de waarheid onderwezen, de profetieën vervuld, Zijn goddelijkheid door Zijn wonderen geopenbaard en Zich vervolgens vrijwillig aan het Kruis opgeofferd als Verzoeningsoffer voor de zonden van de wereld⁴³.

39. Ik belijd dat de Verlossing een ware genoegdoening is die aan de goddelijke gerechtigheid wordt aangeboden, tot herstel van de erfzonde en de persoonlijke zonden. Christus, Priester en Slachtoffer in Zijn heilige mensheid, heeft ons door Zijn Bloed verlost. Door onze zonden te dragen en de straf te ondergaan die ons toekwam, heeft Hij aan Zijn Vader een volmaakte daad van gehoorzaamheid, liefde en verzoening aangeboden, waaraan de waardigheid van Zijn goddelijke Persoon een oneindige verdienstelijke waarde verleende⁴⁴.

40. Ik verwerp dan ook elke leer die de Verlossing zou reduceren tot een loutere uiting van Gods liefde, tot een solidariteit van Christus met het menselijk lijden, tot een openbaring van de waardigheid van de mens, of tot een louter morele, politieke of sociale bevrijding. Het Kruis is niet slechts een teken: het is het altaar van het Verlossingsoffer. Christus heeft niet alleen de Verlossing verkondigd: Hij heeft deze verdiend door Zijn Offer. Zijn vrijwillig lijden en Zijn dood aan het Kruis vormen het enige Verlossingsoffer waardoor de mensheid met God is verzoend.

41. Ik belijd dat Hij op de derde dag in glorie uit de doden is opgestaan, en dat deze Verrijzenis een waarlijk historisch feit is. Zij is het meest schitterende teken van Zijn definitieve overwinning op de zonde, de dood en de hel. Zij vormt het fundament van de christelijke hoop en het onderpand van onze eigen verrijzenis. Zij is tevens de belangrijkste grond voor de geloofwaardigheid van de Godheid van Jezus Christus⁴⁵.

42. Ik geloof dat Hij veertig dagen later ten Hemel is opgevaren, dat Hij voortaan aan de rechterhand van Zijn Vader zit, dat Hij onzichtbaar Zijn Kerk bestuurt door Zijn plaatsvervanger, en dat Hij voortdurend voor ons bemiddelt, in afwachting van Zijn terugkeer in glorie aan het einde van de tijden, om de levenden en de doden te oordelen⁴⁶.

43. Ik belijd eveneens dat, hoewel Christus voor allen is gestorven, niet iedereen daardoor automatisch wordt gered. De verdiensten van het Lijden moeten op de zielen worden toegepast, wat gewoonlijk gebeurt wanneer zij met de vereiste gesteltenissen de sacramenten ontvangen die hun de heiligmakende

genade schenken. Wie de sacramenten weigert, ze onwaardig ontvangt of vrijwillig in zonde blijft, sluit zich af voor het heil dat Christus voor hem heeft verworven⁴⁷.

44. Ik verwerp dan ook het valse optimisme van een universele verlossing die reeds in ieder mens is volbracht, ongeacht zijn bekering en volharding. Een dergelijke leer ondermijnt de urgentie van de prediking, verzwakt de missionaire ijver, maakt boetedoening zinloos en is in tegenspraak met de woorden van de Verlosser zelf: “Wie gelooft en zich laat dopen, zal worden gered; wie niet gelooft, zal worden veroordeeld.”

45. Ten slotte belijd ik dat Jezus Christus niet alleen de Verlosser van het individu is, maar ook het middelpunt van de gehele geschiedenis en de Koning van de gehele schepping. Alles is door Hem en voor Hem geschapen; alles moet in Hem worden hersteld. Geen enkele cultuur, geen enkele samenleving, geen enkele wet, geen enkele menselijke wijsheid vindt haar ware, volledige en afgesloten volmaaktheid buiten Zijn heerschappij⁴⁸.

VI. De allerheiligste Maagd Maria in het heilsplan

46. Ik geloof dat de allerheiligste Maagd Maria in de heilsgeschiedenis een unieke plaats inneemt, die door God van alle eeuwigheid is gewild, en dat haar toestand derhalve niet dezelfde is als die van de andere schepselen. Hij die had besloten Zijn Zoon aan de mensen te schenken, had ook besloten Hem een Moeder te geven⁴⁹.

47. Ik belijd dat de Heilige Maagd Maria, door een bijzonder voorrecht, vanaf het eerste ogenblik van haar ontvangenis onbevlekt was, opdat zij de waardige Moeder van Jezus Christus zou zijn: behoed voor de erfzonde door anticipatie op de verdiensten van Christus en aldus op een subliemere wijze verlost en vanaf het eerste ogenblik van haar bestaan met genade vervuld, heeft Maria zich altijd volmaakt trouw getoond aan de Wil van God⁵⁰.

48. Ik geloof dat zij altijd maagd is gebleven, vóór, tijdens en na het baren; haar eeuwige maagdelijkheid getuigt van de goddelijke oorsprong van haar Zoon en van haar volledige toewijding aan het werk van God⁵¹.

49. Ik belijd dat zij, als ware Moeder van God en Moeder van de mensen, op een unieke en onvergelykbare wijze betrokken was bij het Verlossingswerk van haar goddelijke Zoon: als nieuwe Eva naast de nieuwe Adam heeft haar “Fiat” de weg gebaad voor de Menswording; haar stille trouw heeft het gehele leven van de Verlosser begeleid; door haar smartvol meelijden aan de voet van het Kruis heeft zij, één van zin, zich verenigd met het Verlossingsoffer⁵².

50. Ik belijd dat zij, aldus verenigd met haar goddelijke Zoon, door haar meelijden op grond van billijkheid heeft verdiend wat Christus door strikte gerechtigheid in Zijn Lijden heeft verworven; niet als hoofdoorzaak van de Verlossing, maar als ondergeschikte, afhankelijke en geheel aan haar Zoon gerelateerde medewerkster, in één en dezelfde daad van de Verlossing van onze zielen. In deze zin noemt de katholieke vroomheid, gesteund door de traditionele leer van de pausen en theologen, haar terecht, vanwege dit meelijden, “Medeverlosseres” en bijgevolg “Universele Middelaressen”⁵³.

51. Ik verwerp dan ook met verontwaardiging de moderne neiging om de voorrechten van de allerheiligste Maagd te beperken onder het voorwendsel van oecumenische voorzichtigheid, dialoog met valse religies, of uit een misplaatste vrees dat de enige verlossende bemiddeling van Jezus Christus hierdoor zou worden overschaduwd. Het verzwakken van de mariale leer betekent niet dat men Christus beter eert: het betekent dat men de door God gewilde orde miskent, die tot ons wilde komen via Maria en ons via haar tot Hem wilde leiden.

52. Ik geloof dat zij aan het einde van haar aardse leven met lichaam en ziel werd opgenomen in de hemelse heerlijkheid, waar zij bij de troon van God, aan de zijde van de heilige mensheid van haar goddelijke Zoon, regeert over de engelen en de mensen en haar moederlijke rol als Middelaressen van alle genaden vervult⁵⁴.

53. Ten slotte belijd ik dat de authentieke en bijzondere verering van Zijn Moeder de aan God verschuldigde verering geenszins vermindert; integendeel, zij vergroot deze, omdat zij de wonderen van de goddelijke genade in het volmaaktste schepsel erkent en de zielen zekerder naar Jezus Christus leidt⁵⁵. Het waar katholiek herstel kan niet los worden gezien van de eer die wordt betoond aan haar die de kop van de slang verplettert.

VII. De katholieke Kerk, het mystieke Lichaam van Christus en de enige ark van het heil

54. Ik geloof vast dat Onze Heer Jezus Christus, om het Verlossingswerk tot het einde van de tijden te bestendigen en voort te zetten, één enkele Kerk heeft gesticht: zichtbaar, hiërarchisch, onveranderlijk en noodzakelijk voor het heil. Deze Kerk, verworven door het Bloed van Christus en toevertrouwd aan Petrus en zijn opvolgers, de pausen van Rome, is niets anders dan de rooms-katholieke Kerk⁵⁶.

55. Ik belijd dat de Kerk één, heilig, katholiek en apostolisch is. Zij is één door haar geloof, haar eredienst, haar bestuur en haar doel. Zij is heilig door haar Stichter, door haar leer, door haar sacramenten en door de heiligen die zij voortdurend voortbrengt. Zij is katholiek omdat zij, gezonden tot alle volkeren en gevestigd over de gehele aarde, overal in staat is om de mensen van alle standen het heil

te schenken. Zij is apostolisch omdat zij gegrondvest blijft op de apostelen, hun leer bewaart en hun zending voortzet, geleid door hun opvolgers⁵⁷.

56. Ik belijd dat de Kerk identiek is aan de zichtbare gemeenschap en het mystieke Lichaam van Christus. Christus is het Hoofd ervan; de gelovigen zijn de leden; het bovennatuurlijk leven dat aan het Kruis is verworven, wordt in haar doorgegeven via de sacramenten die in het geloof worden ontvangen en tot bloei komen in de liefde tot God en de naaste⁵⁸.

57. Ik belijd dat de Kerk de vlekkeloze Bruid van Christus is. Christus heeft haar zo liefgehad dat Hij Zichzelf voor haar heeft overgeleverd, om haar te heiligen en haar zonder vlek of rimpel voor te stellen. Hoewel haar leden kunnen zondigen, blijft zijzelf, in haar leer, haar sacramenten, haar goddelijke grondvesting en haar doel, de trouwe en zuivere behoedster van de geopenbaarde geloofsschat en de uitdeelster van de mysteries van God. De fouten van kerkelijke leiders kunnen niet aan de Kerk als zodanig worden toegeschreven; zij vloeien voort uit het feit dat deze mensen niet volgens haar heilige wetten hebben geleefd. Daarom verwerp ik de onrechtvaardige en godslasterlijke beschuldigingen die tegen de Kerk worden ingebracht vanwege de zonden van haar kinderen, evenals de berouwbetuigingen die de Bruid van Christus de fouten lijken te laten dragen van degenen die haar hebben verraden⁵⁹.

58. Ik belijd dat de Kerk de Moeder van de zielen is. Zij brengt hen door het Doopsel tot het goddelijk leven, voedt hen door de Eucharistie, richt hen op door de Biecht, sterkt hen door het Vormsel, heiligt de gezinnen door het Huwelijk, wijdt de priesters door de Priesterwijding en staat de stervenden bij door het H. Oliesel. Haar moederschap is bovennatuurlijk en heilbrengend: zij schenkt de mensen het brood van de gezonde leer, de genade en de middelen tot het eeuwige leven⁶⁰.

59. Ik belijd dat God de Kerk tot het noodzakelijk middel tot het heil heeft willen maken; net zoals er onder de hemel geen andere naam aan de mensen is gegeven dan die van Jezus Christus, door wie wij gered moesten worden, zo is er ook geen bovennatuurlijk heil los van de katholieke Kerk. Want alle heil komt van Jezus Christus; en alle heilbrengende genade wordt ofwel geschonken in en door de enige Kerk die Hij heeft gesticht, ofwel leidt deze genade de persoon die ze ontvangt, tot diezelfde Kerk⁶¹.

60. Deze waarheid houdt in dat niemand zonder Christus en Zijn Kerk kan worden gered door een valse godsdienst als zodanig, noch zeker kan zijn van zijn heil buiten de zichtbare structuur van de Kerk. Indien er mensen zijn die gered worden zonder deel uit te maken van de zichtbare gemeenschap die de Kerk is, het mystieke Lichaam van Christus, dan gebeurt dit door een bovennatuurlijke

zaligmakende gerichtheid tot de enige Kerk van het heil, en ondanks de dwalingen van de valse godsdiensten waarin zij zich bevinden; zij bevrijden zich van deze valse godsdiensten door de aangeboden genade niet te weigeren en erop in te gaan⁶².

61. Ik verwerp dan ook het valse oecumenisme, dat berust op het idee dat de Heilige Geest niet zou weigeren om de afgescheiden gemeenschappen te gebruiken als middelen tot verlossing, alsof de Kerk van Christus daar aanwezig en werkzaam zou zijn, of alsof deze gemeenschappen op zichzelf een verlossende waarde zouden bezitten, waarvan de kracht zou voortvloeien uit de volheid van genade en waarheid die aan de katholieke Kerk is toevertrouwd. Indien iemand buiten de zichtbare grenzen van de katholieke Kerk toegang krijgt tot de geopenbaarde waarheid of een genade van heiliging ontvangt, behoren deze waarheid en deze genade van rechtswege toe aan diezelfde Kerk, roepen zij ondubbelzinnig op tot katholieke eenheid, en de Heilige Geest schenkt deze niet door zich te bedienen van deze afgescheiden gemeenschappen als zodanig als middelen tot verlossing, waarvan de zielen niet genoeg kunnen worden weggehouden⁶³.

62. Ik verwerp eveneens het idee dat niet-christelijke religies een straal van de waarheid zouden weerspiegelen die ieder mens verlicht, of legitieme wegen zouden zijn waarlangs God de mensen daadwerkelijk naar het heil zou leiden. Enkele fragmenten van natuurlijke waarheid, of vervormde overblijfselen van oude waarheden, kunnen weliswaar worden aangetroffen bij de aanhangers van deze valse godsdiensten; maar deze godsdiensten, op zichzelf beschouwd en voor zover zij dwalingen in hun eredienst vermengen, zijn het werk van de duivel en kunnen door God niet worden aanvaard. De Heilige Geest maakt er geen gebruik van als wegen tot het heil, en er is in deze religies geen enkele eigenschap te vinden die eigen is aan de enige Kerk van Christus, het enige licht dat ieder mens in de duisternis verlicht⁶⁴.

63. Ik verwerp tevens het idee van een “anoniem christendom”, volgens welke ieder mens die een van nature eerlijk leven leidt – of hij nu “gelovige”, atheïst of agnost is – naar Christus zou zijn gericht en dus door Hem zou worden gered, omdat hij “christen” zou zijn zonder het te weten⁶⁵.

64. Ten slotte belijd ik dat het Oude Verbond is vervuld, vervangen en buiten werking gesteld door het Nieuwe Verbond, dat in Christus en in Zijn Kerk de vervulling is van de belofte die aan Abraham is gedaan. De symbolen van de Oude Wet hebben hun vervulling en hun einde gevonden in het Offer van het ware Lam, Middelaar van het Nieuwe Verbond en Priester voor eeuwig volgens de orde van Melchisedech. Door de eeuwige Wil van God is het ware nageslacht van Abraham Christus, samen met hen die tot Hem behoren in Zijn mystieke Lichaam, dat de Kerk is⁶⁶.

65. Ik verwerp dan ook de nieuwe ecclesiologie, die de missionaire gedrevenheid ondermijnt door de uniciteit van de Kerk, de enige ark van het heil, te relativieren.

66. Ik verwerp eveneens de inculturatie die wordt opgevat als de kritiekloze overname van religieuze, morele of symbolische categorieën uit heidense culturen en hun praktijken. Het Evangelie kan datgene overnemen wat van nature goed, waar en edel is bij de volkeren; het kan nooit afgoderij, bijgeloof, dwaling of zeden die in strijd zijn met de natuurwet heiligen. De zending van de Kerk is geen eindeloze dialoog, geen humanitaire samenwerking of een wederzijdse erkenning van religieuze tradities: zij is de opdracht die Christus ons heeft gegeven om alle volken te onderwijzen, hen te dopen en hen te leren alles te onderhouden wat Hij heeft geboden⁶⁷.

VIII. De Heilige Geest, de Heiligmaker van de zielen en de Ziel van de Kerk

67. Ik belijd dat de Heilige Geest, de derde Persoon van de Allerheiligste Drie-eenheid, ware God samen met de Vader en de Zoon, door de profeten heeft gesproken, de Heilige Schrift heeft geïnspireerd, de rechtvaardigen heeft geheiligt, de menselijke natuur van het vleesgeworden Woord in de maagdelijke schoot van Maria heeft gevormd, en op Pinksteren zichtbaar is gezonden om de Kerk te openbaren en haar tot het einde van de tijden te bezielen⁶⁸.

68. Ik geloof dat Hij, gezonden door de Vader en de Zoon, in de Kerk verblijft tot het einde van de tijden, overeenkomstig de belofte van Onze Heer. Hij is de ongeschapen Ziel van de Kerk, niet als een wezenlijke vorm die het onderscheid tussen Christus en zijn leden zou opheffen, maar als het onzichtbare beginsel en de werkzame oorzaak van haar bovennatuurlijke leven, van haar eenheid in geloofsbelijdenis en eredienst, van de heiligheid van haar bestuur en haar Leerzeg, en van haar vruchtbaarheid in haar werken⁶⁹.

69. Ik belijd dat het gehele leven van de Kerk afhangt van Zijn werking. Hij is het die het kerkelijk Leergezag, in het bijzonder dat van de paus, bijstaat, opdat dit Leergezag de geopenbaarde geloofsschat foutloos bewaart, verkondigt en uitlegt: niet om nieuwe leerstellingen te bedenken, maar om, in dezelfde zin en met dezelfde betekenis, dieper door te dringen tot de waarheid die God reeds aan de apostelen heeft geopenbaard⁷⁰.

70. Ik geloof dat Hij het is die in de sacramenten aan de zielen de door de Verlosser verworven genade schenkt, door deze genade in hen woont en hen naar het beeld van Christus vormt; Hij is het die de verstandelijke vermogens verlicht met Zijn wijsheid, de wil ondersteunt met Zijn kracht en Zijn liefde in de harten

verspreidt; Hij is het die goede werken voortbrengt, naastenliefde inspireert en de zielen naar hun volmaaktheid leidt⁷¹.

71. Hij is het die de martelaren heeft gesterkt, de kerkleraren heeft verlicht, de missionarissen heeft opgewekt, het contemplatieve leven heeft gevoed, de religieuze ordes heeft gesticht en de heiligheid in alle levensstanden tot bloei heeft gebracht. De grote werken van de christelijke beschaving, vruchten van de katholieke cultuur, getuigen zelf van deze discrete maar vruchtbare aanwezigheid van de Geest van God in de Kerk door de eeuwen heen.

72. Ik verwerp dan ook elke poging om de Heilige Geest aan te roepen ter rechtvaardiging van leerstellige aanpassingen die breken met de Traditie, van morele omwentelingen of van synodale procedures waarmee ter discussie wordt gesteld wat de Kerk van God heeft ontvangen. De Geest van de Waarheid kan vandaag niet het tegenovergestelde inspireren van wat Hij gisteren heeft geïnspireerd. Hij nodigt de Kerk niet uit om naar de wereld te luisteren om haar verlangens over te nemen; Hij spoort haar juist aan om de wereld te onderwijzen, te bekeren en te heiligen. Zijn werk bestaat er niet in anarchistische ingevingen op te wekken, noch in het aanmoedigen van leerstellige creativiteit, noch in het baseren van het geestelijk leven op het zoeken naar buitengewone charismatische verschijnselen; het bestaat erin de zielen te leiden door hun geloof te verhelderen en hen te verdedigen tegen hun geestelijke vijanden, om in hen het werk van hun heil te voltooien en hen naar het licht van de eeuwigheid te leiden.

IX. De paus van Rome, het episcopaat en de hiërarchische structuur van de Kerk

73. Ik erken in de paus de opvolger van de heilige Petrus, de plaatsvervanger van Jezus Christus, de hoogste en universele herder, het zichtbare hoofd van de gehele Kerk, die door goddelijke instelling een ware en bijzondere bevoegdheid bezit van hoogste, volledige, onmiddellijke en universele jurisdictie over alle herders en over alle gedoopte gelovigen in de Kerk⁷².

74. Ik geloof dat dit gezag niet voortkomt uit een delegatie door de gemeenschap, maar rechtstreeks van Christus zelf, die dit ambt heeft ingesteld ter bewaring van de geloofsleer, de heiliging van de zielen en het bestuur van de Kerk⁷³.

75. Ik erken dat herders en gelovigen hem, op grond van deze bijzondere en ware macht, respect en kinderlijke gehoorzaamheid verschuldigd zijn in alles wat onder de rechtmatige uitoefening van zijn ambt valt. Zo vormt de Kerk van Christus, met behoud van de eenheid van gemeenschap met de paus van Rome en de eenheid in de belijdenis van hetzelfde geloof, één enkele kudde onder één enkele hoogste herder⁷⁴.

76. Ik erken eveneens dat de bisschoppen de opvolgers van de apostelen zijn, hetgeen hen, volgens goddelijk recht, tot ware herders maakt die in de Kerk, krachtens de wil van Christus, een bijzondere en ondergeschikte jurisdictie bezitten, die zij rechtstreeks van de paus ontvangen⁷⁵. Verenigd met de paus, in onderwerping aan zijn hoogste gezag, oefenen zij rechtmatig hun eigen gezag uit in hun respectievelijke bisdommen, zoals door de Heilige Geest vastgesteld in de door Christus gewilde hiërarchische orde⁷⁶.

77. Ik erken voorts dat het college van bisschoppen, verenigd met zijn hoofd, de paus van Rome, en nooit zonder dit hoofd, het buitengewone en niet-permanente subject kan zijn van een volledige en hoogste macht over de universele Kerk, maar dat dit slechts plaatsvindt in het kader van een oecumenisch concilie, op initiatief en op bevel van de paus alleen, en binnen de grenzen van zijn exclusieve wil⁷⁷.

78. Ik verwerp bijgevolg de collegialistische opvattingen die van het college van bisschoppen een permanente rechtspersoon binnen de Kerk zouden maken, of een tweede drager van de hoogste macht, losstaand van de opvolger van Petrus. De monarchische grondwet van de Kerk is van goddelijke en onveranderlijke instelling, en dat zal zo blijven tot het einde van de tijden, want niemand kan de functie herdefiniëren die Christus zelf aan Petrus in Zijn Kerk heeft toegekend⁷⁸.

79. Evenzo verwerp ik synodale opvattingen die erop gericht zijn de hiërarchische Kerk om te vormen tot een raadgevende, parlementaire of democratische structuur, onderworpen aan de wisselende meningen van het christelijke volk of aan de druk van de wereld. Het collectieve geweten van de gelovigen, pastorale enquêtes, culturele gevoeligheden en de verwachtingen van de wereld zijn geen bronnen van de Openbaring. Het legitiem luisteren naar de zielen mag nooit uitmonden in een voortdurende aanpassing van het leven van de Kerk, haar doctrine en haar goddelijke constitutie aan de geest van de wereld, onder het voorwendsel dat men de “sensus fidei” van het volk van God interpreteert⁷⁹.

X. Het Leergezag, bewaker van de geopenbaarde geloofsschat

80. Ik geloof dat de paus onfeilbaar is wanneer hij ex cathedra spreekt, dat wil zeggen wanneer hij, in de uitoefening van zijn ambt als herder en leraar van alle christenen, op grond van zijn hoogste apostolische gezag vaststelt dat een leerstelling betreffende het geloof of de zeden door de universele Kerk moet worden aanvaard⁸⁰.

81. Ik belijd bovendien dat het leerambt in de Kerk in wezen gericht is op de bewaring van de geopenbaarde geloofsschat en, door middel daarvan, op het heil van de zielen. De Heilige Geest is niet aan de opvolgers van Petrus beloofd

opdat zij een nieuwe leer zouden openbaren, maar opdat zij de door de apostelen overgeleverde geloofsschat op heilige wijze zouden bewaren en getrouw zouden uiteenzetten⁸¹.

82. Daarom kan het huidige Leergezag niet wezenlijk in tegenspraak zijn met het vroegere Leergezag. Het levende Leergezag is niet de huidige verkondiging in tegenstelling tot de verkondiging uit het verleden; het is de voortdurende en ononderbroken verkondiging van dezelfde geloofswaarheid in dezelfde betekenis door de eeuwen heen. De paus en de bisschoppen zijn niet de meesters van de Openbaring; zij zijn de hoeders ervan en zijn eraan onderworpen zoals de leerling aan de meester. Zij kunnen noch het geloof veranderen, noch de goddelijke constitutie van de Kerk wijzigen, noch goed verklaren wat in strijd is met de Wet van God⁸².

83. Ik verwerp dan ook elke evolutionaire opvatting van het dogma, volgens welke de geopenbaarde waarheden in de loop van de geschiedenis van betekenis zouden veranderen. Er kan binnen de Kerk sprake zijn van een homogene vooruitgang in het begrip, waardoor de betekenis van de geopenbaarde waarheid beter, duidelijker en explicieter wordt verklaard; maar nooit van een verandering in de betekenis van die waarheid. Wat reeds is onderwezen door het levende Leergezag van de lerende Kerk, en is geloofd in de geloofsbelijdenis van de onderwezen Kerk, kan niet onwaar worden; wat is veroordeeld als in strijd met het geloof, kan niet legitiem worden; wat behoort tot de goddelijke constitutie van de Kerk, kan niet worden hervormd volgens de categorieën van de moderne wereld of de historisch-culturele context⁸³.

84. Ik verwerp dan ook het idee van een nieuw Leergezag, dat zou beweren zich te baseren op de huidige tijd om leerstellingen op te leggen die in strijd zijn met of vreemd zijn aan de ononderbroken Traditie. Ik verwerp eveneens de kunstmatige tegenstelling tussen het Leergezag van weleer en dat van vandaag, alsof het enige levende Leergezag van de Bruid van Christus dat van het heden zou zijn en, onder het voorwendsel van een betere aanpassing, zou kunnen verloochenen wat de Kerk sinds de tijd van de apostelen altijd heeft onderwezen, geloofd en veroordeeld.

85. Ik ben van mening dat, met inachtneming van de legitieme vrijheid van onderzoek en mening van theologen met betrekking tot openstaande of omstreden leerstellige kwesties, het Leergezag van de Kerk de legitieme plicht heeft om toezicht uit te oefenen en, indien nodig, censuur op te leggen aan publicaties, om te voorkomen dat deze het geloof van de gelovigen in gevaar brengen. Ik verwerp dan ook de beschuldiging tegen de heilige Kerk dat zij een gebrek aan naastenliefde zou hebben getoond door ketterijen te vervloeken en ketterers te excommuniceren⁸⁴.

86. Ik verwerp eveneens de voortdurende dialoog die in de geest van het laatste concilie is ingesteld, waarbij de hiërarchie afziet van het uitoefenen van een waarachtig Leergezag en beweert soms haar inspiratie te putten uit de “geloofszin” van het gelovige volk, en soms op gelijke voet te discussiëren met aanhangers van valse godsdiensten, of zelfs met ongelovigen.

87. Ten slotte verwerp ik de subjectivistische opvatting van theologisch pluralisme, die voortvloeit uit een dergelijke afstand doen van de onderwijzende opgave. Ik ben van mening dat de Kerk geen gemeenschap is die voortdurend op zoek is, maar dat zij de bewaarder is van een door God geopenbaarde en door de apostelen overgeleverde waarheid, en dat haar authentiek Leergezag, dat door de eeuwen heen de ononderbroken overdracht van het geopenbaard erfgoed waarborgt, de directe en universele maatstaf is voor de waarheid op het gebied van geloof en zeden.

XI. De morele orde en de Wet van God

88. Ik belijd dat er een morele orde bestaat die werkelijk in de eeuwige wijsheid van God is gegrondvest. Menselijke handelingen zijn goed of slecht naargelang zij in overeenstemming zijn met of in strijd zijn met de goddelijke, heilige en onveranderlijke Wet. Individuele meningen, maatschappelijke consensus, subjectieve bedoelingen en historische omstandigheden kunnen de onschendbare waarde van deze beginselen van de christelijke moraal niet veranderen⁸⁵.

89. Uit de onmetelijke goedheid waarmee God de mens tot de bovennatuurlijke orde heeft verheven, volgt dat de mens slechts één ultiem, bovennatuurlijk doel heeft, waarop hij volgens Gods plan gericht blijft, zelfs na de zonde. Dit bovennatuurlijke doel omvat, verheft en vervolmaakt het doel van de natuurlijke orde van de mens⁸⁶.

90. De natuurwet, die door God in de natuur van de mens is ingeschreven, blijft door het gezonde verstand kenbaar en is voor alle mensen bindend. De geopenbaarde positieve wet, van bovennatuurlijke orde, bevestigt, verheft en verduidelijkt deze door haar te overstijgen. Er bestaat dus geen tegenstelling tussen de wet van het Evangelie en de natuurwet; sterker nog, dezelfde genade schenkt de mens de kracht om op bovennatuurlijke wijze trouw te blijven aan hun respectievelijke eisen, en zo te genieten van die vrijheid van de kinderen van God waardoor hij, bevrijd van de macht van de zonde, naar zijn uiteindelijke doel kan streven⁸⁷.

91. Ik verwerp dan ook de situatiemoraal, volgens welke concrete omstandigheden handelingen die intrinsiek slecht zijn, goed zouden kunnen maken. In het bijzonder ben ik van mening dat geen enkele omstandigheid ooit het gebruik van anticonceptie, abortus en euthanasie kan rechtvaardigen. Ik verwerp elke leer die zou beweren dat gedrag dat objectief in strijd is met de geboden van God,

voor sommigen het edelmoedige antwoord zou kunnen vormen dat God op dit moment vraagt. God gebiedt nooit zonde noch het onmogelijke; Hij zegent nooit morele wanorde en rechtvaardigt nooit wat in strijd is met Zijn eigen Wet; maar aan degene die zijn best doet, onthoudt Hij nooit Zijn genade om Zijn geboden te onderhouden⁸⁸.

92. Ik belijd dat overspelige relaties, onnatuurlijke verhoudingen en alle openbare situaties die in strijd zijn met de goddelijke Wet, niet kunnen worden voorgesteld als minder volmaakte gegevenheden, gaven van God, positieve stappen of realiteiten die als zodanig gezegend kunnen worden. Een dergelijke misleidende voorstelling doet ernstig afbreuk aan de beginselen van de christelijke moraal en tast het heilige instituut van het huwelijk en het welzijn van gezinnen aan⁸⁹.

93. Ik verwerp dan ook, als in strijd met het geloof en de vaste leer van de Kerk, de bewering dat degenen die openlijk in dergelijke toestanden volharden zonder afstand te doen van hun wanorde, tot de sacramenten mogen worden toegelaten, en in het bijzonder tot het ontvangen van de allerheiligste Eucharistie. Ware barmhartigheid roept de zondaar op tot bekering; zij bekrachtigt de zonde niet onder het voorwendsel van pastorale begeleiding of het onderscheiden van bijzondere situaties.

94. Evenzo verwerp ik de hedendaagse scheiding tussen leer en zielzorg. Een zielzorg die in tegenspraak is met de leer is geen zielzorg; ze leidt de zielen op een dwaalspoor. Naastenliefde bestaat niet uit het verzwijgen van de waarheid om leed te voorkomen, maar uit het met welwillendheid spreken van de waarheid om tot het heil te leiden. De geneeskunde van de Kerk kan alleen genezen door het kwaad bij naam te noemen, tot boetedoening op te roepen en de geneesmiddelen van de genade aan te bieden⁹⁰.

95. Ten slotte belijd ik dat God niet alleen de Schepper en het doel van de morele orde is, maar ook haar bewaker, haar rechter en de soevereine vergelder van het goede en het kwade. Het vergeten van het goddelijke oordeel leidt tot een valse barmhartigheid, die sentimenteel en machteloos is en die niemand redt omdat zij niemand bekeert.

XII. Het sociale Koningschap van Christus en de christelijke maatschappij

96. Ik belijd dat de Allerheiligste Drie-eenheid niet alleen door elke mens afzonderlijk, maar ook door gezinnen, instellingen en burgerlijke samenlevingen kan en moet worden erkend en aanbeden. Geen enkele menselijke autoriteit staat los van God, want alle autoriteit komt van Hem en moet worden uitgeoefend volgens de eeuwige Wet⁹¹.

97. Ik belijd dat maatschappelijke organisaties, net als individuen, de plicht hebben om deze enige en ware God, namelijk Jezus Christus, het vleesgeworden Woord, de tweede Persoon van de Heilige Drie-eenheid, te erkennen en te eren, en Hem de eerbied te betonen die Hem toekomt, in de ware godsdienst die door Hem is geopenbaard en ingesteld⁹².

98. Ik belijd dat de autoriteiten die deze samenlevingen besturen, het algemeen welzijn moeten bevorderen door zich te houden aan de dubbele goddelijke Wet, de natuurlijke en de geopenbaarde Wet. Het gebruik van de vrijheid bestaat niet in het de vrije loop laten van alle grillen van de begeerlijkheid, maar in het kiezen van de beste manier om de goederen van deze wereld te gebruiken met het oog op het eeuwig heil⁹³.

99. Ik verwerp dan ook het moderne secularisme, dat pretendeert de samenleving in te richten alsof God niet bestaat. De publieke weigering om God als soevereine Heer te erkennen is geen neutraliteit, maar een sociale onrechtvaardigheid jegens de Schepper en een diepgaande oorzaak van wanorde onder de volkeren. Een samenleving die God de eer ontzegt die Hem toekomt, vernietigt immers geleidelijk aan de grondslagen van haar eigen rechtvaardigheid: zij snijdt de menselijke wet af van haar eeuwige bron en levert de volkeren over aan de wisselende grillen van de gevallen mens⁹⁴.

100. Ik belijd dat Onze Heer Jezus Christus, omdat Hij het vleesgeworden Woord is en omdat Hij de mensen door Zijn Bloed heeft verlost, niet alleen Koning is van de individuen, maar ook van de gezinnen, de instellingen, de volkeren en de naties. Aan Hem is alle macht gegeven in de Hemel en op aarde: Zijn heerschappij beperkt zich niet tot het innerlijk geweten of de privésfeer; zij moet zich uitstrekken tot het forum externum, tot de wetten, de zeden, het onderwijs, de cultuur en het openbare leven. Zijn Koninkrijk is eeuwig en universeel: een Koninkrijk van waarheid en leven, een Koninkrijk van heiligheid en genade, een Koninkrijk van gerechtigheid, liefde en vrede⁹⁵.

101. Ik belijd dat de burgerlijke samenleving, hoewel volmaakt in haar eigen orde, niet over alle middelen beschikt die nodig zijn om de mens tot zijn ware volmaaktheid te leiden, welke voor de gevallen menselijke natuur ontoegankelijk blijft zonder de hulp van de genezende en verheffende genade⁹⁶.

102. Daarom belijd ik dat degenen die de samenleving besturen, zich moeten onderwerpen aan de heilzame invloed van de Kerk, die de verstandelijke vermogens verlicht door haar Leergezag, de wil geneest en versterkt door de genade van de sacramenten, en de mens leidt naar zijn ware bovennatuurlijke bestemming, waarover zij de hoede heeft. Het welzijn van de samenleving vereist bijgevolg dat staatshoofden hun recht en plicht erkennen om de heilige Kerk te bevorderen en

te beschermen, en zich door middel van de wetten van hun regering te verzetten tegen alles wat een belemmering zou vormen voor haar noodzakelijke invloed, die de invloed is van de enige ware godsdienst⁹⁷.

103. Ik verwerp dan ook het politieke en religieuze liberalisme: niet alleen datgene dat voor de dwaling dezelfde rechten opeist als voor de waarheid, en voor de valse godsdiensten dezelfde officiële en openbare erkenning als voor de ware; maar ook datgene dat, in naam van de menselijke waardigheid en een valse godsdienstvrijheid, aan eenieder het recht toekent om in het openbaar naar zijn geweten te handelen zonder daarbij door het burgerlijk gezag te worden tegengehouden, zelfs wanneer dat geweten onjuist is en in strijd is met het algemeen welzijn of de ware godsdienst⁹⁸.

104. Ik geef toe dat dwaling in bepaalde gevallen kan worden getolereerd om groter kwaad te voorkomen, of om het grotere goed van de burgerlijke vrede te behouden, maar ik ben van mening dat zij op zichzelf geen moreel recht heeft om op dezelfde wijze als de waarheid te worden verdedigd of aangemoedigd, noch om nooit te worden belemmerd in naam van een valse gewetensvrijheid⁹⁹.

105. Ik ben eveneens van mening dat, hoewel de mens een ontologische waardigheid bezit die hem boven materiële wezens verheft, de te eerbiedigen menselijke waardigheid niet onverschillig staat tegenover het ware en het valse dat mensen belijden, noch tegenover het goede en het kwade dat zij verrichten: wie het valse belijdt of het kwade verricht, verliest zijn morele waardigheid. Daarom doet de legitieme autoriteit, wanneer zij het algemeen welzijn tegen ernstige misstanden verdedigt en misdrijven overeenkomstig de eisen van de rechtvaardigheid bestraft met evenredige straffen, op geen enkele wijze afbreuk aan de menselijke waardigheid¹⁰⁰.

106. Ik verwerp eveneens deze moderne vorm van personalisme die de Kerk de opdracht zou willen toekennen om de waardigheid van de menselijke persoon te beschermen en een universele broederschap tot stand te brengen op basis van deze zogenaamd gemeenschappelijke waardigheid van het menselijk geslacht – zonder onderscheid te maken tussen, enerzijds, de ware waardigheid van de christen die afstand doet van de zonde om volgens de evangelische moraal in de katholieke Kerk te leven, en anderzijds de valse waardigheid van hen die, verdwaald in dwaling en ondeugd, de weg naar het heil afwijzen¹⁰¹.

107. Ik veroordeel de daaruit voortvloeiende verdraaiing, die erop gericht is van de Kerk, zo niet de dienaar, dan toch ten minste de medewerkster van de wereld te maken bij de verwezenlijking van haar eigen ideaal: dat van een louter aardse en tijdelijke vrede, gegrondvest op een naturalistische vervolmaking van de mensheid, zonder bovennatuurlijk perspectief. Dit ideaal bevordert de onaf-

hankelijkheid van de mens ten opzichte van God, Zijn Wet, de waarheid en het goede; houdt minachting in voor het sociale Koningschap van Christus en het christendom; en leidt uiteindelijk tot atheïsme en tot de vervanging van God door de mens¹⁰².

108. Ik verwerp eveneens het moderne vooroordeel dat de christelijke beschaving afschildert als onderdrukkend, onverlicht of vijandig tegenover de menselijke waardigheid. De christelijke orde vernietigt geenszins het goede in de verschillende culturen, maar omarmt en zuivert het juist. Zo is er, uitgaande van de geopenbaarde leer en door de uitstraling van de katholieke theologie, in het bijzonder die van de heilige Thomas van Aquino, de doctor communis, onder toezicht van het Leergezag een ware christelijke cultuur van universele reikwijdte ontstaan, waarin de beste elementen van de Griekse en Latijnse culturen zijn geïntegreerd. Als authentieke vrucht van het Evangelie heeft zij bijgedragen aan de opvoeding van de volkeren en aan hun groei in het geloof en de christelijke deugden. Zelfs indien niet alles volmaakt was – aangezien de mens altijd zondig blijft – was in de geschiedenis deze beschaving niettemin de hoogste verwezenlijking van de christelijke sociale orde¹⁰³.

109. Daarentegen heeft de moderne afwijzing van het sociale Koningschap van Christus geleid tot een achteruitgang van de beschaving, door de secularisatie van de instellingen, de ontbinding van het huwelijk, de vernietiging van het gezag, het goddeloze onderwijs, de tirannie van de hartstochten en het geleidelijk verdwijnen van de geest van opoffering in de voorheen katholieke naties. Tegen deze openbare afvalligheid belijden wij dat alles in Christus moet worden hersteld, die de enige Heilige is en tevens, door middel van Zijn mystiek Lichaam, de Heiligmaker van zielen en volkeren¹⁰⁴.

XIII. De sacramenten van de Nieuwe Wet

110. Ik geloof dat er zeven eigenlijke sacramenten van de Nieuwe Wet bestaan, ingesteld door Onze Heer Jezus Christus om de genade die zij symboliseren op geldige wijze te verlenen: het Doopsel, het Vormsel, de Eucharistie, de Biecht, het heilig Oliesel, de Priesterwijding en het Huwelijk¹⁰⁵.

111. Ik belijd dat de sacramenten geldig moeten worden toegediend, dat wil zeggen met de voorgeschreven materie, vorm en intentie, met inachtneming van de liturgische riten die het katholiek geloof duidelijk tot uitdrukking brengen; en dat zij met de vereiste instelling moeten worden ontvangen¹⁰⁶.

112. Ik geloof dat het Doopsel de poort van de Kerk is en noodzakelijk is voor het heil. Gewoonlijk kan niemand gered worden zonder dit te ontvangen; door dit sacrament wordt de mens gereinigd van de erfzonde, met Christus verenigd,

met het christelijke merkteken getekend en lid van de Kerk gemaakt¹⁰⁷. Daarom keur ik de praktijk af waarbij het Doopsel van kinderen die nog niet bij verstand zijn, zonder ernstige reden wordt uitgesteld¹⁰⁸. Wie echter, na het bereiken van de leeftijd van het verstand en buiten zijn eigen schuld, verhinderd wordt om toegang te krijgen tot dit sacrament, kan op buitengewone wijze gered worden door het doopsel van het verlangen, dat wil zeggen door een bovennatuurlijke daad van geloof en volmaakte liefde die hem tot de Kerk leidt¹⁰⁹.

113. Ik belijd dat het Vormsel de gedoopte sterkt door de gave van de Heilige Geest, opdat hij moedig het geloof belijdt, weerstand biedt aan de vijanden van het heil en leeft als getuige van Christus. In een tijd van verwarring is deze bovennatuurlijke kracht bijzonder noodzakelijk, want niemand kan het geloof behouden zonder ervoor te strijden¹¹⁰.

114. Ik belijd dat de Biecht vergeving schenkt voor de zonden die na het Doopsel zijn begaan, door middel van de handelingen van de boeteling, namelijk berouw, biecht en genoegdoening. Ik verwerp resoluut elke pastorale benadering die het besef van zonde verzwakt, de noodzaak van de sacramentele Biecht bagatelliseert, of de genoegdoening reduceert tot een louter herstelproces ten opzichte van zichzelf of anderen, zonder verwijzing naar de tegen God begane overtreding¹¹¹.

115. Ik belijd dat het heilig Oliesel de zieken troost en sterkt, de zonden indien nodig vergeeft, krachtig bijdraagt aan het uitwissen van de straf die de zonde met zich meebrengt, en de christelijke ziel voorbereidt om voor God te verschijnen¹¹².

116. Ik bevestig dat het Huwelijk de stabiele en onverbreekelijke verbintenis is tussen een man en een vrouw, door Christus verheven tot de waardigheid van een sacrament tussen gedoopten. Het doel van deze verbintenis, vastgesteld door God, de Schepper van de natuur, is tweeledig: enerzijds het voortbrengen en opvoeden van kinderen, wat het primaire en belangrijkste doel van het huwelijk vormt; anderzijds de wederzijdse ondersteuning van de echtgenoten en de beheersing van de wellust, wat de secundaire doelen zijn – ware en wezenlijke doelen, maar van nature ondergeschikt aan het eerste¹¹³.

117. Ik verwerp dan ook elke leer die verbintenissen die in strijd zijn met het huwelijk beschouwt als werkelijke, zij het onvolmaakte, deelname aan het huwelijk; of die, door het huwelijk uitsluitend te willen definiëren op basis van de liefde tussen de echtgenoten, de hiërarchie van de doelen van het huwelijk tenietdoet, met het risico dat echtscheiding, de weigering om kinderen te krijgen en daarmee anticonceptie – die nochtans in strijd is met het natuurrecht – worden gelegitimeerd¹¹⁴.

118. Ik belijd dat het Sacrament van de Priesterwijding in degene die het ontvangt het priesterlijk merkteken inprent, waardoor hij gelijkvormig wordt gemaakt aan Christus de Hogepriester, en dat geen enkele vrouw dit sacrament kan ontvangen, in welke mate dan ook. Hierdoor ontvangt de priester de bevoegdheid om het heilbrengende Offer voor de levenden en de doden op te dragen, zonden te vergeven en de gelovigen te heiligen. Ik verwerp dan ook elke verwarring tussen het priesterschap, in de ware en eigenlijke zin van de dienaren van Christus, en het algemene priesterschap, dat in onjuiste zin wordt gebruikt voor de gelovigen: de gelovigen offeren geestelijk samen met de priester en door de priester; maar alleen de naar behoren gewijde priester verricht en offert het Offer sacramenteel in de Persoon van Christus¹¹⁵.

XIV. Het heilig Misoffer, de heilige Eucharistie en de katholieke liturgie¹¹⁶

119. Ik belijd dat de Mis werkelijk, in de eigenlijke zin van het woord, een offer is. Zij is niet slechts een herdenking van het Laatste Avondmaal of van het Lijden; wanneer zij door een naar de regels gewijde priester wordt opgedragen, stelt zij sacramenteel het unieke Offer van Golgotha tegenwoordig en vernieuwt zij dit op onbloedige wijze, zonder het echter te vermenigvuldigen. Het Slachtoffer is hetzelfde, de Hoofdpriester is dezelfde; alleen de wijze van offeren verschilt.

120. In de Mis, en door toedoen van Zijn dienaar, offert Onze Heer Jezus Christus Zichzelf aan Zijn Vader op als een Offer van aanbidding, dankzegging, verzoeニング en smeekbede. Door zich te verenigen met deze handeling van Christus, die identiek is aan die van de celebrerende priester, brengt de Kerk God de volmaakte eredienst die Hem toekomt, en past zij de verdiensten van het Kruisoffer toe op de zielen van de levenden en de overledenen.

121. Ik geloof dat, door de woorden van de Consecratie die door een priester gelidig worden uitgesproken, het brood en de wijn in hun gehele substantie worden veranderd in het Lichaam en het Bloed van Christus, hoewel hun zintuiglijke eigenschappen behouden blijven. Deze wonderbaarlijke verandering wordt terecht transsubstantiatie genoemd.

122. Ik geloof dat de allerheiligste Eucharistie het middelpunt vormt van het leven van de Kerk, en dat zij waarlijk, werkelijk en wezenlijk het Lichaam, het Bloed, de Ziel en de Godheid van Onze Heer Jezus Christus bevat. Ik aanbid het Allerheiligst Sacrament op het altaar en verwerp elke leer of praktijk die het geloof in de werkelijke aanwezigheid verzwakt, het respect voor de Eucharistie vermindert, de Communie bagatelliseert of het heilige karakter van het heiligdom aantast.

123. Omdat de liturgie de bevoorrechte uitdrukking van het geloof is, is zij tevens de permanente school waar de christelijke ziel wordt gevormd. Door haar oriëntatie, haar stilte, haar gebaren, haar canon, haar heilige taal, haar geest van aanbidding en haar theocentrische structuur voedt de liturgie het geloof en oefent zij een diepgaande invloed uit op de zielen. Door haar leren de volkeren te denken volgens Gods Wil, te oordelen vanuit het oogpunt van de eeuwigheid, het heilige lief te hebben, het vergankelijke te verachten en hun gehele leven te richten op het Offer van Christus. Zij vormt tevens de zeden en inspireert de kunsten, de instellingen, de feesten en de gebruiken van het christelijke volk. Daarom verzwakt de goddelijke eredienst, wanneer deze prozaïsch, inhoudsloos, dubbelzinnig, profaan of antropocentrisch wordt, het begrip van het geloof zelf.

124. Ik belijd dat de traditionele Romeinse Mis, gevierd volgens de ritus die vóór de hervorming van de Novus Ordo Missae in gebruik was, met een onvergelykbare helderheid de katholieke leer van het Offer, het priesterschap en de werkelijke aanwezigheid tot uitdrukking brengt. Maar ik constateer met smart dat de hedendaagse liturgische hervormingen zich aanzienlijk van de traditionele liturgie hebben verwijderd, zowel in het algemeen als in de details: daardoor hebben zij het offer- en verzoenende karakter van de Mis verduisterd, een democratische opvatting van de eredienst bevorderd, de katholieke liturgische uitdrukking dichter bij protestantse opvattingen gebracht en zo in belangrijke mate bijgedragen aan het verlies van het besef van het heilige, aan de aantasting van de christelijke geest, aan de afname van roepingen en aan de algemene verzwakking van het geloof¹⁷.

125. Ik verwerp dan ook elke hervorming of elk liturgisch gebruik dat, door weglating, leerstellige dubbelzinnigheid of praktische oriëntatie, ketterij in de hand werkt, het geloof verzwakt, afwijkt van de katholieke leer over de Mis zoals geformuleerd tijdens het Concilie van Trente, of de gelovigen afleidt van de aanbidding die God toekomt. De openbare eredienst van de Kerk moet het katholiek geloof ondubbelzinnig tot uitdrukking brengen.

126. Ten slotte ben ik ervan overtuigd dat het katholiek herstel van de volkeren noodzakelijkerwijs gepaard gaat met het herstel van de goddelijke eredienst, door middel van de traditionele liturgie van alle tijden. Waar de Mis wordt gevierd als het ware Offer van Christus, herleven het geloof, de vroomheid, het leven in de genade, de christelijke gezinnen, de roepingen en het verlangen naar de eeuwige goederen.

XV. Het christelijk leven, de heiligheid en de volmaaktheid van de liefde

127. Ik geloof dat de hoogste roeping van de mens de heiligheid is. Geschapen door God, verlost door Christus en geheiligd door het werk van de Heilige Geest,

is de mens geroepen om deel te hebben aan het leven van God zelf door een steeds grotere overeenstemming met Zijn Wil, om zo de volmaakte en definitieve vereniging met Hem in de heerlijkheid te bereiken¹¹⁸.

128. Ik geloof dat de heiligmakende genade de mens tot een aangenomen kind van de Vader maakt, tot een lidmaat van Jezus Christus, tot een tempel van de Heilige Geest en tot een erfgenaam van het eeuwig leven. Zij maakt de ziel God welgevallig, schenkt haar een geschapen deelname aan de goddelijke Natuur, stelt haar in staat tot bovennatuurlijke handelingen en richt haar op de zalige aanschouwing. De theologische deugden van geloof, hoop en liefde verenigen de ziel rechtstreeks met God; de ingestorte morele deugden brengen haar gedrag in overeenstemming met de goddelijke Wet; de gaven van de Heilige Geest stellen haar in staat om Zijn ingevingen gehoorzaam te ontvangen, waardoor de deugden hun uiteindelijke volmaaktheid verkrijgen¹¹⁹.

129. Ik geloof dat het christelijk leven voor een zeer belangrijk en niet te verwaarlozen deel bestaat uit een geestelijke strijd. Sinds de zondeval blijft de mens blootgesteld aan de verleidingen van de wereld, het vlees en de duivel. De genade maakt niet een einde aan deze strijd: zij schenkt de nodige kracht om deze zegevierend te voeren¹²⁰.

130. Ik geloof dat de weg naar de heiligheid loopt via de navolging van Jezus Christus, de gehoorzaamheid aan Zijn geboden, het gebed, de sacramenten, de boetedoening, de zelfverloochening, de trouw aan de plicht van de eigen stand en de liefde voor het Kruis. De leerling staat niet boven de Meester: wil hij de heerlijkheid binnengaan, dan moet hij in de voetsporen van de gekruisigde Christus treden¹²¹.

131. Ik verwerp dan ook het valse christendom zonder Kruis, dat aardse vrede belooft zonder bekering, barmhartigheid zonder boetedoening, broederschap zonder afhankelijkheid van Gods Vaderschap, en heiligheid zonder heldendom. De Kerk heeft nooit middelmatigheid, aanpassing aan de wereld of louter een natuurlijke goede wil heilig verklaard; zij heeft haar gelovigen de heiligen ter navolging voorgesteld wier geloof onberispelijk was, wier naastenliefde heldhaftig was en wier leven in overeenstemming was met dat van Christus.

132. Ik verwerp dan ook elke reductie van het christelijk leven tot een vage filantropie, tot sociale gevoeligheid of tot een aardse inzet. Christelijke naastenliefde wordt niet in de eerste plaats afgemeten aan gedeelde emotie of zichtbaar nut, maar aan de bovennatuurlijke liefde voor God boven alles en voor de naaste omwille van God. Zelfs de lichamelijke barmhartigheid verliest haar ware betekenis en haar authentieke waarde wanneer zij niet langer gericht is op de geestelijke barmhartigheid en het eeuwige heil.

133. Ik belijd dat heiligheid de mooiste vrucht van de Kerk is. De martelaren, de belijders, de maagden, de monniken, de missionarissen, de kerkleraren, de herders en alle trouwe heilige zielen getuigen van de kracht van de waarheid, van de vruchtbaarheid van de genade en van de overwinning van Christus op de zonde.

XVI. De uiteindelijke doelen en de christelijke hoop

134. Ik geloof dat het huidig leven een tijd van voorbereiding op de eeuwigheid is en dus ook een tijd van beproeving. De mens heeft hier op aarde geen definitieve verblijfplaats: hij is geschapen voor een bovennatuurlijke bestemming die de vergankelijke goederen van deze wereld oneindig overstijgt. Ik geloof in het leven na de dood, waar men binnentreedt door de scheiding van ziel en lichaam¹²².

135. Ik geloof dat ieder aan het einde van het aards leven eerst voor het oordeel van Christus zal verschijnen voor het particulier oordeel en, naar gelang zijn gedachten, woorden, daden en nalatigheden, het vonnis over zijn eeuwige bestemming zal ontvangen¹²³; ik geloof ook dat aan het einde van de tijden Onze Heer Jezus Christus in Zijn glorie zal terugkeren om het algemeen oordeel te laten plaatsvinden¹²⁴.

136. Ik bevestig met liefde en eerbied dat in Gods werken zowel barmhartigheid als gerechtigheid schitteren. De zonde van de mens heeft de glorie van de Schepper aangetast; de mens is een schuldenaar van God geworden, en de goddelijke gerechtigheid eist genoegdoening; maar in Zijn oneindige barmhartigheid heeft God ons een Verlosser geschonken die, als Hoofd van de mensheid, Zichzelf voor de zonden van de hele wereld heeft geofferd; een genoegdoening die tot onze medewerking oproept.

137. Ik vertrouw op de oneindige barmhartigheid van God: er is geen zonde die Hij niet kan vergeven, noch enig leed dat Hij niet wil verlichten; maar ik verwerp ten stelligste die barmhartigheid zonder gerechtigheid die het nieuwe humanisme predikt, namelijk die van een god die de zonde niet bestraft, niemand veroordeelt en geen bekering eist, en die eerder de zonde rechtvaardigt dan de zondaar.

138. Ik belijd dat de zielen die in staat van doodzonde sterven, veroordeeld zijn tot de verschrikkelijke afgrond van de hel, de eeuwige straf van het verlies van God en de eeuwige straf van het vuur. Ik verwerp elke leer die de eeuwigheid van de hel ontkent, de realiteit van de eeuwige straffen bagatelliseert, of suggereert dat alle mensen uiteindelijk zullen worden gered, waardoor de hel leeg zou blijven¹²⁵.

139. Ik geloof dat zielen die in staat van genade sterven, maar nog tijdelijke straffen moeten ondergaan, in het vagevuur worden gezuiverd. Ik belijd dan ook de noodzaak om voor de overledenen te bidden en de voorbeden van de Kerk aan

hen toe te wijden, en ik verwerp de leugens die iedereen onmiddellijke toegang tot het huis van de Vader beloven, waardoor de vrome gewoonte van de Kerk om voortdurend voor de doden te bidden teniet wordt gedaan¹²⁶.

140. Ik verwerp in het bijzonder de valse pastorale taal die, uit vrees de gewetens te verontrusten, zwijgt over het oordeel, de hel en de noodzaak van boetedoening. Het is geen naastenliefde om voor de mensen te verbergen welk eeuwig gevaar de zonde voor hen inhoudt. De verkondiging van de laatste dingen behoort tot de barmhartigheid van de Kerk, omdat zij de zielen wakker schudt en hen naar het heil leidt.

141. Ten slotte bevestig ik dat de zielen die in vriendschap met God sterven, volkomen gezuiverd, onmiddellijk het eeuwig leven binnengaan en de zalige aanschouwing genieten. Zij aanschouwen God van aangezicht tot aangezicht, zoals Hij is, en vinden in Hem hun eeuwige rust. Het christelijk leven is gericht op deze zaligheid; elke pastorale benadering die het menselijk geluk reduceert tot aardse welvaart, sociale vrede of louter psychologische ontplooiing, verraadt het bovennatuurlijk doel van het Evangelie¹²⁷.

142. De christelijke hoop is dus noch aards optimisme, noch onzekerheid vermengd met vrees. Zij is een vol vertrouwen verwachten van het eeuwige Rijk, gegrondvest op de beloften van God en gevoed door de genade. Zij stelt de christen in staat om hier op aarde te werken zonder te vergeten dat zijn vaderland in de Hemel is, en de dwalingen van deze tijd te bestrijden zonder de vrede van de ziel te verliezen.

XVII. De huidige crisis en de plicht om het geloof te belijden

143. Ik geloof dat de Kerk, bijgestaan door de goddelijke Voorzienigheid, onwankelbaar blijft tot het einde van de tijden. De belofte van Christus kan niet falen: de poorten van de hel zullen haar nooit overweldigen.

144. Ik geloof echter dat de geschiedenis van de Kerk periodes van beproeving kent, waarin de belijdenis van het ware geloof ernstig wordt aangetast, waarin dwalingen zich verspreiden, waarin de discipline verzwakt en waarin talrijke zielen op een dwaalspoor worden gebracht.

145. Ik erken in het bijzonder dat de moderne dwalingen een geduchte bedreiging vormen voor de gehele katholieke orde, en dat hun doordringing in het leven van de Kerk, onder invloed van het Tweede Vaticaans Concilie en de postconciiliaire hervormingen, een crisis van uitzonderlijke ernst heeft veroorzaakt: het agnosticisme tast de kennis van God aan; het naturalisme tast de noodzaak van de genade aan; het subjectivisme tast het bovennatuurlijke principe van het geloof aan; het relativisme tast de onveranderlijkheid van het dogma aan; de situatiemoraal tast de goddelijke Wet aan; het liberalisme tast het sociale Koningschap van Christus

aan; het valse oecumenisme tast de eenheid van de Kerk aan; collegialiteit en synodaliteit tasten de goddelijke opbouw van de Kerk in haar hiërarchie aan; het liturgisch antropocentrisme tast het heilig Misoffer aan.

146. De huidige crisis kan dan ook niet worden gereduceerd tot louter een conflict van gevoeligheden, liturgische voorkeuren of pastorale keuzes. Zij raakt aan de fundamenten van het geloof en de moraal zelf, van het priesterschap en de eredienst, van de Kerk en het Koningschap van Christus.

147. Deze dwalingen blijven niet abstract, maar hebben zichtbare vruchten voortgebracht: de verzwakking van de leerstellige prediking, de verwatering van de missionaire geest, de banalisering van de zonde, de crisis van het gezin, de teloorgang van de liturgie, het verlies van het Godsbesef, de afname van roepingen, de stille afvalligheid van de christelijke naties en de diepe verwarring onder de gelovigen.

148. Daarom volstaat het vandaag de dag niet meer om de katholieke waarheden in algemene bewoordingen te bevestigen, zonder tegelijkertijd de dwalingen aan de kaak te stellen die deze trachten te ondermijnen. Liefde jegens de zielen vereist de helderheid van de volledige waarheid, zonder enige dubbelzinnigheid.

149. Deze crisis kan alleen worden overwonnen door het herstel van alle dingen in Jezus Christus, door de terugkeer tot het geloof, tot het leven in genade, tot de goddelijke eredienst en tot het streven naar heiligheid.

150. In deze pijnlijke omstandigheden, zonder iemand te veroordelen of mij het gezag van de Kerk toe te eigenen, kan ik niet nalaten het geloof te belijden waarvan de belijdenis wordt afgezwakt, de Traditie in herinnering te brengen die wordt verbannen, de moraal te verdedigen, de liturgie te bewaren en de rechten van Christus te verkondigen.

Conclusie

151. Trouw aan het eeuwige Rome, dat de door de apostelen overgeleverde geloofsschat bewaart, wil ik dit erfgoed volledig behouden, zonder afbreuk, zonder verandering en zonder vrees, niet als een bijzondere opvatting binnen de hedendaagse Kerk, maar als het geloof dat ik heb ontvangen van de ene, heilige, katholieke, apostolische en rooms-katholieke Kerk.

152. Want dit geloof is niet van mijzelf: ik heb het ontvangen om er trouw aan te blijven, ernaar te leven, het door te geven en, indien God het vraagt, ervoor te lijden, in het vertrouwvol uitzien naar de triomf van de waarheid en de genade, voor het heil van de zielen en de glorie van de Allerheiligste Drie-eenheid.

153. Ik vraag God dat Hij mij standvastig moge houden in deze geloofsbelijdenis tot het laatste moment van mijn leven. Ik vertrouw deze geloofsbelijdenis toe aan de voorspraak van de Allerheiligste Maagd Maria, de heilige apostelen, de martelaren, de belijders en alle heiligen die ons zijn voorgedaan in trouw aan Christus.

154. En in de hoop op de verrijzenis en het leven in de toekomstige wereld, leg ik mijn ziel, de Kerk en alle dingen in de handen van God, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, aan wie de eer, de glorie en de macht toebehoren in alle eeuwigheid.

Amen.

*Gegeven te Menzingen, op 24 juni 2026,
de geboortedag van de heilige Johannes de Doper*

- 1 Concilie van Trente, vierde zitting (8 april 1546), Decreet inzake de aanvaarding van de heilige boeken en de tradities, DS 1501.
- 2 Concilie van Trente, *ibidem*; Concilie van Florence, Bul *Exsultate Deo* (22 november 1439), Decreet betreffende de Armeniërs, DS 1328; Antwoord van de Bijbelcommissie (24 juni 1914), DS 3591.
- 3 Pius IX, Apostolische Brief *Tuas libenter* (21 december 1863), DS 2879; Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Dei Filius*, hoofdstuk III, DS 3011.
- 4 Antwoord van de Bijbelcommissie (29 mei 1907), DS 3398.
- 5 Decreet van het Heilig Officie (5 juni 1918), DS 3645-3647; Antwoord van het Heilig Officie aan de aartsbisschop van Cambrai (19 augustus 1889), DS 3258; Antwoord van het Heilig Officie aan een bisschop uit Brazilië (5 augustus 1896), DS 3312; Decreet *Provida sapientique cura* (18 januari 1906), DS 3388; Antwoord van de Heilige Penitentiare (3 juni 1916), DS 3640.
- 6 Encyclieken *Qui pluribus* (9 november 1846) en *Quanta cura* (8 december 1864) met de *Syllabus*.
- 7 Encyclieken *Immortale Dei* (1 november 1885), *Libertas* (20 juni 1888), *Sapientiae christianae* (10 januari 1890) en *Au milieu des sollicitudes* (16 februari 1892).
- 8 Encycliek *Pascendi* (8 september 1907) en Decreet *Lamentabili* (3 juli 1907); Encycliek *Vehementer nos* (11 februari 1906) en Apostolische Brief aan de bisschoppen van Frankrijk *Notre charge apostolique* (25 augustus 1910).
- 9 Encyclieken *Quas primas* (11 december 1925) en *Mortalium animos* (6 januari 1928).
- 10 Encyclieken *Orientales omnes ecclesias* (23 december 1945) en *Humani generis* (12 augustus 1950); *Toespraak tot de katholieke juristen* (6 december 1953).
- 11 Het Tweede Concilie van Orange (529), canon 7, DS 377; canon 17, DS 387 en canon 25, DS 395; de heilige Pius V, Bul *Ex omnibus afflictionibus* (1 oktober 1567), DS 1921, 1934 en 1961; Clemens XI, Bul *Unigenitus* (8 september 1713), DS 2444; Pius IX, Breve *Gravissimas inter* (11 december 1862), DS 2854; Pius XII, Encycliek *Humani generis* (12 augustus 1950).
- 12 Brief aan de Hebreeën I; Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Dei Filius*, hoofdstuk II, DS 3005 en canon 3, DS 3028.
- 13 Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Dei Filius*, hoofdstuk II, DS 3005 en canon 3, DS 3028; hoofdstuk IV, DS 3020 en canon 3, DS 3043; de heilige Pius X, Decreet *Lamentabili* (3 juli 1907), veroordeelde stelling nr. 59, DS 3459.
- 14 Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Dei Filius*, hoofdstuk IV, DS 3020 en canon 3, DS 3043; de heilige Pius X, Decreet *Lamentabili* (3 juli 1907), veroordeelde stellingen nr. 20 en nr. 22, DS 3420 en 3422.
- 15 Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Dei Filius*, hoofdstuk IV, DS 3020 en canon 3, DS 3043; de heilige Pius X, Decreet *Lamentabili* (3 juli 1907), veroordeelde stelling nr. 21, DS 3421.
- 16 Heilige Pius X, Encycliek *Pascendi* (8 september 1907) en Decreet *Lamentabili* (3 juli 1907), met de veroordeelde stellingen nr. 22, 25 en 26, DS 3422, 3425 en 3426; heilige Pius X, Motu Proprio *Sacrorum antistitum* (1 september 1910).
- 17 Zie de verwijzingen in de vorige voetnoot.

- 18 Concilie van Trente, vierde zitting (8 april 1546), Decreet over de aanvaarding van de heilige boeken en de tradities, DS 1501.
- 19 De heilige Irenaeus, *Tegen de ketterijen*, boek IV, hoofdstuk XXVI [43], §1 in Migne Grieks, deel VII, kol. 1052; Tertulianus, *Over de voorschriften*, hoofdstukken XIX-XXI in Migne Latijn, deel II, kol. 31-33; de heilige Robert Bellarminus, *Over het Woord van God*, boek IV, hoofdstuk V.
- 20 Concilie van Florence, Bul *Cantate Domino* (4 februari 1442), DS 1334-1335; Concilie van Trente, vierde zitting (8 april 1546), Decreet over de aanvaarding van de heilige boeken en de tradities, DS 1501-1504; Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Dei Filius*, hoofdstuk II, DS 3006 en canon 4, DS 3029.
- 21 Leo XIII, Encycliek *Providentissimus Deus* (18 november 1893); Benedictus XV, Encycliek *Spiritus Paraclitus* (15 september 1920); Pius XII, Encyclieken *Divino afflante Spiritu* (30 september 1943) en *Humani generis* (12 augustus 1950).
- 22 Concilie van Trente, vierde zitting (8 april 1546), Decreet over de aanvaarding van de heilige boeken en de tradities, DS 1501.
- 23 Pius XII, Encycliek *Humani generis* (12 augustus 1950).
- 24 Het Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Dei Filius*, hoofdstuk IV, DS 3020 en canon 3, DS 3043; Pius IX, in de Bul *Ineffabilis Deus* (8 december 1854), waarin het dogma van de Onbevleete Ontvangenis wordt afgekondigd, brengt dit zeer treffend tot uitdrukking: "De Kerk van Jezus Christus, die er altijd op bedacht is de dogma's die haar zijn toevertrouwd te bewaren en te verdedigen, verandert er nooit iets aan, schrapt er nooit iets uit en voegt er nooit iets aan toe; maar door met een trouwe, discrete en wijze blik naar de oude leerstellingen te kijken, verzamelt zij alles wat de oudheid erin heeft gelegd, alles wat het geloof van de Kerkvaders erin heeft gezaaid. Zij spant zich in om deze te verfijnen en de formulering ervan te perfectioneren, zodat deze oude dogma's van de hemelse leer duidelijkheid, helderheid en onderscheid krijgen, terwijl zij tegelijkertijd hun volheid, hun integriteit en hun eigen karakter behouden; kortom, zodat zij zich ontwikkelen zonder van aard te veranderen en altijd in dezelfde waarheid, in dezelfde betekenis en in dezelfde gedachte blijven."
- 25 De heilige Vincentius van Lérins, *Commonitorium*, geciteerd door het Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Dei Filius*, hoofdstuk IV, DS 3020.
- 26 Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Dei Filius*, hoofdstuk I, DS 3001-3003.
- 27 Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Dei Filius*, hoofdstuk I, DS 3004 en hoofdstuk II, canon 1, DS 3026; de heilige Pius X, *Motu proprio Sacrorum antistitum* (1 september 1910), DS 3538; Pius XII, Encycliek *Humani generis* (12 augustus 1950).
- 28 Vierde Lateraans Concilie (1215), hoofdstuk *Firmiter*, DS 800 en 804-806; Concilie van Lyon II (1274), DS 850; Concilie van Florence, Bul *Laetentur caeli* (6 juli 1439), DS 1301-1302; Bul *Cantate Domino* (4 februari 1442), DS 1330-1332.
- 29 Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Dei Filius*, hoofdstuk I, DS 3002 en canones 4 en 5, DS 3024-3025.
- 30 Zie de verwijzingen in voetnoot 11. In de Encycliek *Humani generis* (12 augustus 1950) hekelte Pius XII de brutaliteit van degenen die "de ware 'vrijwilligheid' van de bovennatuurlijke orde aantasten, wanneer zij beweren dat God geen wezens met verstand kan scheppen zonder hen te ordenen of te roepen tot de zalige aanschouwing" (DS 3891).
- 31 Heilige Pius V, Bul *Ex omnibus afflictionibus* (1 oktober 1567); Clemens XI, Bul *Unigenitus* (8 september 1713); Pius XI, in de Encycliek *Divini illius Magistri* (31 december 1929), DS 3689, zegt: "De bovennatuurlijke orde, waarop de rechten van de Kerk berusten, is verre van de natuurlijke orde – waartoe de andere rechten behoren die wij in herinnering hebben gebracht – te vernietigen of te verzwakken; integendeel, zij verheft en vervolmaakt deze. Elk van deze twee orden biedt de andere steun en vormt als het ware een aanvulling, op een wijze die in overeenstemming is met de eigen aard en waardigheid van elk, aangezien beide voortkomen uit God, die Zichzelf niet kan tegenspreken".
- 32 Collecte van de Mis op donderdag na de eerste zondag van de Passie in het Romeinse missaal van 1962: "... opdat de waardigheid van het menselijk bestaan, aangetast door onmatigheid, hersteld moge worden door de beoefening van wijze onthouding"; offerebed van de mis in het Romeinse Missaal van 1962: "O God, die de menselijke natuur op bewonderenswaardige wijze hebt geschapen en haar op nog wonderbaarlijkere wijze hebt hersteld..."; Tweede Concilie van Orange (529), canon 2, DS 372.
- 33 Heilige Pius V, Bul *Ex omnibus afflictionibus* (1 oktober 1567), veroordeelde stellingen nr. 24 en 26, DS 1924 en 1926; Pius VI, Dogmatische Constitutie *Auctorem fidei* (28 augustus 1794), veroordeelde stelling nr. 17, DS 2617.
- 34 Het Tweede Concilie van Orange (529), canon 2, DS 372; het Concilie van Trente, vijfde zitting (17 juni 1546), Decreet over de erfzonde, canon 1, DS 1511, en zesde zitting (13 januari 1547), Decreet over de rechtvaardiging, DS 1521.
- 35 Door Louis Bautain op 8 september 1840 onderschreven stellingen, zesde stelling, DS 2757; Pius IX, Encycliek *Qui pluribus* (9 november 1846), DS 2775.
- 36 Leo X, Bul *Exsurge Domine* (15 juni 1520), veroordeelde stelling van Luther nr. 16, DS 1486; de heilige Pius V, Bul *Ex omnibus afflictionibus* (1 oktober 1567), veroordeelde stellingen nr. 27, DS 1927 en nr. 65, DS 1965; Clemens XI, Bul *Unigenitus* (8 september 1713), veroordeelde stellingen nr. 1, DS 2401, nr. 38, DS 2438 en nr. 64, DS 2464; Pius VI,

- Dogmatische Constitutie *Auctorem fidei* (28 augustus 1794), veroordeelde stelling nr. 23, DS 2623.
- 37 Symbool van de heilige Athanasius, DS 76; Concilie van Florence, Bul *Cantate Domino* (4 februari 1442), DS 1347.
- 38 Concilie van Carthago (418), canones 7 en 8, DS 229-230; Concilie van Trente, zesde zitting (13 januari 1547), Decreet over de rechtvaardiging, DS 1536 en canon 23, DS 1573.
- 39 Concilie van Carthago (418), canon 5, DS 227; Concilie van Orange II (529), canon 8, DS 378, canon 13, DS 383 en canon 21, DS 391; Concilie van Trente, zitting VI (13 januari 1547), Decreet over de rechtvaardiging, canon 1, DS 1551.
- 40 Decreet van de Bijbelcommissie (30 juni 1909), DS 3514.
- 41 Concilie van Chalcedon (451); Concilie van Constantinopel II (553); Geloofsbelijdenis van de heilige Leo IX, in de Brief *Congratulamur vehementer* aan Petrus, Patriarch van Antiochië (13 april 1053), DS 681.
- 42 Concilie van Florence, Bul *Cantate Domino* (4 februari 1442), DS 1347; Concilie van Trente, zesde zitting (13 januari 1547), Decreet over de rechtvaardiging, canon 21, DS 1571.
- 43 Apostolische Geloofsbelijdenis; Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel; Geloofsbelijdenis van de heilige Leo IX, in de Brief *Congratulamur vehementer* aan Petrus, Patriarch van Antiochië (13 april 1053).
- 44 Concilie van Lyon II (1274), DS 852; Concilie van Trente, zesde zitting (13 januari 1547), Decreet over de rechtvaardiging, DS 1522-1524.
- 45 Geloofsbelijdenis van de heilige Athanasius; Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel; Geloofsbelijdenis van het Concilie van Trente in de Bul *Inunctum nobis* van Paus Pius IV (13 november 1564), DS 1862; de heilige Pius X, Decreet *Lamentabili* (3 juli 1907), veroordeelde stellingen nr. 36, DS 3436 en Encycliek *Pascendi* (8 september 1907), DS 3485.
- 46 Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel; Geloofsbelijdenis van de heilige Leo IX, in de Brief *Congratulamur vehementer* aan Petrus, Patriarch van Antiochië (13 april 1053).
- 47 Concilie van Valence (855), DS 630; Concilie van Trente, zesde zitting (13 januari 1547), Decreet over de rechtvaardiging, canon 6, DS 1556.
- 48 Pius XI, Encycliek *Quas primas* (11 december 1925).
- 49 Concilie van Efese (431); Pius XII, Encycliek *Ad caeli reginam* (11 oktober 1954).
- 50 Pius IX, Bul *Ineffabilis Deus* (8 december 1854).
- 51 Concilie van Lateranen (649), DS 503.
- 52 De heilige Irenaeus, *Demonstratio apostolicae praedicationis*, nr. 33; Leo XIII, Encycliek *Jucunda semper* (8 september 1894); Encycliek *Adiutricem populi* (5 september 1895); de heilige Pius X, Encycliek *Ad diem illum* (2 februari 1904); Benedictus XV, Apostolische Brief *Inter sodalicia* (22 maart 1918); Pius XI, Apostolische brief *Explorata res* (2 februari 1923); Pius XII, Encycliek *Ad caeli reginam* (11 oktober 1954).
- 53 Leo XIII noemt Maria in de Encycliek *Adiutricem populi* (5 september 1895), ASS, deel XXVIII, blz. 150, “de medewerkster bij de vervulling van het mysterie van de verlossing van het menselijk geslacht, en de herstelster van de gehele wereld”; de heilige Pius X, Encycliek *Ad diem illum* (2 februari 1904), ASS, deel XXXVI, blz. 454: “Zij heeft het zeer waardig verdiend om de herstelster van de verloren wereld te worden”; Benedictus XV, Apostolische Brief *Inter sodalicia* (22 maart 1918), AAS, deel X, blz. 182: “Men kan terecht zeggen dat zij, samen met Christus, het menselijk geslacht heeft verlost”; Pius XI, Apostolische Brief *Explorata res* (2 februari 1923), AAS, deel XV, blz. 104: “De smartvolle Maagd heeft samen met Christus deelgenomen aan het verlossingswerk”; Pius XII, Encycliek *Ad caeli reginam* (11 oktober 1954), AAS, deel XLVI, blz. 634: “Bij de voltooiing van dit verlossingswerk was de Heilige Maagd Maria ongetwijfeld op de meest innige wijze met Christus verbonden.”
- 54 Pius XII, Dogmatische Constitutie *Munificentissimus Deus* (1 november 1950) en Encycliek *Ad caeli reginam* (11 oktober 1954).
- 55 Pius XII, Encycliek *Fulgens corona* (8 september 1953): “Het is dan ook ongegrond dat talrijke niet-katholieken en vernieuwers onze devotie tot de Maagd, de Moeder van God, beschuldigen of bekritisieren, alsof wij iets zouden afnemen van de verering die uitsluitend aan God en Jezus Christus toekomt. Integendeel, alle eer en verering die aan onze hemelse Moeder worden betoond, dragen ongetwijfeld bij aan de verheerlijking van haar goddelijke Zoon.”
- 56 Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Pastor Aeternus*.
- 57 Apostolische Geloofsbelijdenis; Eerste Concilie van Constantinopel (381), DS 150; Geloofsbelijdenis van Paus Leo IX in de Brief *Congratulamur vehementer* aan Petrus, Patriarch van Antiochië (13 april 1053), DS 684; Geloofsbelijdenis van Innocentius II, opgelegd aan de ketters van de Waldenzen door de Brief *Ejus exemplo* aan de aartsbisschop van Taragona (18 december 1208), DS 792; Geloofsbelijdenis van keizer Michael Palaiologos, opgelegd door paus Gregorius X tijdens het Tweede Concilie van Lyon, vierde zitting (6 juli 1274), DS 854; Bul *Unam sanctam* van paus Bonifatius VIII (18 november 1302, DS 870); Concilie van Trente, derde zitting (4 februari 1546), Decreet *De Symbolo fidei*, DS 1500; geloofsbelijdenis van hetzelfde concilie, in de Bul *Inunctum nobis* van Paus Pius IV (13 november 1564), DS 1862.
- 58 Bonifatius VIII, Bul *Unam sanctam* (18 november 1302).
- 59 Leo XIII, Encycliek *Deipus le jour* aan de aartsbisschoppen, bisschoppen en de geestelijkheid van Frankrijk (8 september 1899); de heilige Pius X, Encycliek *Edita saepe* (26 mei 1910); Pius XII, Encycliek *Mystici corporis* (29 juni 1943).

- 60 Pius XII, Encycliek *Mystici corporis* (29 juni 1943).
- 61 Concilie van Florence, Bul *Cantate Domino* (4 februari 1442), DS 1351: “[De allerheiligste Roomse Kerk] gelooft vast, belijdt en verkondigt dat niemand die zich buiten de katholieke Kerk bevindt, niet alleen de heidenen, maar ook de joden, de ketters en de schismatieken, deel kan hebben aan het eeuwig leven; maar dat zij zullen terechtkomen in het eeuwige vuur ‘dat bereid is voor de duivel en zijn engelen’ (Mt 25, 41), tenzij zij vóór het einde van hun leven tot dezelfde Kerk worden toegevoegd. Zij gelooft bovendien dat de eenheid van het kerkelijk lichaam van zo’n grote waarde is dat alleen zij die daarin verblijven heilzaam vrucht plukken uit de sacramenten van de Kerk, en dat alleen vasten, aalmoezen, andere werken van vroomheid en de oefeningen van de christelijke strijd hen een eeuwige beloning opleveren. Ten slotte: “niemand, ongeacht de aalmoezen die hij heeft gegeven, zelfs al zou hij zijn bloed hebben vergoten ter wille van de naam van Christus, kan worden gered indien hij niet in de schoot en in de eenheid van de katholieke Kerk verblijft”; Brief van het Heilig Officie aan de aartsbisschop van Boston (8 augustus 1949), DS 3867-3868, waarin staat: “Want de Verlosser heeft niet alleen bevolen dat alle volkeren tot de Kerk moeten toetreden; Hij heeft de Kerk ook ingesteld als middel tot verlossing, zonder welke niemand het koninkrijk van de hemelse heerlijkheid kan binnengaan.”
- 62 Pius XII, Encycliek *Mystici corporis* (29 juni 1943); Brief van het Heilig Officie aan de aartsbisschop van Boston (8 augustus 1949); Decreet van het Heilig Officie tot excommunicatie van pater Leonard Feeney (13 februari 1953). In de brief aan de aartsbisschop van Boston staat (DS 3869): “In Zijn oneindige barmhartigheid heeft God gewild dat de middelen tot het heil, die uitsluitend door goddelijke instelling en niet door een intrinsieke noodzaak op het uiteindelijke doel zijn gericht, onder bepaalde omstandigheden de voor het heil noodzakelijke uitwerkingen kunnen sorteren, zelfs wanneer zij slechts door een voornemen of een verlangen worden ontvangen” en (DS 3870): “Hetzelfde geldt in zekere zin voor de Kerk, voor zover zij zelf het algemene middel tot het heil is. Om het eeuwige heil te verkrijgen, is het immers niet altijd vereist dat een mens daadwerkelijk als lid in de Kerk is opgenomen; maar het is ten minste noodzakelijk dat hij erdoor verbonden is door middel van een voornemen en een verlangen. Dit voornemen hoeft echter niet altijd expliciet te zijn, zoals bij de catechumenen; wanneer iemand zich in een toestand van onoverkomelijke onwetendheid bevindt, aanvaardt God eveneens een impliciet voornemen, zo genoemd omdat het vervat is in die goede gezindheid van de ziel waardoor de mens zijn wil verlangt af te stemmen op de Wil van God”.
- 63 Pius XI, Encycliek *Mortalium animos* (6 januari 1928).
- 64 Zie de verwijzing naar het Concilie van Florence in voetnoot 62; Pius IX, Encycliek *Quanto conficiamur moerore*, gericht aan de bisschoppen van Italië, 10 augustus 1863, DS 2865-2867.
- 65 Pius IX, Encycliek *Singulari quadam* (9 december 1854), DS 2808-2810, en de veroordeelde stelling nr. 17 van *de Syllabus*, DS 2917.
- 66 Galaten 3:16; Hebrëen 7:12, 7:18-19 en 8:13; Concilie van Florence, Bul *Cantate Domino* (4 februari 1442), DS 1348.
- 67 Veroordeelde stelling uit *de Syllabus* nr. 80, DS 2980.
- 68 Concilie van Nicea I (325); Concilie van Lateranen IV (1215); Concilie van Lyon II (1274); Concilie van Florence (1439).
- 69 Leo XIII, Encycliek *Divinum illud* (9 mei 1897); Pius XII, Encycliek *Mystici corporis* (29 juni 1943).
- 70 Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Pastor aeternus*, hoofdstuk IV; Leo XIII, Encycliek *Satis cognitum* (29 juni 1896).
- 71 Leo XIII, Encycliek *Divinum illud* (9 mei 1897).
- 72 Concilie van Lyon II (1274); Concilie van Florence (1439); Dogmatische Constitutie *Pastor aeternus* over de Kerk.
- 73 Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Pastor aeternus*, hoofdstuk III.
- 74 *Ibid.*, hoofdstukken I-III.
- 75 Pius XII, Encycliek *Mystici corporis* (29 juni 1943); Encycliek *Ad sinarum gentem* (7 oktober 1954); Encycliek *Ad apostolorum principis* (29 juni 1958).
- 76 Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Pastor aeternus*, hoofdstuk III.
- 77 Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Pastor aeternus*, hoofdstukken I-III; Leo XIII, Encycliek *Satis cognitum* (29 juni 1896); Pius XI, Encycliek *Ecclesiam Dei* (12 november 1923); Pius XII, Encycliek *Mystici corporis* (29 juni 1943); toespraak (2 oktober 1945).
- 78 Pius VI, Brief “*Post factum*” aan de aartsbisschop van Trier (2 februari 1782), in *Les Enseignements pontificaux* (Solesmes), *L’Église*, deel I, § 19; het Eerste Vaticaans Concilie (1870) stelt in de Dogmatische Constitutie *Pastor aeternus*, in hoofdstuk I, uitdrukkelijk dat de heilige Petrus het enige onderwerp van het primaat is: “Tegenover deze zo duidelijke leer van de Heilige Schrift, zoals deze altijd door de katholieke Kerk is begrepen, staan openlijk de onjuiste opvattingen van hen die, door de door Christus de Heer in Zijn Kerk ingestelde bestuursvorm te verdraaien, ontkennen dat alleen Petrus, met uitsluiting van de andere apostelen, hetzij afzonderlijk, hetzij allen tezamen, door Christus is bekleed met een waarachtig en eigen primaat van jurisdictie” (DS 3054). En eerder is reeds gezegd: “Aan Simon Petrus alleen heeft Jezus, na Zijn verrijzenis, de jurisdictie van de opperste herder en leider over Zijn gehele kudde verleend” (DS 3053).
- 79 Heilige Pius X, Decreet *Lamentabili*, veroordeelde stelling nr. 6, DS 3406.
- 80 Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Pastor aeternus*, hoofdstuk IV; de heilige Pius X, Motu proprio *Sacrorum antistitum* (1 september 1910); Pius XII, Encycliek *Humani generis* (12 augustus 1950).

- 81 Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Pastor aeternus*, hoofdstuk IV.
- 82 Eerste Vaticaans Concilie (1870), Dogmatische Constitutie *Dei Filius*, hoofdstuk IV, DS 3020 en canon 3, DS 3043.
- 83 Zie de verwijzingen in de vorige voetnoot; Pius IX, veroordeelde stelling nr. 5 van de *Syllabus*, DS 2905; de heilige Pius X, Decreet *Lamentabili*, veroordeelde stellingen nrs. 58 en 59, DS 3458 en 3459.
- 84 Pius XII, Encycliek *Humani generis* (12 augustus 1950).
- 85 Leo XIII, Encyclieken *Rerum novarum* (15 mei 1891); *Libertas* (20 juni 1888); *Sapientiae christianae* (10 januari 1890); Pius XI, encyclieken *Quadragesimo anno* (15 mei 1931); *Casti connubii* (31 december 1930); Pius XII, Encyclieken *Summi Pontificatus* (20 oktober 1939); *Humani generis* (12 augustus 1950); *Sacra virginitas* (25 maart 1954).
- 86 Zie de verwijzingen in de voetnoten 11 en 31. Leo XIII, Encycliek *Immortale Dei* (1 november 1885).
- 87 Pius IX, Toespraak *Maxima quidem* (9 juni 1862); Leo XIII, Encycliek *Immortale Dei* (1 november 1885); Pius XI, Encycliek *Divini illius Magistri* (31 december 1929), zie het in voetnoot 32 geciteerde fragment; Pius XII zegt in de Encycliek *Summi Pontificatus* (20 oktober 1939), AAS, deel XXXI, blz. 423: “Deze natuurwet steunt als het ware op God als haar fundament [...] die er tevens de allerhoogste en volmaakte Wetgever van is, evenals de zeer wijze en zeer rechtvaardige Rechter van de menselijke daden” (DS 3781).
- 88 Pius IX, veroordeelde stellingen van de *Syllabus* nr. 56 en nr. 59, DS 2956 en 2959; Pius XII, Encycliek *Humani generis* (12 augustus 1950), DS 3892-3893: “De waarheid en haar filosofische uitdrukking kunnen niet naar believen veranderen, zeker niet wanneer het gaat om beginselen die het menselijk verstand van nature kent, of om leerstellingen die zowel steunen op de wijsheid van de eeuwen als op de instemming en de steun van de goddelijke Openbaring”.
- 89 Pius XI, Encycliek *Casti connubii* (31 december 1930).
- 90 In de Apostolische Brief *Notre charge apostolique* (25 augustus 1910), AAS, deel II, blz. 619, zegt de heilige Pius X: “De katholieke leer leert ons echter dat de eerste plicht van de naastenliefde niet ligt in het tolereren van onjuiste overtuigingen, hoe oprecht deze ook mogen zijn; noch in theoretische of praktische onverschilligheid ten aanzien van de dwaling of de zonde waarin wij onze broeders zien vervallen; maar in de ijver voor hun intellectuele en morele verbetering, evenzeer als voor hun materieel welzijn”; en op blz. 639: “Zeker, Jezus heeft ons met een immense, oneindige liefde bemind, en Hij is op aarde gekomen om te lijden en te sterven, opdat alle mensen, verenigd rond Hem in gerechtigheid en liefde, bezielde door dezelfde gevoelens van wederzijdse naastenliefde, in vrede en geluk zouden leven. Maar aan de verwezenlijking van dit tijdelijke en eeuwige geluk heeft Hij met soevereine autoriteit de voorwaarde gesteld dat men deel uitmaakt van Zijn kudde, dat men Zijn leer aanvaardt, dat men de deugd beoefent en dat men zich laat onderwijzen en leiden door Petrus en zijn opvolgers. En hoewel Jezus goed was voor de verdwaalden en de zondaars, heeft Hij hun onjuiste overtuigingen niet gerespecteerd, hoe oprecht die ook leken.”
- 91 Leo XIII zegt in de Encycliek *Immortale Dei* (1 november 1885), AAS, deel XVIII, blz. 163-164: “Net zoals het niemand is toegestaan zijn plichten jegens God te verzuimen, en de grootste van alle plichten er in bestaat de godsdienst met geest en hart te omarmen – niet die welke ieder het liefst heeft, maar die welke God heeft voorgeschreven en die door zekere en onbetwistbare bewijzen als de enige ware onder alle religies wordt aangewezen, zo kunnen ook politieke gemeenschappen zich niet zonder zonde gedragen alsof God op geen enkele wijze bestaat, of de religie terzijde schuiven als iets vreemds en nutteloos, of er een naar eigen goeddunken zonder onderscheid aanvaarden.”
- 92 Zie Leo XIII, geciteerd in de vorige voetnoot, en Pius XI, Encycliek *Quas primas* (11 december 1925).
- 93 Pius IX, Encycliek *Quanta cura* (8 december 1864), met de veroordeelde stellingen van de *Syllabus* nr. 77-80, DS 2977-2980; Leo XIII, Encycliek *Libertas* (20 juni 1888).
- 94 Zie de verwijzingen in de vorige voetnoot, evenals die in de voetnoten bij paragraaf 3.
- 95 De heilige Pius X zegt in de Encycliek *Singulari quadam* (24 september 1912), AAS, deel IV, blz. 658: “Wij verklaren dan ook in de eerste plaats dat het de plicht is van alle katholieken – een plicht die op heilige en onschendbare wijze moet worden nageleefd in het leiden van het leven, zowel in het privéleven als in het maatschappelijke en openbare leven – om vast te houden aan en zonder schroom te belijden de beginselen van de christelijke waarheid die door het leergezag van de katholieke Kerk zijn overgeleverd, in het bijzonder die welke onze voorganger met zoveel wijsheid heeft uiteengezet in de Encycliek *Rerum novarum*. [...] Men moet immers erkennen dat, wat de christen ook doet, zelfs op het gebied van de aardse werkelijkheden, het hem niet is toegestaan de bovennatuurlijke goederen te veronachtzamen; sterker nog, hij moet, volgens de leer van de christelijke wijsheid, alles richten op het hoogste Goed als zijn uiteindelijke doel. Wat al zijn handelingen betreft, voor zover deze moreel goed of slecht zijn, dat wil zeggen in overeenstemming met of in strijd met de natuurlijke en goddelijke wet, vallen zij onder het oordeel en de jurisdictie van de Kerk.”
- 96 De heilige Pius X, Encycliek *Singulari quadam* (24 september 1912); de heilige Pius X, in de Apostolische Brief *Notre charge apostolique* (25 augustus 1910), AAS, deel II, blz. 612, stelt dat “de samenleving niet zal worden opgebouwd als de Kerk niet de fundamenteen legt en de werkzaamheden leidt”.
- 97 Pius IX, Encycliek *Quanta cura* (8 december 1864); de heilige Pius X, Encycliek *Vehementer nos* (11 februari 1906).
- 98 Zie de verwijzingen in de voetnoten bij paragraaf 3, in het bijzonder Pius IX in *Quanta cura* en Leo XIII in *Immortale Dei*.
- 99 Leo XIII, Encycliek *Libertas* (20 juni 1888).

- 100 Pius IX, Toespraak *Maxima quidem* (9 juni 1862): “Zij aarzelen niet om het ware en legitieme recht te vervangen door de valse en bedrieglijke rechten van de macht, en de morele orde ondergeschikt te maken aan de orde van de materiële realiteiten...”; Pius IX, Encycliek *Quanta cura* (8 december 1864); Pius XII, Toespraak (13 september 1952), AAS, deel XLIV, blz. 779-789; Toespraak (30 september 1954), AAS, deel XLVI, blz. 587-598.
- 101 De heilige Pius X, Apostolische Brief *Notre charge apostolique* (25 augustus 1910); Pius XI, Encycliek *Mortalium animos* (6 januari 1928).
- 102 De heilige Pius X, Encycliek *Pascendi* (8 september 1907); Apostolische Brief *Notre charge apostolique* (25 augustus 1910).
- 103 Leo XIII, Encyclieken *Immortale Dei* (1 november 1885) en *Sapientiae christianae* (10 januari 1890).
- 104 De heilige Pius X, Encycliek *E supremi apostolatus* (4 oktober 1903); Pius XI, Encycliek *Quas primas* (11 december 1925).
- 105 Concilie van Florence, Bul *Exsultate Deo* (22 november 1439), DS 1310-1327; Concilie van Trente, zitting VII (7 maart 1547), DS 1600-1613.
- 106 Concilie van Florence, Bul *Exsultate Deo* (22 november 1439), DS 1312; Concilie van Trente, zitting VII (7 maart 1547), DS 1611 en 1613.
- 107 Concilie van Florence, Bul *Exsultate Deo* (22 november 1439), DS 1316; Concilie van Trente, zitting VII (7 maart 1547), DS 1614-1627.
- 108 Concilie van Trente, zitting VII (7 maart 1547), DS 1625.
- 109 Zie de verwijzingen in voetnoot 63.
- 110 Concilie van Trente, zitting VII (7 maart 1547), DS 1628-1630.
- 111 Concilie van Florence, Bul *Exsultate Deo* (22 november 1439), DS 1323-1325; Concilie van Trente, zitting XIV (25 november 1551), Decreet over het Sacrament van de Biecht, DS 1667-1693 en 1701-1715.
- 112 Concilie van Florence, Bul *Exsultate Deo* (22 november 1439), DS 1324-1325; Concilie van Trente, zitting XIV (25 november 1551), Decreet over het Sacrament van het Laatste Oliesel, DS 1694-1700 en 1716-1719.
- 113 Concilie van Florence, Bul *Exsultate Deo* (22 november 1439), DS 1327; Concilie van Trente, zitting XXIV (11 november 1563), Leer over het Sacrament van het Huwelijk, DS 1797-1812.
- 114 Leo XIII, Encycliek *Arcanum divinae* (10 februari 1880); Pius XI, Encycliek *Casti connubii* (31 december 1930).
- 115 Concilie van Florence, Bul *Exsultate Deo* (22 november 1439), DS 1326; Concilie van Trente, zitting XXIII (15 juli 1563), Leer over het Sacrament van de Wijding, DS 1763-1778; Pius XII, Apostolische Constitutie *Sacramentum ordinis* (30 november 1947).
- 116 Concilie van Trente, zitting XIII (11 oktober 1551), Decreet over de Heilige Eucharistie, DS 1635-1661; zitting XXI (16 juli 1562), Leer over de Communie onder beide gedaanten, DS 1725-1734; zitting XXII (17 september 1562), Leer over het allerheiligste Misoffer, DS 1738-1759; Pius XII, Encycliek *Mediator Dei* (20 november 1947) en Toespraak *Magnificate Dominum mecum* (2 november 1954).
- 117 Zie het “Kort kritisch onderzoek naar de *Novus Ordo Missae*”, dat op 3 september 1969 door de kardinalen Ottaviani en Bacci aan paus Paulus VI werd aangeboden.
- 118 Zie de verwijzingen in de voetnoten 11, 30 en 31.
- 119 Concilie van Trente, zesde zitting (13 januari 1547), Decreet over de Rechtvaardiging, DS 1520-1583.
- 120 Leo XIII, Encycliek *Sapientiae christianae* (10 januari 1890); Apostolische Brief *Testem benevolentiae* (22 januari 1899); de heilige Pius X, Encycliek *Edita saepe* (26 mei 1910); Pius XI, Encycliek *Ubi arcano* (23 december 1922); Pius XII, Encycliek *Sacra virginitas* (25 maart 1954).
- 121 Zie de verwijzingen in de vorige voetnoot.
- 122 Romeinen 6:23; Hebreëen 10:34 en 13:14; Leo XIII, Encycliek *Quod apostolici muneris* (28 december 1878).
- 123 Concilie van Lyon II (1274), Geloofsbelijdenis van Michael Palaiologos, DS 856; Benedictus XII, Dogmatische Constitutie *Benedictus Deus* (29 januari 1336), DS 1000; Concilie van Florence, Bul *Laetentur caeli* (6 juli 1439), DS 1304; Concilie van Trente, zesde zitting (13 januari 1547), Decreet over de Rechtvaardiging, hoofdstuk VI, DS 1545.
- 124 1 Thessalonicenzen 4:16-17; Mattheüs 25; Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel; Concilie van Florence, Bul *Laetentur caeli* (6 juli 1439), DS 1304.
- 125 Concilie van Lyon II (1274), Geloofsbelijdenis van Michael Palaiologos, DS 856; Concilie van Lateranen IV (1215), DS 801; Benedictus XII, Dogmatische Constitutie *Benedictus Deus* (29 januari 1336), DS 1002; Concilie van Florence, Bul *Laetentur caeli* (6 juli 1439), DS 1304; Pius VI, Dogmatische Constitutie *Auctorem fidei* (28 augustus 1794), veroordeelde stelling nr. 25, DS 2625.
- 126 Concilie van Trente, zesde zitting (13 januari 1547), Decreet over de Rechtvaardiging, canon 30, DS 1580.
- 127 Concilie van Lyon II (1274), Geloofsbelijdenis van Michael Palaiologos, DS 856; Benedictus XII, Dogmatische Constitutie *Benedictus Deus* (29 januari 1336), DS 1000-1001.

Brief van 30 juni 2026

gericht aan Zijne Heiligheid Paus Leo XIV
door E.H. Davide Pagliarani
Algemeen-Overste van de
Priesterbroederschap Sint-Pius X

Heilige Vader,

Ik wil U hartelijk danken voor de brief die U aan mij hebt gericht.

Ik ben diep geraakt door Uw vaderlijke bezorgdheid.

Reeds lang wenste ik de gelegenheid gekregen te hebben om U te ontmoeten om U persoonlijk onze oprechte wens, de Kerk te dienen, kenbaar te maken. Helaas heeft zich die gelegenheid niet voorgedaan.

Ik vraag U slechts om de oprechtheid van deze intentie, die geenszins geveinsd is, in overweging te willen nemen. Paradoxaal genoeg lijkt het ons in de huidige context juist onze plicht te zijn om al het mogelijke te doen om het gewaad van Christus te herstellen, dat is verscheurd door krachten en druk die

onverenigbaar zijn met een authentiek katholieke geest. Ik vraag u slechts de oprechtheid van dit voornemen in overweging te nemen, alvorens een besluit te nemen betreffende de Priesterbroederschap Sint-Pius X. Het is nog niet te laat.

Het ligt ver van ons om ons af te scheiden van de Roomse Kerk; integendeel, wij willen Haar dienen met buitengewone middelen, zoals men een moeder die bijzondere steun nodig heeft, in moeilijkheden te hulp schiet, ook al wordt dit niet door iedereen begrepen. Maar ik ben er zeker van dat de Heilige Vader dit zou kunnen begrijpen.

De Heilige Stoel heeft al laten zien dat Zij zeer complexe situaties kan begrijpen en de nodige tijd kan nemen.

Ik neem daarom de vrijheid om U op kinderlijke wijze te vragen de tijd te nemen die deze onderscheiding vereist.

Mocht dit niet voldoende zijn, dan zou ik U willen vragen na te denken over twee zeer eenvoudige feiten. Ten eerste is de Priesterbroederschap al in 1988 schismatiek verklaard, om redenen en onder omstandigheden die volkomen vergelijkbaar zijn met die van vandaag; en toch spreken wij, na zoveel jaren, met elkaar zoals een vader met zijn zoon. Uw Heiligheid spoort mij vaderlijk aan om een schisma te vermijden dat, theoretisch gezien, al zou hebben plaatsgevonden. Denkt U niet dat juist deze houding, waarvan ik de bezorgdheid ten eerste waardeer, het bewijs vormt dat de Priesterbroederschap noch schismatiek is, noch vijandig tegenover de Kerk staat?

Ten tweede heeft de Heilige Stoel enkele jaren geleden aan twee bisschoppen van de Kerk de opdracht toevertrouwd om een dialoog aan te gaan met de Priesterbroederschap Sint-Pius X: Mgr. Vitus Huonder, destijds bisschop van Chur, die inmiddels is overleden, en Mgr. Athanasius Schneider, hulpbisschop van Astana. Beiden hebben, na de nodige tijd te hebben genomen voor reflexie, de diep katholieke geest van de Priesterbroederschap erkend en daar publiekelijk getuigenis van afgelegd.

Maar bovenal neem ik de vrijheid om mij tot Uwe Heiligheid te richten namens de duizenden zielen die dankzij het apostolaat van de Priesterbroederschap het katholieke geloof en de religieuze praktijk hebben terugvonden. Dit is een feit waarvan Uw voorgangers zelf kennis hebben genomen. Deze zielen hebben slechts één verlangen: het heil te bereiken via dit instrument dat de Voorzienigheid hun ter beschikking heeft gesteld. Zij hebben geleden en zij zijn oprecht. Ik ben er zeker van dat Uw vaderlijk hart als universele Herder gevoelig zal zijn voor deze zo bijzondere situatie. Op een dag zullen alle moeilijkheden tussen de Heilige Stoel en de Priesterbroederschap worden opgelost. Een gebaar van begrip van

Uw kant zou, verre van de eenheid te schaden, in de ogen van de wereld en van alle christenen alleen maar Uw zorg voor de eenheid en Uw vaderlijke goedheid tot uiting brengen.

Ik leg dit alles aan Uw welwillende overweging voor. Ik hernieuw mijn gebed voor Uwe Heiligheid.

Al geruime tijd, zelfs vóór Uw verkiezing, bid ik tot de heilige Rita voor de huidige situatie. Ik zag in de verkiezing van een paus uit de orde van de Augustijnen, een teken van hoop. Ik ben er zeker van dat de heilige voor ons zal bemiddelen. Het is nooit te laat.

Ik verzoek U vriendelijk ons Uw zegen te schenken.

Ik maak van deze gelegenheid gebruik om U nogmaals mijn zeer diepe toewijding in de Heer te betuigen.

Don Davide Pagliarani

Preek op 1 juli 2026

door E.H. Davide Pagliarani

Algemeen-Overste van de
Priesterbroederschap Sint-Pius X

bij de bisschopswijdingen in Écône

In de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest. Amen.

Monseigneurs, beste Medebroeders, beste Zusters, zeer dierbare Gelovigen,

Eindelijk is deze dag aangebroken. Wat een vreugde om u zo talrijk te zien, afkomstig uit alle hoeken van de wereld!

Allereerst wil ik mijn dank uitspreken voor de grootmoedige inzet van allen

die deze dag hebben voorbereid, enerzijds allen die zich met toewijding hebben ingezet voor de praktische organisatie, anderzijds alle medebroeders die de harten, de geesten en de verstanden op deze dag hebben voorbereid, en u allen die op deze ongetwijfeld historische dag de moeite hebben genomen om hier als pelgrims naartoe te komen.

Een uiting van geloof

Wat is eigenlijk de betekenis van deze dag? Waarom zijn we hier? Hoe moeten we deze wijdingen begrijpen?

Deze wijdingen zijn een ingrijpende gebeurtenis, waarvoor het onmogelijk is onverschillig te blijven. Wat betekent dit voor ons?

Allereerst moet deze ceremonie een uiting van geloof zijn. Dat is heel belangrijk.

We kiezen niet wat we wel of niet moeten geloven; we kunnen het geloof niet veranderen, herinterpreteren of heroverwegen – dat kunnen we niet. We hebben simpelweg de plicht om het geloof te bewaren dat de Kerk altijd heeft onderwezen; we moeten ervan houden, ernaar leven en het doorgeven.

Als we Onze Heer werkelijk liefhebben, hebben we de plicht om deze goederen te delen die ons in de eerste plaats via het geloof ten deel vallen. Wie niet dit verlangen heeft om het geloof door te geven, geeft daarmee aan dat hij zelf niet meer uit het geloof leeft. Hoe meer het geloof wordt aangevallen, hoe meer het verdwijnt, hoe dringender deze plicht wordt, want zonder het geloof is het onmogelijk God te behagen, is het onmogelijk goed te leven, is het onmogelijk gered te worden. En wij nemen vandaag uitzonderlijke maatregelen, in verhouding tot deze noodzaak.

Een vals dilemma: het geloof of de Kerk

Sommigen zouden dus kunnen denken dat we voor een dilemma staan. ‘We kiezen voor het integrale geloof, maar we scheiden ons af van de Kerk.’ We

zouden aan het kiezen zijn tussen het geloof en de Kerk. Breken we met de Kerk om het geloof te behouden?

Dat is een vals dilemma.

Men behoort immers in de eerste plaats tot de Kerk door het geloof, door de volledige belijdenis van het geloof, door de volledige belijdenis van het geloof van de Kerk. Net zoals men tot een natie behoort omdat men dezelfde taal spreekt, dezelfde identiteit en dezelfde cultuur deelt; net zoals men tot een familie behoort omdat men dezelfde naam draagt, omdat men in hetzelfde huis woont; zo behoort men ook tot de Kerk omdat men hetzelfde geloof belijdt.

Het is dus een vals dilemma waar we niet in mogen trappen, want we kunnen niet kiezen tussen het geloof en de Kerk; niemand kan die keuze maken. Wij willen het geloof van de Kerk om in de Kerk te blijven. Wij willen de Kerk door het geloof, in het geloof.

Het is heel belangrijk om dit te begrijpen, ook al willen degenen met wie wij te maken hebben het niet begrijpen. Dit alles is geen mening, geen gevoelskwestie, geen keuze: het is een noodzaak.

Men beschuldigt ons ervan dat we de paus niet liefhebben, men beschuldigt ons ervan dat we hem niet respecteren. Maar juist omdat we de paus oprecht liefhebben, als Plaatsvervanger van Christus, als hoofd van de Kerk, willen we niet langer zien hoe de paus wordt vernederd naast valse herders, verte-

genwoordigers van valse religies. Hoe vaak hebben we dat in al die jaren niet gezien?

Juist omdat wij de Plaatsvervanger van Christus liefhebben, willen wij deze vernedering voor de paus niet langer, een vernedering die ook op de hele Kerk terugslaat, die op gelijke voet wordt geplaatst met valse religies.

Wij spreken de taal van het geloof.

Maar goed, we hebben dit alles al meerdere malen uitgelegd. We hebben het uitgelegd in bijna alle talen die er op aarde bestaan.

Waarom worden we niet begrepen? Waarom spreken we eigenlijk ‘verschillende talen’?

Wij spreken de taal van het geloof; wij willen het geloof in al zijn eenvoud, het is niet ingewikkeld. Het Credo is niet ingewikkeld; de geloofsbelijdenis die de toekomstige bisschoppen zojuist hebben afgelegd, is niet ingewikkeld; iedereen kan die begrijpen.

Wij spreken de taal van het geloof, de taal van de Traditie. En daar tegenover hebben we te maken met een taal die zich op een ander niveau bevindt, die over andere dingen spreekt. Het is de taal van inclusie, van luisteren, van dialoog, van begeleiding.

Wij willen het geloof. En vervolgens begeleiden wij de mensen vanuit het geloof. Wij luisteren naar de mensen vanuit het geloof, om hen tot het geloof te brengen en hen te bekeren.

Om hen te bekeren, moeten we ophouden met ‘praten om het praten zelf’, ‘samen te wandelen’. Het is genoeg! Dat is niet wat de mensen nodig hebben. De mensen hebben Onze Heer nodig, en Onze Heer, die kennen we, dat kunnen we door het geloof, en door het integrale katholieke geloof, er is er maar één.

Daarom is het zo moeilijk om elkaar te begrijpen. We spreken helaas verschillende talen, en talen die, na verloop van tijd, helaas steeds verder uit elkaar groeien.

De hoogste wet van God: het heil van de zielen

Wij beleven deze wijdingen ook in hoop.

Wij beleven ze niet in polemiek, noch in spanning, noch in bitterheid, noch in wrok. Wij beleven deze wijdingen in vreugde en in hoop.

Waarom?

In 1988 voorspelden degenen die de Priesterbroederschap veroordeelden haar ontbinding. De Voorzienigheid had echter een ander plan. Waarom had de Voorzienigheid een ander plan? Uw aanwezigheid hier vandaag maakt dat duidelijk. God heeft ons niet in de steek gelaten en God zal ons niet in de steek laten. Al die jaren hebben dat aangetoond, en deze wijdingen tonen het opnieuw aan.

Maar waarom kan God ons niet in de steek laten?

Het antwoord is heel eenvoudig. God heeft maar één gedachte, maar één verlangen, maar één wil: dat is de redding van de zielen. Als er iemand is die het principe dat de hoogste wet de redding van de zielen is, letterlijk toepast, dan is het God zelf. Het is Zijn wet, en Hij past die altijd letterlijk toe.

Daarom heeft Hij, tegen alle menselijke verbeelding en verwachting in, Zijn Zoon gezonden om zielen te redden. Hij heeft Zijn Zoon gevraagd om mens te worden en aan het Kruis te sterven.

Waarom?

Omdat de hoogste wet, de Wet van God, het heil van de zielen is. Daarom heeft God ons niet in de steek gelaten en zal Hij ons ook niet in de steek laten; Hij zal ons altijd middelen verschaffen die in verhouding staan tot onze noden.

Hoewel het Verlossingswerk door mensen kan worden belemmerd, zal het nooit door God worden belemmerd. Maar hoe meer we lijden, hoe meer we strijden, hoe meer we proberen Hem trouw te blijven, des te meer is Hij bij ons; Hij laat ons dat zien. Soms wankelen we, kunnen we twijfels hebben, kunnen we ontmoedigd raken. Maar de beloften van Onze Heer zijn allemaal onverbrekkelijk; Hij houdt zich er altijd aan. En vandaag geeft Hij ons daar een bewijs van.

Als we blijven zoeken naar de wil van God, het welzijn van de zielen, koste wat het kost, zal ons nooit, nooit iets ontbreken.

De Kerk dienen als een Moeder.

Maar bovenal moeten deze wijdingen worden begrepen en beleefd in een geest van liefde: liefde jegens de zielen, en vooral liefde jegens de Kerk. Hoe meer de zielen de weg kwijt zijn, hoe meer we ze moeten zoeken en ondersteunen.

Hoe meer de Kerk wordt geminacht, hoe meer de glans van haar goddelijkheid wordt verduisterd, hoe meer we haar moeten liefhebben, haar moeten dienen, en bereid moeten zijn om elke prijs te betalen om de Kerk te dienen.

Het grootste offer dat God van ons kan vragen, is dat we als rebellen worden behandeld, terwijl we de Kerk willen dienen en liefhebben als een Moeder. Wat een offer vraagt God van ons: dat we als rebellen worden behandeld, als rebellen worden beschouwd!

Wij willen de Kerk dienen als een Moeder. Een Moeder in moeilijkheden, onder druk, lijdend; een Moeder die soms ook verraden wordt; een Moeder die hulp nodig heeft en die het verdient dat wij haar helpen, dat wij iets doen ter wille van alles wat zij ons heeft gegeven.

Alles wat wij hebben ontvangen, hebben wij ontvangen via de Kerk, in de Kerk. Het geloof waarvan we vandaag getuigen en waarnaar we willen leven, komt ons van de Kerk.

Het is in naam van wat we van haar hebben ontvangen, en het is in naam van wat zij is — de Bruid van Christus,

Zijn mystieke Lichaam, het is in naam van dit alles dat we het mogelijke, het uiterste, moeten doen om haar te helpen en te steunen.

Zouden we onverschillig kunnen blijven, zonder iets te doen? “Dat is niet ons probleem! Dat wordt niet van ons gevraagd!” Kan de Priesterbroederschap onverschillig blijven? Nee. Dat zou verraad aan de Kerk zijn, dat zou een tekortkoming in de liefde zijn, dat kunnen we niet doen.

Het Kostbaar Bloed, het enige geneesmiddel

Er zullen vragen zijn, en het feest van vandaag, het feest van het Kostbaar Bloed, drukt – als bij voorzienigheid – de betekenis van deze wijdingen perfect uit en vat deze samen. Dit feest stelt ons in staat om alles terug te voeren tot één enkel punt: het Bloed van Onze Heer, het Kostbaar Bloed van Onze Heer.

Wie het Kostbaar Bloed van Onze Heer niet kent, wie het niet liefheeft, wie het niet aanbidt, kent Onze Heer niet, kent de Verlossing niet. En wie Onze Heer niet kent, weet niets, heeft niets begrepen.

Het Kostbaar Bloed is het enige middel, het enige, het eerste en het laatste, tegen alle kwalen die de mensheid teisteren.

Waarom?

Omdat alle kwalen voortkomen uit de zonde, en het geneesmiddel tegen de

zonde is het Kostbaar Bloed van Onze Heer.

De verheerlijking van de mens

Alle kwalen komen voort uit de zonde, en uit één zonde in het bijzonder waarop ik uw aandacht vestig. Deze zonde is altijd dezelfde, vanaf het begin van de mensheid tot op de dag van vandaag: het is de verheerlijking van de mens.

Men is erdoor doordrenkt, men raakt letterlijk verzadigd van deze verheerlijking van de mens, overal.

De mens die vol wonderen is, de mens die volmaakt is, de mens die verbazingwekkend is, de mens die een oneindige waardigheid zou hebben ... Welnu, dit alles leidt in werkelijkheid tot hoogmoed. En op de lange termijn leidt dit tot minachting voor God en tot afvalligheid, tot stille afvalligheid. Daar komt het vandaan.

En hoe meer men de mens op een waanzinnige, fanatieke manier verheerlijkt, hoe meer men de mens uiteindelijk van God verwijderd, en van zijn volmaaktheid en zijn waar geluk; het is een ramp. De mens, vol rechten, vol van zichzelf, is niet in staat zich tot God te wenden, niet in staat te erkennen dat hij door de zonde is gekwetst en dat hij Verlossing nodig heeft. Hij heeft Onze Heer nodig, hij heeft Zijn Kostbaar Bloed nodig.

Dat is het grote kwaad van vandaag, van de hele geschiedenis: het kwaad dat alle andere omvat. Deze plaag is

een ramp, het is een obsessieve gedachte die, laten we dat toegeven, zelfs diep in de Kerk doordringt. Deze plaag maakt blind, ze verlamt de zielen. Dit is niet wat de zielen terugbrengt naar God.

De wijsheid van het Kruis prediken.

Welnu, wij willen iets doen met deze wijdingen, wij willen het Kostbaar Bloed van Onze Heer blijven prediken, en wij willen het, in zekere zin, blijven uitstorten over de zielen.

Het is op dit Bloed dat Onze Heer Zijn Kerk sticht, het Nieuwe en Eeuwige Verbond; er is er maar één Verbond. Wie denkt dat er twee zijn, of dat er drie zijn, gelooft in werkelijkheid niet meer in de oneindige en unieke waarde van het Bloed van Onze Heer.

Als we het hebben over de waarde van het Kostbaar Bloed van Onze Heer, mogen we niet vergeten waar het vandaan komt. Het is gevormd, voortgebracht en ons geschonken in het zeer zuivere bloed van O.L.-Vrouw; het is O.L.-Vrouw die het Woord volledig van Zijn mensheid voorziet; het is in haar zeer zuivere, onbevleete bloed dat, op het moment van de Menswording, het Bloed van Onze Heer wordt gevormd; zij is het die het samen met Onze Heer aanbiedt voor onze Verlossing.

Zij is het die het aanbiedt; zij is de eerste die het uit de wonden van Onze Heer ziet vloeien; zij ziet het onder het hout van het Kruis vloeien; zij is het die het aan de voet van het Kruis opvangt,

zij is het die het ook vandaag nog op het altaar bewaart, zij is het die tijdens de Mis genaden over de zielen uitstort, zij is het die de waarde ervan ten volle begrijpt, en altijd aan de zijde van Onze Heer staat.

Wat een mysterie! Wat een mysterie, deze verbondenheid van O.L.-Vrouw met haar goddelijke Zoon, altijd aan Zijn zijde!

Ziet u hoe ons hele geloof, onze godsdienst, onze liefde draait om het Bloed van Onze Heer, want alles draait om het Kruis.

Zie, beste medebroeders die straks bekleed zullen worden met de volheid van het Priesterschap, met de volheid van het Priesterschap van Onze Heer, zie, in enkele woorden, wat jullie zullen moeten verdedigen, wat jullie zullen moeten prediken.

Wat een eer, en wat een verantwoordelijkheid!

De Verlossing prediken door het woord, en haar verspreiden door de sacramenten, de wijsheid van het Kruis prediken: een aanstoot voor de Joden en dwaasheid voor de heidenen. Dwaasheid, vooral vandaag de dag, voor een afvallige wereld die het niet kan begrijpen, die het niet wil begrijpen.

Deze wijsheid van het Kruis is het enige tegengif tegen dit humanisme dat leidt tot onverschilligheid, tot afvalligheid. Dit humanisme moet u altijd in het vizier houden.

Als lammeren midden onder de wolven

En welk advies kunnen wij jullie geven?

Jullie missie, wat jullie gaan doen, is zo delicaat, zo belangrijk, zo groots, dat ik liever het woord aan Onze Heer zelf geef door uit het Evangelie te citeren.

Welk advies geeft Onze Heer u vandaag? Welk advies gaf Onze Heer aan de apostelen toen Hij hen uitzond om te prediken?

“Zie, Ik zend u uit als lammeren midden onder de wolven.”

Het lam: een prachtig beeld van Onze Heer, een prachtig beeld van de bisschop.

Dit betekent dat u in de eerste plaats moet prediken door de onschuld van uw leven; het is de onschuld, de zuiverheid van uw leven en uw zeden die morele autoriteit zullen verlenen aan alles wat u gaat prediken.

Een lam zijn betekent ook, en vooral, volmaakte volgzaamheid, volmaakte onderwerping aan de Wil van God. Net zoals Onze Heer voortdurend onderworpen is aan de Wil van Zijn Vader, zo moeten ook jullie, in nog hogere mate, vanaf vandaag, altijd Zijn wil zoeken.

Het Lam van God en de Leeuw van Juda

Maar vergeet één ding niet: Onze Heer, die het Lam van God is, is ook de Leeuw van Juda.

Hoe kan men tegelijkertijd een lam en een leeuw zijn?

Dat komt doordat Onze Heer, hoe volgzzaam Hij ook is aan de Wil van de Vader, zich nooit buigt voor de geest van de wereld. Om de Vader volmaakt te dienen, botst Hij noodzakelijkerwijs met de geest van de wereld, met de geest van de vorst van deze wereld.

En zo ook de bisschop: hoe gehoorzaam hij ook is aan de Wil van God, zo verdedigt hij tegenover de wereld voortdurend de rechten van Onze Heer, en niet de rechten van de mens.

En een leeuw vlucht nooit, een leeuw deinst niet terug en bovenal: een leeuw buigt niet. Buig nooit voor deze geest van de wereld, geef geen krimp, deins niet terug; de wijding zal u een onweerstaanbare kracht geven.

Vanaf vandaag zijn er overal ter wereld mensen die u gadeslaan, naar u luisteren. Over dertig, veertig jaar moeten zij kunnen zeggen:

“Zij hebben zich niet onderworpen. Zij hebben hun knieën niet gebogen voor deze geest van de wereld. Zij hebben hun knieën alleen gebogen voor Onze Heer, de Koning.”

Dat is het mooiste wat men bij jullie dood over jullie zal kunnen zeggen, de mooiste herinnering die jullie kunnen achterlaten.

De voorzichtigheid van de slang

En Onze Heer geeft jullie nog een raad:

“Wees eenvoudig als duiven en voorzichtig als slangen.”

Waarom moeten we als slangen zijn? Waarom moet een bisschop als een slang zijn?

Dat is om de dubbelzinnigheid, de ambigüiteit en de sluwheid die in de wereld en bij de vijanden van het Kruis aanwezig zijn te onderscheiden, te doorzien en te herkennen. Uw ergste vijanden zullen u niet frontaal aanvalen; zij zullen proberen u geleidelijk te laten afglijden naar een iets modernere kijk op het geloof, het christelijk leven en de relaties met de wereld; dat moet u weten.

Als jullie dit gevaar waarnemen, neem dan afstand, bid, observeer, vraag advies, weeg de situatie af, blijf roerloos voordat jullie reageren, net als een slang. Wanneer jullie reageren, wanneer de Heilige Geest jullie het nodige inzicht geeft om te handelen, doe dat dan en wijk nooit meer terug.

Dat is wat het betekent om als een slang te zijn: de dubbelzinnigheid, de onduidelijkheid en de sluwheid in de wereld doorzien, en spreken en prediken als duiven: eenvoudig, zonder dubbelzinnigheid en zonder vrees, rechtuit, zonder ambigüiteit. De dubbelzinnigheid die men bij anderen moet onderscheiden, mag nooit de uwe zijn.

Het zwaard van het geloof

En wat zegt Jezus nog meer? Wat zegt Onze Heer?

“De broeder zal zijn broeder verraden, de vader zijn kind, en jullie zullen door iedereen gehaat worden omwille van Mij, omwille van Mijn Naam. Vrees niet, want er is niets verborgen dat niet zal worden onthuld, niets geheim dat niet bekend zal worden.”

Vrees niet, zegt Onze Heer ons. Laat alles maar aan Mij over, laat Mij oordelen, Ik zal zelf ingrijpen wanneer dat nodig is.

Hij heeft maar één zorg. Welke?

“Ieder die Mij voor de mensen erkent, zal ook door Mij erkend worden voor Mijn Vader die in de hemelen is.”

**Ieder die Mijn rechten,
Mijn Godheid, Mijn Kerk,
Mijn geloof erkent.**

“Denk niet dat ik gekomen ben om vrede op aarde te brengen, maar het zwaard.”

Dit zijn de woorden van Onze Heer die Hij in het bijzonder tot u richt.

Over enkele ogenblikken, wanneer de wijdende bisschop u de bisschopsstaf zal overhandigen, zal Onze Heer u een zwaard geven: Zijn zwaard, het zwaard van het Evangelie, het zwaard van het geloof. Door het geloof, en alleen door het geloof, kan men de wereld overwinnen, en de wereld is al overwonnen door het geloof.

Dit zwaard behoort vanaf vandaag op een bijzondere wijze u toe, en God zal u een bijzondere kracht schenken om

het te hanteren, om het te gebruiken in goede en in slechte tijden.

“De mens zal zijn eigen huisgenoten tot vijanden hebben.”

Men kan niet door iedereen begrepen worden, men kan het niet met iedereen eens zijn.

Is dat een tragedie? Is dat iets onbegrijpelijks? Nee. Het is de Wet van het Evangelie, het is de Wet van het Kruis.

Dit zijn de raadgevingen die Onze Heer u vandaag via het Evangelie geeft.

**De heilige Cyrillus en
Mgr. Lefebvre**

En voordat we afsluiten, mogen we vandaag niet vergeten u aan te bevelen aan al die duizenden heilige bisschoppen die u in de geschiedenis van de Kerk zijn voorgegaan.

We zullen er twee noemen: één uit de christelijke oudheid, en één die veel dichter bij ons staat.

De eerste is de heilige Cyrillus, de heilige Cyrillus van Alexandrië.

De liturgie zegt over hem het mooiste wat men over een bisschop kan zeggen: *zelus fidei sollicitus*. Hij had maar één zorg: de zuiverheid van het geloof. Wat een prachtig levensprogramma voor een bisschop! En hij is de geschiedenis ingegaan als de grote verdediger van het goddelijke Moederschap, gehaat door de ketters.

De liturgie voegt eraan toe: *propter fidem multa perpessus est*. En daarom, vanwege zijn zorg voor het geloof, heeft hij veel geleden. Bereid u daarop voor, men kan het integrale geloof niet verdedigen zonder te lijden.

Hij werd van alle misdaden beschuldigd, zelfs na zijn dood. Hij schaamde zich niet voor Onze Heer, hij schaamde zich niet voor O.L.-Vrouw.

Een andere bisschop, die uw voorbeeld is, dichter bij ons staat en nog niet heilig verklaard is: Mgr. Lefebvre, ongetwijfeld.

Ook van hem kunnen we zeggen: *zelus fidei sollicitus* en *multa perpessus*. Hij had maar één zorg: het geloof, en daarvoor heeft hij veel geleden.

Hij zag heel goed hoe dit geloof is samengevat in de heilige Mis, in de verdediging van de heilige Mis en van het Kostbaar Bloed van Onze Heer. Wat een wijsheid!

Hoe heeft hij, zoveel jaren geleden, de oorzaken van de crisis met zo'n helderheid, zo'n scherpzinnigheid, zo'n kracht kunnen doorgronden?

Het is de wijsheid van het Kruis; het kruis dat hij droeg, was de bron van zijn wijsheid. Vandaag, meer dan ooit,

is zijn geest onder ons; hij moedigt ons aan, hij bidt voor ons, hij bidt in het bijzonder voor u, hij wijst ons de weg die we moeten volgen, geleid door deze wijsheid van het Kruis.

“Maar de leerling is niet groter dan zijn meester; het is voor de leerling voldoende om behandeld te worden zoals zijn meester.”

Dit zijn nog steeds de woorden van Onze Heer. Welnu, achtendertig jaar geleden hebben zij een heilige veroordeeld.

Verheug u en juich van vreugde.

Moeten we iets anders verwachten? Moeten we bang zijn? Moeten we in paniek raken?

De vraag is zo belangrijk dat ik nogmaals het woord aan Onze Heer zelf geef; Hij is het die u antwoordt:

“Zalig zijt gij, als u de mensen smaden, en vervolgen, en valselijk alle kwaad tegen u spreken, om Mijnentwil, omwille van Mijn Koningschap, omwille van Mijn rechten, omwille van Mijn wet, omwille van Mijn geloof, omwille van Mijn geboden.

Verheug u, juich van vreugde, want uw beloning is groot in de hemel.”

In de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest. Amen.

Persbericht van 1 juli 2026

door de Priesterbroederschap Sint-Pius X

Op 1 juli 2026, het feest van het Kostbaar Bloed van Onze Heer Jezus Christus, heeft Zijne Excellentie Mgr. Alfonso de Galarreta, bijgestaan door Zijne Excellentie Mgr. Bernard Fellay, in het Priesterseminarie Sint-Pius X te Écône, Zwitserland, in de aanwezigheid van E.H. Davide Pagliarani, Algemeen-Overste van de Priesterbroe-

derschap Sint-Pius X, en een zeer grote schare van priesters, broeders, zusters en gelovigen, de bisschopswijding verleend aan Mgr. Pascal Schreiber, Mgr. Michael Goldade, Mgr. Michel Poinset de Sivry en Mgr. Marc Hannappier. Zij zijn tot wijbisschoppen van de Priesterbroederschap Sint-Pius X gewijd, zonder jurisdictie.

De Priesterbroederschap betreurt oprecht dat deze wijdingen, bijzonder omwille van de buitengewone omstandigheden, zonder toestemming van de Heilige Vader moesten plaatsvinden. Zij betreurt in het bijzonder dat de Algemeen-Overste van de Priesterbroederschap niet de gelegenheid heeft gekregen om Zijne Heiligheid Paus Leo XIV persoonlijk te ontmoeten, teneinde hem op respectvolle wijze de ernstige redenen uiteen te zetten die deze ceremonie noodzakelijk maakten.

De diepe vreugde die deze bisschopswijdingen teweegbrengen, mag echter niet worden overschaduwd. Door de

nodige middelen te garanderen voor het behoud van het heilige erfgoed van de Traditie, vormt het geschenk van deze vier nieuwe bisschoppen werkelijk een zeer grote genade voor de Priesterbroederschap zelf en voor de gehele Kerk.

De Priesterbroederschap Sint-Pius X is hierover ten zeerste verheugd en zegt God vurig dank, waarbij zij tevens in het bijzonder de allerheiligste Maagd Maria dankt dat ze deze overdracht van de volheid van het Priesterschap heeft mogelijk gemaakt, tot grotere glorie van God, tot eer van de Heilige Kerk en voor het heil van de zielen.

Terugblikken op 1 juli 2026

Brief van 3 juli 2026

gericht aan Zijne Heiligheid Paus Leo XIV

door E.H. Davide Pagliarani

Algemeen-Overste van de
Priesterbroederschap Sint-Pius X

“Welke vader is er onder u, die aan zijn zoon een steen zal geven, als hij om brood vraagt; of als hij om vis vraagt, hem in plaats van een vis, een slang zal geven; of als hij vraagt om een ei, hem een schorpioen geven zal? Als gij dan, aan uw kinderen goede gaven weet te schenken, hoewel gij boos zijt, hoeveel te meer zal dan de hemelse Vader de Heilige Geest geven aan wie tot Hem bidden!”
(Lc. 11, 11-13)

Heilige Vader,

De kennisgeving van het besluit van de Heilige Stoel met betrekking tot de Priesterbroederschap Sint-Pius X, ondertekend door Zijne Eminentie kardinaal Fernández, heeft ons bereikt en is inmiddels algemeen bekend.

Het lijkt ons dat dit besluit eens te meer de uiterst tragische situatie belicht waarin de wereldkerk zich bevindt. Wat de Priesterbroederschap Sint-Pius X heeft gedaan en zal blijven doen, is niets anders dan een uiterste poging om zielen te redden, te midden van de leerstellige en morele verwarring waarin de Kerk is ondergedompeld. We pretenderen op geen enkele manier de plaats van de Kerk in te nemen en hebben geen andere ambitie dan haar trouw te blijven.

In geweten vonden we dat we ons niet konden onttrekken aan de morele plicht die we tegenover de zielen hebben, zoals we al eerder, zowel privé als in het openbaar, aan Uwe Heiligheid hebben uitgelegd.

We hadden om brood gevraagd, dat wil zeggen een beetje begrip voor een oprecht gewetensvraagstuk, een vaderlijke geste – niet zozeer jegens de Pries-

terbroederschap Sint-Pius X als wel jegens de zielen – waarbij we U beloofden er ware zonen van de Roomse Kerk van te maken; helaas hebben we een steen gekregen.

We hadden om een vis gevraagd, dat wil zeggen de mogelijkheid om tijdelijk de nodige middelen te krijgen om goede priesters te blijven opleiden, zodat zij hun missie kunnen voortzetten om Onze Heer aan de zielen bekend te maken; helaas hebben we een slang gekregen.

We hadden om een ei gevraagd, met de belofte het terug te geven zodra dat mogelijk was. De heilige Traditie die we in de zielen bewaren, behoort immers toe aan de Kerk, onze Moeder – en niet aan de Priesterbroederschap Sint-Pius X – en we zijn er zeker van dat er op een dag een paus zal zijn die er gebruik van wil maken ten behoeve van de universele Kerk; helaas hebben we een schorpioen gekregen.

We hadden gevraagd om onderwezen en bevestigd te worden in het geloof van altijd; in plaats daarvan zijn we voor de tweede keer tot schismatieken verklaard.

Ondanks de sancties die ons treffen, herhaalt de Priesterbroederschap Sint-Pius X oprecht de belofte die ze al aan Uwe Heiligheid had gedaan. Sta me in dit verband toe om vrijelijk te herhalen wat ik al eerder had gezegd:

„De Priesterbroederschap belooft U [...] al haar krachten te wijden aan het behoud van de Traditie en deze ten dienste te stellen van de Kerk. Daarbij beperkt de Priesterbroederschap Sint-Pius X zich niet tot het in stand houden van oude gebruiken; ze wekt en behoudt priestertroepingen, religieuze roepingen, grote en diep christelijke gezinnen; kortom, alles wat de levendigheid van de Kerk, van de genade en van het katholieke geloof laat zien. Het is niet onze bedoeling om de Kerk een museum met oude dingen aan te bieden, maar de integrale, vruchtbare Traditie, bron van geestelijk leven, belichaamd en beleefd in de zielen.

[...] Ik ben er zeker van dat Uzelf of een van Uw opvolgers op een dag gebruik zal kunnen en willen maken van deze dienst, waarvan het aanbieden, in de Kerk en voor de Kerk, onze enige bestaansreden is.” (Persoonlijke brief gericht aan Zijne Heiligheid op 21 november 2025)

Maar bovenal belooft de Priesterbroederschap Sint-Pius X U vandaag dat we deze nieuwe sancties – die objectief gezien onrechtvaardig en ongeldig zijn – niet met bitterheid of verzet zullen ontvangen.

De recente veroordelingen raken ons, net als die uit het verleden, in wat ons het dierbaarst is: onze verbondenheid met onze Moeder, de Roomse Kerk. Toch moet zelfs in deze beproeving alles bijdragen aan het welzijn van de zielen en van de Kerk zelf. Daarom sporen deze veroordelingen ons aan om nog meer van de heilige Kerk te houden en met al onze krachten in haar behoeften te voorzien, meer dan ooit. Om diezelfde reden offert de Priesterbroederschap Sint-Pius X het leed dat deze nieuwe sancties veroorzaken graag op, ten behoeve van de universele Kerk en van Uwe Heiligheid.

We zijn er zeker van dat op een dag Uzelf of een van Uw opvolgers het programma van de heilige Pius X tot het jouwe zal willen maken: “Alles in Christus herstellen”, *Instaurare omnia in Christo*. Op die dag zal de Heilige Vader in de Priesterbroederschap Sint-Pius X geen hoop slangen en schorpioenen ontdekken, maar een klein leger van trouwe zonen, die tot alles bereid zijn om Hem te steunen bij het herstel van alle dingen in Onze Heer, en om voor de hele mensheid de onvervreembare rechten van Christus Koning op alle zielen en alle volkeren op te eisen.

Op die dag zal de Heilige Vader met grote vreugde en diepe troost authentiek katholieke zielen ontdekken, wier band met de Kerk nooit gebaseerd was op het drijfzand van een dubbelzinnige dialoog, maar op de rots van het geloof van Petrus.

We vragen de allerheiligste Maagd Maria om de komst van die dag te bespoedigen, en we wensen vooral dat Uwe Heiligheid zo snel mogelijk deze vreugde en deze troost mag ervaren.

In afwachting daarvan, als U dat kunt, ondanks Uw recente besluit, zegen ons dan als Uw zonen. Voor ons is er niets veranderd en zal er ook nooit iets veranderen.

In vertrouwen op de goddelijke Voorzienigheid, aan wie niets ontgaat en die tot in het diepst van het hart van elke mens kijkt,

bevestig ik, Heilige Vader, dat ik Uw zeer toegewijde zoon in de Heer ben.

Don Davide Pagliarani

Mededeling van 13 juli

van het Moederhuis

De Priesterbroederschap Sint-Pius X maakt bekend dat ze, als reactie op het decreet dat op 2 juli 2026 door het Dicasterie voor de Geloofsleer is uitgevaardigd, op 11 juli bij datzelfde Dicasterie een inleidend rechtsmiddel heeft ingediend, in overeenstemming met de canones 1734 en volgende van het Wetboek van Canoniek Recht.

Deze stap, die een noodzakelijke voorwaarde is voor het eventueel indienen van een procedure in hoger beroep, zorgt ervoor dat de gevolgen van het decreet worden opgeschort, volgens canon 1353 van het Wetboek van Canoniek Recht.

Met dit beroep wil de Priesterbroederschap het recht uitoefenen dat de Kerk toekent aan eenieder die zich onrechtvaardig behandeld ziet door een administratieve maatregel, om rectificatie daarvan te vragen, in een geest van respect voor het kerkelijk gezag en van trouwe toewijding aan gerechtigheid, waarheid en het welzijn van de Kerk.

De Priesterbroederschap Sint-Pius X legt dit verzoek in handen van de bevoegde autoriteiten en vertrouwt deze procedure toe aan het gebed van alle gelovigen.

Menzingen, 13 juli 2026

De wapens en deviezen van de bisschoppen

Enkele dagen vóór de bisschopswijdingen van 1 juli 2026 in Écône werden de bisschoppelijke wapens van de vier bisschoppen van de Priesterbroederschap Sint-Pius X voorgesteld, samen met een toelichting op hun voornaamste elementen en hun wapenspreuken.

Monseigneur Pascal Schreiber

De blazoenering (beschrijving van het wapenschild)

Het wapenschild heeft de vorm van een gevierendeeld schild (verdeeld in vier afzonderlijke kwadranten):

- Eerste kwadrant (linksboven): met de kleur ‘sabel’ (zwart). Daarin is

het triomferende gelaat van Jezus Christus te zien, Koning van het Universum, met een gouden kroon, omgeven door een aureool en vlam-

mende stralen, volgens het visioen van de heilige Nicolaas van Flüe.

- Tweede en derde kwartier (rechtsboven en linksonder): deze zijn identiek, met de kleur 'keel' (rood). Op elk daarvan staat een gouden leeuw in rijzende houding, die in zijn rechterpoot een gouden veer vasthoudt.
- Vierde kwartier (rechtsonder): met de kleur 'sabel' (zwart), met daarop een gouden ster met acht stralen (acht punten).

Toelichting

De indeling van het wapenschild in vier delen vloeit voort uit een lange traditie in het Duitstalig gebied.

In het 1^e kwartier bevindt zich het centrale deel van het meditatietableau van de heilige Nicolaas van Flüe, patroonheilige van de Zwitserse Confederatie; ook wel “Vader des Vaderlands” genoemd (Romeins Martyrologium, 21 maart). Deze heilige werkte inspirerend bij de priesterroeping van de bisschop.

In dit visioen symboliseert het afgebeelde hoofd ofwel de onverdeelde Godheid, ofwel het mensgeworden Woord van God, ofwel iemand die de goddelijke mysteries beschouwt. Het gezicht is omgeven door zes stralen. Drie stralen komen uit het gezicht zelf: de ene vertrekt vanuit het oor (God weet alles), de andere vanuit het oog (God ziet alles, niets blijft voor Hem verborgen), de laatste vanuit de mond (uit Hem vloeit alle wijsheid); de overige drie komen van buitenaf en reiken tot aan de aureool, om aan te geven dat de gelovige door ijverig mediteren tot

een diepgaand inzicht in de onvatbare Godheid kan komen.

Het 2^e en 3^e kwartier bevatten het wapen van de Familie Schreiber. De leeuw symboliseert traditioneel moed, kracht en koningschap, terwijl de veer aansluit bij de betekenis van de naam Schreiber (“schrijver”) en de nadruk legt op het schrijfwerk.

In het 4^e kwartier bevindt zich een ster, die ofwel de Verlosser voorstelt – “Er zal een ster uit Jakob omhoogrijzen” (*Num. 24,17*), “Ik ben de lichtende Morgenster” (*Openb. 22,16*) – ofwel de Maagd Maria – “Stella Maris”, “Stella Matutina” – waarmee een verband wordt gelegd met het devies.

Bovendien symboliseert de ster ook de heilige Nicolaas van Flüe. De heilige kluizenaar verklaarde dat hij, toen hij zich nog in de schoot van zijn moeder bevond, aan de hemel een ster had gezien die de hele wereld verlichtte. En vanuit zijn kluis in de Ranft zag hij voortdurend aan de hemel een ster die op hem leek.

Ten slotte draagt het wapen de drie kleuren van de Duitse vlag: zwart, rood en goud, waarmee wordt verwe-

zen naar het land waar het seminarie van Zaitzkofen is gevestigd.

Het devies: VIRGO FIDELIS

Het devies is mariaal geïnspireerd en ontleend aan de Litanie van Loreto: “Virgo fidelis”, getrouwe Maagd.

Maria is de trouwe Dochter van de hemelse Vader, de trouwe Moeder van Gods Zoon en de trouwe Bruid van de Heilige Geest. Zij moet ook ons helpen om trouw te blijven aan God.

Deze titel van de allerheiligste Maagd Maria lag onze Stichter Mgr. Marcel Lefebvre zeer aan het hart. Hij heeft deze opgenomen in de statuten van de Priesterbroederschap Sint-Pius X:

“De geloften worden door alle leden jaarlijks hernieuwd op het feest van de Onbevleete Ontvangenis, op 8 december. [...] Mogen alle leden op deze gezegende dag [...] de trouwe Maagd smeken om de genade trouw te zijn aan hun verbintenissen en de genade van volmaakte eenheid in de liefde voor de gehele Priesterbroederschap.”

Ten slotte benadrukt de verwijzing naar de Maagd Maria de deugden van sterkte en zuiverheid, in een tijd waarin deze zo onder vuur liggen.

“Zalig zijn de zuiveren van hart, want zij zullen God zien!” (Mt 5, 8)

Monseigneur Michael Goldade

De blazoenering

- Het veld (de achtergrond): azuur (blauw).
- De rand: versierd met een rankwerk bestaande uit twaalf gouden tarwehalmen (zes aan elke kant), verbonden door met elkaar verweven stengels.
- Het hartschild (het centrale schild): een goudkleurig (geel) schild met daarop een “Cœur de Vendée” in keel (rood). Dit motief bestaat uit twee met elkaar verweven harten, met daarboven een kroon en een kruis.

De twaalf korenaren zijn rijk aan betekenis en symboliek.

Op persoonlijk vlak verwijzen de korenaren zowel naar de geboorteplaats van de bisschop – ‘Our Lady of the Prairies’, in North Dakota – als naar de plaats waar hij is opgegroeid – St. Marys, in Kansas –, twee staten die bekend staan om hun landbouw en die de twee grootste tarweproducenten van de Verenigde Staten zijn. Het verwijst bovendien naar het twaalfstal leden van het gezin, waaruit hij afkomstig is.

Zowel dit getal als de korenaren komen veelvuldig voor in de Heilige Schrift. Ze herinneren ons aan het verhaal van de Aartsvader Jozef in het Oude Testament, een van de twaalf zonen van Jakob, die de bewaker was van het graan van Egypte. Hij was daarmee de voorafbeeldende figuur van de heilige Jozef, de pleegvader van het Kind Jezus, het Brood des levens. Diezelfde heilige Jozef is tevens de patroonheilige van de universele Kerk en de beschermer van de roepingen.

Het graan is tevens het symbool van de Heilige Eucharistie en het heilig Misoffer, die het hart vormen van de Priesterbroederschap Sint-Pius X. Het getal twaalf, het getal van de volheid, komt overeen met het aantal manden waarin de resten van de broodvermenigvuldiging zijn verzameld, en verwijst tevens naar de apostelen, de zuilen van de Kerk.

De blauwe achtergrond waarop het gouden schild is afgebeeld, is een eerbetoon aan de Heilige Maagd, het maagdelijke veld waaruit het Brood des Levens voortkomt; het goud van het schild verwijst naar de Godheid van het Kind dat O.-L.-Vrouw draagt. Het is tevens een toespeling op het goud waarnaar de naam Goldade verwijst.

Het symbool van de twee gekroonde Harten sluit aan bij de belangrijkste devotie van de Familie Goldade tot de Heiligste Harten van Jezus en Maria, en vertegenwoordigt uiteraard het wapen van de Priesterbroederschap Sint-Pius X. Dit symbool staat in verband met het devies.

Het devies: ADEAMUS CUM FIDUCIA

Het devies is ontleend aan de heilige Paulus: “Laten wij dan met vertrouwen naderen tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid ontvangen en genade vinden tot tijdige hulp” (*Hebr. 4, 16*). Het zijn tevens de eerste woorden van de Introïtus van de Mis ter ere van het Onbevlekt Hart van Maria (22 augustus).

Het betreft een daad van geloof en absoluut vertrouwen in de allerheiligste Maagd Maria, Middelaressen van alle ge-

naden, aan wie haar Zoon niets weigert. “De reden van mijn hoop is Maria!” (heilige Bernardus)

De Maagd wordt aangeduid met de titel “Troon der Genade”, want de Eeuwige Wijsheid, Bron van alle genade, heeft in haar willen rusten en door haar willen heersen.

Bovendien sluit dit gebed aan bij het begin van de heilige Mis, waarnaar de korenaren verwijzen: “Ik zal

opstijgen naar het altaar van God...” (Ps. 42).

Door de verenigde Harten van Jezus en Maria, door alle genaden die ons toekomen uit het heilig Misoffer,

zijn wij verzekerd van goddelijke bijstand in alle omstandigheden van ons leven.

“Door de hoop worden wij gered!” (Rom. 8, 24)

Monseigneur Michel Poincine de Sivry

De blazoenering

Het schild is “doorsneden” (horizontaal in twee gelijke delen verdeeld):

- Het bovenste deel (het schildhoofd) is van de kleur keel (rood), belegd met een zilveren zwaard met gouden versieringen, geplaatst in een band (diagonaal van links-onder naar rechtsboven), waarop een gouden palmblad is geplaatst (omgekeerde diagonaal).
- Het lager gedeelte (de schildvoet): azuur (blauw), belegd met een zilveren (witte) zwaan met een gouden snavel, zwemmend op golven van dezelfde metaalkleur (weerge-

geven door de witte lijnen onderaan).

Toelichting

In het bovenste deel illustreren twee emblemen het devies:

- Het zwaard staat symbool voor de strijd die de Kerk, door haar leden, moet voeren om de triomf van Onze Heer over de wereld en over de zonde te verbreiden, door de vruchten van Zijn Verlossing toe te passen. Het zwaard is tevens het Woord van God: “Grijp ook de helm van het heil, en het zwaard van de Geest, dit is het woord van God” (Ef. 6, 17). Dit scherpe

woord is het antwoord op de leuzen van de wereld.

- De palmtak symboliseert de overwinning van de Kerk hier op aarde, belichaamd door de getuigen van het geloof, haar martelaren. Hij drukt de vreugde en de triomf uit die deze overwinning voortbrengt.

In het onderste gedeelte bevindt zich de zwaan, ontleend aan het familiewapen, die een symbool is van trouw (de

zwaan blijft altijd bij dezelfde partner) en zuiverheid (door de witte kleur),

twee eigenschappen die inherent zijn aan de deugd van het geloof.

Het devies: FIDES VINCIT MUNDUM

Deze woorden zijn ontleend aan de eerste brief van de heilige Johannes: “Ieder die uit God geboren is, overwint de wereld; en wat de wereld overwint, is ons geloof” (1 Joh. 5, 4). Deze woorden herinneren aan de triomf van Onze Heer Jezus Christus over deze wereld, die Hem niet heeft willen aanvaarden. “Ik heb de wereld overwonnen” (Joh. 16, 33). Het is het geloof in Onze Heer dat ons laat deelhebben aan deze overwinning.

Ze herinneren ons er ook aan dat de Kerk hier op aarde een strijdende

Kerk is: “Het leven van de mens is een strijd op aarde” (Job 7, 1).

In dit devies vinden wij dus de strijd tussen de “Twee Steden” (heilige Augustinus) of de “Twee Standaarden” (heilige Ignatius) tot uitdrukking gebracht, evenals de zekerheid van de overwinning van Onze Heer.

Het is dan ook een oproep tot hoop, in deze onrustige tijden die de Kerk doormaakt, en een weerspiegeling van de bijzondere geschiedenis van de Priesterbroederschap en haar door de Voorzienigheid opgedragen zending.

Monseigneur Marc Hanappier

De blazoenering

Het veld van het schild bestaat uit één geheel:

- Het veld (de achtergrond): azuur (blauw).
- Het centrale motief: een Paaslam (het Agnus Dei) in zilver (wit). Het lam wordt afgebeeld in staande houding, met een gouden aureool rond het hoofd en een rood kruis. Het draagt een gouden kruisstaf waaraan een zilveren vaandel is bevestigd, belegd met een rood kruis (de standaard van de Verrijzenis). Uit zijn borst vloeit een stroom bloed die uitmondt in een gouden kelk die aan zijn voeten staat.

- De omranding: het lam wordt omringd door drie zilveren lelies, waarvan er twee bovenaan en één onderaan zijn geplaatst.

Toelichting

Het zegevierende Lam is dat uit de Openbaring, waarvan de engelen en de heiligen in de Hemel de overwinning bezingen: “Waardig is het Lam dat geslacht is, macht te ontvangen, Godheid, wijsheid, kracht, ere, glorie en lof!” (*Openb. 5, 12*)

Dit is tevens de Introïtus van de Mis van Christus Koning. Het verheerlijken van het Lam, dat voor onze redding is geslacht, wiens Bloed ons leven is, is het doel van de Kerk. Dit Bloed wordt opgevangen in de Kelk van de Verlossing en aan de zielen geschonken

als een ware drank om hen te zuiveren en te sterken.

De lelies zijn een symbool van koningschap en omringen het Lam.

Zij staan ook voor de onbevleete zuiverheid van de Maagd Maria: “Als een lelie tussen de doornen, zo is mijn geliefde onder de meisjes”. (*Hooglied 2, 2*)

Tegen de blauwe achtergrond zijn de lelies tevens een Frans symbool. Er zijn er drie, net als in het wapen van de Stad Versailles, waar de Familie Hannapier woont.

Het devies: DIGNUS EST AGNUS

De heilige Johannes de Doper getuigde: “Zie, het Lam Gods” (*Joh. 1, 36*) en dit getuigenis wekte de roeping op bij de eerste twee Apostelen, Johannes en Andreas. Het Lam van God trekt roepingen aan.

In de Openbaring verschijnt het Lam “staande, als geslacht” (*Openb. 5, 6*): Onze Heer Jezus Christus is zowel de Hogepriester van het Nieuwe Testament en tevens het Slachtoffer, met welriekende geur, dat aan de Vader wordt aangeboden. Dit symbool verwijst naar het Priesterschap en het heilig Misoffer, waarin wij dit Lam, de “Dragers van de zonden van de wereld”, smeken “ons te vergeven” en “ons vrede te schenken”.

In het volgende vers van hetzelfde hoofdstuk ontvangt het Lam het boek

“van binnen en van buiten beschreven, verzegeld met zeven zegels”, dat alleen Hij kan openen. Dit is de sleutel tot de gehele wereldgeschiedenis: Onze Heer Jezus Christus is het middelpunt van de geschiedenis, “aan Hem behoren de tijden” (zegening van de paaskaars); niets, niemand, noch enige menselijke vereniging, op geen enkel moment, kan zich onafhankelijk van Hem noemen, en het mysterie van het kwaad in de gehele wereldgeschiedenis kan alleen worden begrepen in het licht van het Kruis, van het Offer van het Lam, zonder welk er geen Verlossing is.

Ja, Hij is werkelijk “waardig macht te ontvangen, Godheid, wijsheid, kracht, ere, glorie en lof!” (*Openb. 5, 12*)

Is uw Biecht en uw Huwelijk bij de FSSPX wel geldig?

Het decreet van Kardinaal Fernandez stelt dat de sacramenten die in de Priesterbroederschap Sint-Pius X worden toegediend voortaan onwettig zijn, oftewel verboden en illegaal.

Klopt dat?

Dat zou kloppen in een vreedzame en normale situatie binnen de Kerk. Maar er is een belangrijk principe in het canoniek recht, dat men al terugvindt in de Decretalen van Gregorius IX en bij de heilige Thomas van Aquino:

“Noodzaak maakt het toelaatbaar wat anders onrechtmatig is”. Met andere woorden: wat normaal gesproken niet mag, wordt wel toegestaan als men zich in een noodsituatie bevindt. Dat is precies de situatie waarin we ons vandaag de dag bevinden.

De Priesterbroederschap Sint-Pius X heeft inderdaad geen gewone kerkelijke status. Als alles goed zou gaan in de Kerk, zou de Priesterbroederschap haar apostolaat dus niet hoeven uit te oefenen. Maar vandaag de dag zitten we in een dramatische situatie. Veel regulier erkende priesters onderwijzen het **ware geloof** niet meer of geven verkeerd **advies op het gebied van moraal**.

We bevinden ons dus in een echt geval van noodzaak, waarin priesters die trouw zijn aan de Traditie een volkomen rechtmatig ambt uitoefenen ten behoeve van de zielen, om de tragische situatie te verhelpen waarin zoveel katholieken zich vandaag de dag bevinden.

Zijn Biecht en Huwelijk geldig?

Wat de geldigheid van het Sacrament van de Biecht betreft: het is waar dat een priester om geldig absolutie te verlenen, jurisdictie over zijn biechteling moet hebben. Maar de priesters van de Priesterbroederschap Sint-Pius X beschikken vandaag de dag niet over een gewone en gebruikelijke jurisdictie.

Het kerkelijk recht voorziet echter uitdrukkelijk in een **vervangende ju-**

jurisdictie in een aantal gevallen, omdat de Kerk bovenal het heil van de zielen nastreeft. Dat is haar hoogste wet. Zo verleent de Kerk heel vaak jurisdictie aan een priester die hij niet heeft, zodat hij geldig absolutie kan verlenen.

Bijvoorbeeld als een gelovige op het punt staat te sterven en de enige aanwezige priester geen jurisdictie heeft, verleent de Kerk die aan hem, alleen al vanwege de precaire situatie waarin hij zich bevindt.

Hetzelfde geldt wanneer een priester per ongeluk vergeet dat zijn mandaat is verlopen en hij dus geen jurisdictie meer heeft.

Of wanneer er sprake is van een algemene misvatting: iedereen denkt dat de priester jurisdictie heeft, terwijl dat in werkelijkheid niet zo is. Ook dan vult de Kerk die jurisdictie voor hem aan.

Naar analogie – en de analogie in het recht is ook een **erkend principe** in het canoniek recht (epikia) – passen we op soortgelijke situaties de oplossingen toe die het recht voorschrijft.

Het staat dus absoluut vast dat priesters die trouw zijn aan de Traditie vandaag de dag een vervangende jurisdictie hebben, waardoor ze alle gelovigen die bij hen komen biechten geldig kunnen absolutie verlenen.

Iemand zou echter kunnen zeggen: *“Ik ben niet helemaal overtuigd door deze redenering. Er zitten zeker serieuze argumenten in, maar ik blijf twijfelen”.*

Het canoniek recht bepaalt echter juist dat, wanneer een priester slechts een twijfelachtige bevoegdheid heeft, de Kerk hem een zekere bevoegdheid verleent, zodat de gelovigen verzekerd zijn van de geldigheid van de sacramenten.

Dus zelfs als iemand zou vinden dat onze bevoegdheid twijfelachtig is, maakt deze aanvulling door de Kerk de bevoegdheid van de priesters die trouw zijn aan de Traditie zeker.

Wat het Huwelijk betreft, moet men bedenken dat niet de priester de bedienaar van het sacrament is, maar de echtgenoten zelf, die elkaar het sacrament toedienen door hun huwelijksinstemming.

Het Concilie van Trente heeft weliswaar geëist dat deze toestemming in aanwezigheid van de pastoor van de parochie wordt uitgewisseld, op straffe van ongeldigheid. Het kerkelijk recht heeft echter altijd rekening gehouden met situaties waarin het erg moeilijk is om in aanwezigheid van de pastoor te trouwen: omdat hij afwezig is, omdat hij weigert te komen, of omdat er ernstige fysieke of morele **belemmeringen** zijn.

In die gevallen zegt het kerkelijk recht dat het huwelijk geldig blijft, ook al is het niet in het bijzijn van de pastoor van de parochie gesloten. Het is ook toegestaan als het wordt voltrokken door een andere priester die geen jurisdictie heeft.

Daarom is, in de huidige omstandigheden van de Heilige Kerk, wanneer een

jongeman en een jongmeisje hun huwelijksinstemming uitwisselen in aanwezigheid van een aan de Traditie trouwe priester die geen parochiepastoor is, dit Huwelijk zeker geldig en rechtmatig.

Conclusie

Eigenlijk, dierbare gelovigen, is het kernprobleem niet de kwestie van wijdingen zonder pauselijk mandaat. Het bewijs hiervoor is dat er in China regelmatig wijdingen plaatsvinden zonder pauselijk mandaat en dat de Heilige Stoel de afgelopen jaren niemand heeft geëxcommuniceerd.

Wat de Romeinse autoriteiten vandaag de dag stoort, is **onze trouw aan de katholieke leer en onze afwijzing van de dwalingen van het Tweede Vaticaans Concilie**. Dat is de kern van het probleem.

Het beste bewijs hiervoor is dat de Heilige Stoel een paar dagen geleden een hele procedure heeft opgesteld voor priesters die de Priesterbroederschap Sint-Pius X willen verlaten om weer ‘in de kerkelijke gemeenschap’ te komen. Er moeten verschillende teksten worden gelezen en ondertekend, en in

één daarvan wordt expliciet gevraagd om het Tweede Vaticaans Concilie te aanvaarden.

Het probleem is dus leerstellig, en niet disciplinair.

Tot slot, dierbare gelovigen, moeten we diep verbonden blijven met het katholieke geloof en er zeker van zijn dat het ambt van de priesters van de Priesterbroederschap Sint-Pius X volledig deel uitmaakt van de Heilige Roomse Kerk; deze priesters zullen u de sacramenten met dezelfde toewijding blijven toedienen, voor het welzijn van uw zielen.

We zouden in de verleiding kunnen komen om een beetje wrok te koesteren tegen de paus of tegen Kardinaal Fernández, maar dat zou geen christelijke houding zijn. We moeten van de paus blijven houden, en zelfs van Kardinaal Fernández, hen uit de grond van ons hart vergeven en voor hen bidden. Ja, de paus heeft onze gebeden nodig, de Kerk heeft onze gebeden nodig.

En we zijn blij dat we ons kunnen blijven inzetten voor het behoud van het geloof en de hele Kerk een mooi getuigenis van onze trouw kunnen geven.

*Door Pater Bernard de Lacoste,
directeur van het Séminaire Saint-Pie X (Écône)*

De Beknopte Summaleer van de H. Thomas door Pater Cattellion o.p.
wordt in een volgend Informatieblad weer opgepakt.

De Kruisvaarder bidt, communiceert en offert zich op voor de intentie, die Pater Davide Pagliarani, Algemeen-Overste van de Priesterbroederschap St. Pius X, iedere maand opgeeft.

De intenties voor juli en augustus zijn:

Juli:

Voor de stervenden!

Augustus:

Voor degenen die tot wanhoop worden bekoord!

Puntje

Luister eens, de Puntjes voor juli en augustus zijn:

Juli: *Bid de Vakantielitanie!*

Augustus: *Bid het gebed tot Christus-Koning!*

Beste Kruisvaarders,

Vorige zomer kregen enkele kinderen als geschenk voor hun goede schoolresultaten een opblaasbaar bootje om mee te spelen in het zwembad of op een meer van een vakantiepark. De eerste week ging alles geweldig. De kinderen vermaakten zich prima met rond peddelen in het zwembad of speelden zeeslag met hun vrienden.

Toen ontstond er een klein gaatje in de boot. Het kleine beetje water dat erin kwam, gaf niet veel problemen. Hoogstens een natte zwembroek. Maar al snel ontstonden er andere, grotere gaten, waardoor de kinderen voortdurend

water uit het bootje moesten scheppen en om deze drijvende te houden. Uiteindelijk was er geen plezier meer aan en gooiden de ouders het opblaasbootje weg, omdat deze zijn doel niet meer bereikte. Het was zelfs gevaarlijk ge-

worden. Het bootje was ontworpen om te drijven, niet om te zinken. Het hoorde in het water te liggen, ja zelfs door water omgeven te zijn, maar het water hoorde niet in de boot te komen.

Beste Kruisvaarders, jullie kennen het gezegde: *‘in de wereld leven, naar niet van de wereld zijn’*. Ook wij moeten net zoals het bootje in de wereld ‘drijven’ (leven), erdoor omgeven zijn, maar we moeten zorgen dat er geen water in ons bootje komt. Als katholieken leven we als schepselen in de zichtbare wereld, maar we mogen niet de wereldse waarden, houdingen en gedragingen in ons opnemen. Dit kan een heel moeilijke opgave zijn.

We zijn slechts op doortocht in deze tijdelijke, zichtbare wereld. De H. Petrus vergelijkt ons met pelgrims: personen die een tocht of bedevaart ondernemen en dus niet terplekke willen blijven staan, maar naar de eindmeet verlangen.

We zijn hier om een missie uit te voeren. De heiliging en zaligmaking van onze ziel tot meerdere eer van God. De H. Ignatius leert dat de dingen of personen die we gedurende onze levensloop verwerven of ontmoeten, ons als hulpmiddel dienen om ons doel, de Hemel, te bereiken. Middelen zijn geen doelen op zich. We dienen op voorzichtige wijze in alles de juiste maat te kiezen.

Door de wonden van de erfzonde in onze ziel, kunnen we de katholieke geest gemakkelijk verliezen en ons beginnen te gedragen zoals de wereldlingen, mensen die Jezus niet kennen

of volgen. Het is opmerkelijk dat het slechts van een klein woordje afhangt of we werkelijke, oprechte katholieken zijn of slechts schijnkatholieken. *“In de wereld, maar niet **van** de wereld.”* Onze Heiland sprak: *“Wie niet **met** Mij is, is **tegen** Mij!”*

Onze Heiland bad bij het Laatste Avondmaal niet alleen voor Zijn Apostelen, maar eveneens voor ons: *“Vader, de wereld is hen gaan haten, omdat ze niet van de wereld zijn, zoals ook Ik niet van de wereld ben. Ik vraag niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart voor het kwaad (geest van de wereld). Van de wereld zijn ze niet, zoals Ik niet van deze wereld ben!”* (Jh. 17, 14-16)

Beste Kruisvaarders, daarom willen wij tijdens de vakantiemaand juli de

‘Litanie van de Vakantie’ bidden. Deze mooie litanie is niet alleen een voortreffelijk gebed, maar ook een gewetensonderzoek waarbij wij kunnen nagaan hoezeer wij met de wereldgeest of wereldlijke gewoonten doordrongen zijn.

Werpen we een blik op de litanie. Zij begint met een smeking ‘de dag goed te beginnen’. Hoeveel kinderen, beste Kruisvaarders, beginnen de dag helemaal niet met Jezus, niet met een goed morgengebed! De vakantie dient inderdaad ook om uit te rusten van al het gestudeer op school, maar het is niet goed elke dag lang uit te slapen. De tijd is kostbaar. Tijd die God ons geeft ter heiliging van onze eigen ziel en die van de anderen. Men staat laat op, omdat men laat ging slapen en doet de gehele dag niets nuttigs. Men is slap en lui.

Verder in de litanie vragen we dankbaar, dienstbaar, voorzichtig en gehoorzaam te mogen zijn. Mooie katholieke deugden! O, hoe vele kinderen vergeten een ‘dank u wel’ te zeggen aan hun ouders of weldoeners. Dat is de wereldgeest: alles vanzelfsprekend vinden, de anderen als dienaars beschouwen. Hoe vele kinderen helpen nooit, gehoorzamen niet. Men denkt enkel aan zichzelf, aan eigen vermaak. Deze wereldse houdingen moeten wij uit onze ziel verbannen!

Vele kinderen leven de vakantie zonder God. Ze bidden niet, lezen niets, bezoeken geen kapelletjes van O.L. Heer, O.L. Vrouw of van de H. Jozef, ... Ze maken geen gebruik van hun vrije tijd om bijvoorbeeld eens een extra H. Mis bij te wonen of te communiceren. Ze leven als heidenen, zonder God. In deze litanie vragen wij dat Jezus ons mag sparen van een tekort aan liefde tegenover Hem en de heiligen. Verrichten we onze gebeden en offertjes.

Spelen we zoals de H. Johannes Berchmans blij in de natuur en met goede vrienden. Wij moeten echter iedereen mijden die ‘onkruid’ in onze ziel tracht te zaaien. Dit onkruid zijn slechte gedachten of praat, slechte TV-uitzendingen, eindeloos telefoneren en berichtjes / appjes verzenden. Een goede vriend is iemand die ons dichter bij Jezus brengt!

Beste Kruisvaarders, we moeten in de wereld leven, maar niet van de wereld zijn. We moeten dus niet vanuit de geest van de wereld leven, maar vanuit Christus’ Geest. Hiermee is de

eerste betekenis van het gezegde ‘in de wereld leven, maar niet van de wereld zijn’, verklaard. Maar ... deze zin heeft nog een tweede betekenis: wij moeten de **wereld als onze werkplaats beschouwen**. Ook al gaat onze papa dagelijks naar de plaats waar hij werkt, toch zal hij nooit zeggen dat hij daar woont of deze werkplek zijn thuis is. Op dezelfde wijze, beste Kruisvaarders, moet de wereld onze arbeidsplaats van apostolaat zijn. Wij moeten in de wereld anderen door onze katholieke geest bewerken. Wij moeten trachten op iedereen een goede invloed uit te oefenen. Wij moeten apostelen van Jezus’ en Maria’s Geest zijn. Het is zoals O.L. Heer sprak: *“Uw licht moet schijnen voor de mensen, opdat ze uw goede werken mogen zien en uw Vader verheerlijken, die in de Hemel is!”* (Mt. 5, 16) Daarom bad Jezus in Zijn gebed tot de Vader bij het Laatste Avondmaal ons niet weg te nemen uit de wereld, maar ons te bewaren voor de wereldgeest. Jezus wil dat wij in deze wereld getuigen zijn van ware deugdelijkheid.

Indien wij de 10 geboden onderhouden en werkelijk katholiek leven, zijn wij sterk en daadwerkelijk persoonlijkheden waar anderen naar kunnen opkijken. Indien wij ons door de wereldgeest laten aansteken, of er volledig in verdrinken, dan gelijken wij volgens Jezus op smakeloos zout, dat enkel nog maar dient om weggeworpen te worden en door de mensen te worden vertrapt.

Verlagen wij ons niet van niveau, beste Kruisvaarders! Het is zoals de H. Petrus schrijft: *“Gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap,*

een heilige natie, een aangeworven volk: om te verkondigen de deugden van Hem, die u riep uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Gij, vroeger geen volk, nu Gods volk; vroeger van genade verstoken, nu begenadigd. Leid onder de heidenen een voorbeeldig leven, ..., opdat ze uit uw goede werken leren en dan glorie zullen brengen aan God!” (1 Petr. 2, 9 vv.)

Daarom, beste Kruisvaarders, nemen we tenminste elke dag deze ‘Litanie van de Vakantie’ ter hand en laat ons er een dubbel nut van hebben: ten eerste opdat we biddend de nodige genaden zouden verkrijgen om heilig te leven en ten tweede dat deze litanie voor ons een controle zou mogen zijn om te zien of wij leven volgens de geest van Christus-Koning, of deze van de wereld – op welke vlakken wij ons dus

moeten beteren. Waar wij de gaten in onze zielenboot moeten dichten, opdat we niet zouden zinken en onze ziel niet verloren zou gaan. Herstellen we dus onze boot en redden we bovendien de zielen van onze vrienden, waarvoor onze Heiland ook is gestorven. Trekken we ze door ons voorbeeld mee in de boot van de Kerk en tenslotte naar de Hemel!

Beste Kruisvaarders, we hebben dus opnieuw een mooi puntje: de Vakantielitanie! Jullie vinden de litanie als bijlage in jullie Schatkist. Goede moed!

In de maand augustus zullen we als puntje het gebed tot Christus-Koning bidden! Tot op het E.K.-zomerkamp!

Pater Matthias De Clercq, EK-Kruisridder

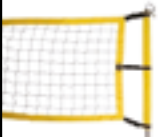
Schatkisten

Hoe vol waren de Schatkisten van april en mei 2026?

	<i>april</i>	<i>mei</i>
Aantal Schatkisten:	13	12
Dagelijkse Toewijding	343	364
H. Mis	103	124
H. Communie	94	95
Geestelijke Communie	233	194
Offers	841	703
Tientjes	1.425	1.636
Bezoek aan het Allerheiligste	155	57
Meditatie	161	113
Goed Voorbeeld	394	356
Puntje	295	305

Jaarprogramma 2026

Wanneer?	Waar?	Wat?
van	t/m	
26-07	06-08	Brunssum (NL) E.K.-Zomerkamp
09-08	15-08	Bretagne (F) J.K.I.-reis
23-08	28-08	Antwerpen Mariale Retraite (gemengd)
29-08	30-08	Nederland Bedevaart Gorcum-Brielle
19-09		Bonheiden (B) Sportdag van de Traditie
03-10		Banneux (B) Districtsbedevaart
11-10		Leiden Patroonsfeest
17-10		Utrecht Bijeenkomst Derde Orde <i>bedevaart</i>
24-10		Leiden Aanbiddingsdag
07-11		Utrecht Bijeenkomst Derde Orde
08-11		Utrecht Patroonsfeest
14-11		Den Haag Mars voor het Leven
22-11		Gerwen Patroonsfeest
22-11		Lei./Utr. Koordag i.v.m. H. Cecilia
29-11		Gerw./Lei./Utr. Adventsbezinning (+ Derde Orde + M.I.)
16-12		Gerw./Utr. Gulden Mis

Sportdag van de Traditie

19 september 2026

Bonheiden (B)

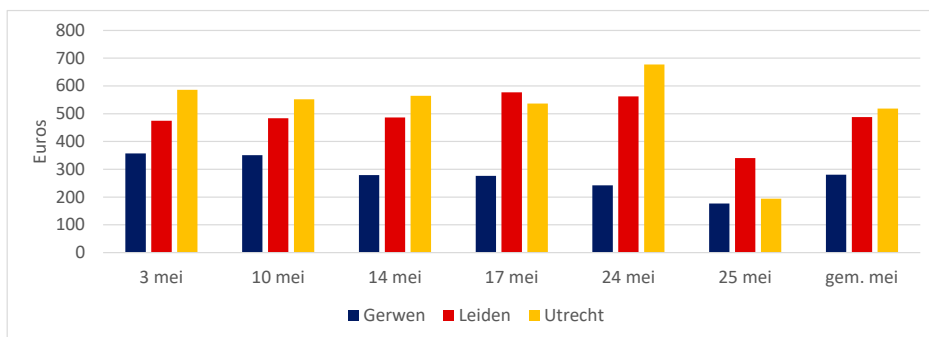

Onze Overledenen

Hr.	C.P.M.	Raaymakers	Eindhoven	01	07	2000
Hr.	G.	Oude Elferink	Denekamp	01	07	2014
Mevr.	R.M.	Bastiaanse-Favejee	Rotterdam	03	07	1998
Mej.	J.E.	van Paassen	Houthalen (B)	03	07	1998
Mevr.	Chr.	Martens-Rafferty	Den Haag	03	07	2006
Mevr.	A.M.	Bovenlander-van der Meer	Rijswijk	05	07	2016
Hr.	J.J.M.M.	Houben	Amersfoort	06	07	2023
Mevr.	M.J.	Galama-Bohncke	Amsterdam	09	07	1994
Hr.	H.J.	Bras	Eindhoven	10	07	2007
Mevr.	A.J.	Woldring	Eindhoven	11	07	2020
Mevr.	J.C.	Willemsen-Schmitz	Arnhem	20	07	2007
Hr.	J.M.	van der Horst	Wateringen	20	07	2013

Mej.	E.J.	Post	Leiden	25	07	2019
Hr.	M.H.	van Ierland	Rotterdam	27	07	2005
Mevr.	H.M.M	Bakermans-Prick	Heemstede	28	07	2014
Hr.	C.P.C.	Soethoudt	Maastricht	03	08	1992
Hr.	T.F.	Bakker	Lichtenvoorde	03	08	2008
Mej.	F.H.	van Kemenade	Liessel	04	08	1997
Prof.	J.P.M.	van der Ploeg o.p.	Nijmegen	04	08	2004
Hr.	M.A.T.	Hannappel	Leidschendam	04	08	2004
Hr.	N.J.	van den Nouwland	Haarlem	04	08	2005
E.H.	L.L.	Troubleyn	Sint Niklaas (B)	10	08	2014
Hr.	A.A.	Sarens	Leidschendam	12	08	2010
Hr.	H.J.	van Avesaat	Venlo	12	08	2014
Mevr.	C.E.H.	Klein-Büller	Rijswijk	16	08	1998
Hr.	M.	Besems	Maastricht	25	08	1999
Mevr.	L.J.A.	Schalk-de Hoon	Breda	26	08	2004
Mej.	W.J.M.	Smit	Amsterdam	29	08	2021
Mevr.	C.	Kok	Alkmaar	31	08	2012

Collecten in de maand mei 2026

Het **Vastenofer 2026** heeft in Nederland € **10.793,20** opgebracht! Met een bedrag van € 5.396,60 dragen wij, via het District Benelux, bij aan de oprichting van onze middelbare school in São Paulo. De andere helft is voor de instandhouding van ons eigen patrimonium in Nederland, d.w.z. in Gerwen, Leiden en Utrecht. Veel dank voor dit goede werk!

De **collectes voor onze seminaries** op de Zondag Goede Herder, 19 april 2026, hebben € 1.686,76 opgebracht. Dank voor uw edelmoedigheid!

**25 JAAR BEDEVAART
GORCUM-BRIELLE**

Bedevaart

Gorcum-Brielle

Voettocht voor katholiek herstel

ZATERDAG 29 AUG.

08.00 uur

Oude Sint-Janstoren
Krijtstraat 1, Gorinchem

ZONDAG 30 AUG.

16.30 uur

Stadspoort Brielle
Oostdam / Kaaistraat

Webadres: t.jy/kAG-V

AANMELDEN VOOR 16 AUGUSTUS

Kalender Gerwen

Juli

wo.	1	-----	geen H. Mis	Feest v.h. Kostbaar Bloed v. O.H. Jezus Christus (1^e kl.)
do.	2	-----	geen H. Mis	O.-L.-Vrouw-Visitatie (2 ^e kl.); ged. HH. Processus en Martinianus, mart.
vr.	3	17.30 18.30	Lof H. Mis	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart v. Jezus (3 ^e kl.); ged. H. Rumoldus, biss. en mart. (Bisdome 's Hertogenbosch) en H. Ireneüs, biss. en mart.
za.	4	9.00	H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand, Votiefmis v.h. Onbevleete Hart v. Maria (22 aug.) (3 ^e kl.); daarna Lof met Rozenhoedje
zo.	5	10.30	Hoogmis	6^e zondag na Pinksteren (2^e kl.); kinderzegen
ma.	6	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.)
di.	7	18.30	H. Mis	Zoete Lieve Vrouw van Den Bosch (2 ^e kl.; Bisdome 's Hertogenbosch); ged. HH. Cyrillus en Methodius, biss. en bel.
wo.	8	7.15	H. Mis	H. Elisabeth, koningin van Portugal, weduwe (3 ^e kl.)
do.	9	17.30 18.30	Lof H. Mis	HH. Martelaren van Gorcum (3 ^e kl.; Bisdome 's Hertogenbosch)
vr.	10	7.15	H. Mis	De zeven HH. Broers, mart., en Rufina en Secunda, maagden en mart. (3 ^e kl.)
za.	11	-----	geen H. Mis	O.L. Vrouw op zaterdag (4 ^e kl.); ged. H. Pius I, paus en mart.
zo.	12	10.30	Hoogmis	7^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)
ma.	13	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.)
di.	14	18.30	H. Mis	H. Bonaventura, biss., bel. en kerkl. (3 ^e kl.)
wo.	15	7.15	H. Mis	H. Plechelmus, biss. en bel. (3 ^e kl.; bisdome 's Hertogenbosch); ged. H. Henricus, keizer en bel.
do.	16	17.30 18.30	Lof H. Mis	door de week (4 ^e kl.); ged. O.L. Vrouw v.d. Berg Karmel
vr.	17	7.15	H. Mis	door de week (4 ^e kl.); ged. H. Alexius, bel.
za.	18	9.00	H. Mis	H. Camillus v. Lellis, bel. (3 ^e kl.); ged. H. Symphorosa en haar zeven zonen, mart.
zo.	19	10.30	Hoogmis	8^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)
ma.	20	18.30	H. Mis	H. Hiëronymus Aemilianus, bel. (3 ^e kl.); ged. H. Margaretha van Antiochië, maagd en mart.

di.	21	18.30	H. Mis	H. Laurentius v. Brindisi, bel. en kerkl. (3° kl.); ged. H. Praxedes, maagd
wo.	22	7.15	H. Mis	H. Maria Magdalena, boetelinge (3° kl.)
do.	23	17.30	Lof	H. Apollinaris, biss. en mart.(3° kl.); ged. H.
		18.30	H. Mis	Liborius, biss. en bel.
vr.	24	-----	geen H. Mis	door de week (4° kl.); ged. H. Christina, maagd en mart.
za.	25	-----	geen H. Mis	H. Jacobus de Meerdere, apostel (2° kl.); ged. H. Christophorus, mart.
zo.	26	10.30	Hoogmis	9° zondag na Pinksteren (2° kl.)
ma.	27	-----	geen H. Mis	door de week (4° kl.); ged. H. Pantaleon, mart.
di.	28	18.30	H. Mis	HH. Nazarius en Celsus, mart.; Victor I, paus en mart.; Innocentius I, paus en bel. (3° kl.)
wo.	29	7.15	H. Mis	H. Martha, maagd (3° kl.); ged. HH. Felix II, paus, en Simplicius, Faustinus en Beatrix, mart.
do.	30	17.30	Lof	door de week (4° kl.); ged. HH. Abdon en Sennen, mart.
		18.30	H. Mis	
vr.	31	-----	geen H. Mis	H. Ignatius van Loyola, bel. (3° kl.)

Augustus

za.	1	-----	geen H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand; ged. HH. Makkabeeën (4° kl.)
zo.	2	10.30	Hoogmis	10° zondag na Pinksteren (2° kl.); kinderzegen
ma.	3	-----	geen H. Mis	door de week (4° kl.)
di.	4	18.30	H. Mis	H. Dominicus, bel. (3° kl.)
wo.	5	7.15	H. Mis	O.-L.-Vrouw-ter-Sneeuw (3° kl.)
do.	6	17.30	Lof	Gedaanteverandering v. O.H. Jezus Christus (2° kl.)
		18.30	H. Mis	
vr.	7	-----	geen H. Mis	Eerste vrijdag v.d. maand; H. Cajetanus, bel. (3° kl.); ged. H. Donatus, biss. en mart.
za.	8	-----	geen H. Mis	H. Johannes Maria Vianney, pastoor v. Ars, bel. (3° kl.); ged. HH. Cyriacus, Largus en Smaragdus, mart.
zo.	9	10.30	Hoogmis	11° zondag na Pinksteren (2° kl.)
ma.	10	18.30	H. Mis	H. Laurentius, diaken en mart. (2° kl.)
di.	11	18.30	H. Mis	door de week (4° kl.); ged. HH. Tiburtius en Su- sanna, mart.
wo.	12	7.15	H. Mis	H. Clara v. Assisië, maagd (3° kl.)
do.	13	17.30	Lof	door de week (4° kl.); ged. HH. Hyppolitus en Cassianus, mart.
		18.30	H. Mis	
vr.	14	7.15	H. Mis	Vigilie v. Maria-ten-Hemel-Opneming (2° kl.); ged. H. Eusebius, bel.

za.	15	10.30	Hoogmis	Feest v. Maria-ten-Hemel-Opneming (1^e kl.); <i>verplichte feestdag</i>
zo.	16	10.30	Hoogmis	12^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)
ma.	17	18.30	H. Mis	H. Hyacinthus, bel. (3 ^e kl.)
di.	18	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.); ged. H. Agapitus, mart.
wo.	19	7.15	H. Mis	H. Johannes Eudes, bel. (3 ^e kl.)
do.	20	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	H. Bernardus, abt en kerkl. (3 ^e kl.)
vr.	21	7.15	H. Mis	H. Johanna Francisca Fremiot de Chantal, weduwe (3 ^e kl.)
za.	22	9.00	gez. H. Mis	Feest v.h. Onbevlekt Hart v. Maria (2 ^e kl.); ged. HH. Timotheus, Hippolytus en Symphorianus, mart.
zo.	23	10.30	Hoogmis	13^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)
ma.	24	-----	geen H. Mis	Kerkwijdingsfeest v.d. kathedraal v. Den Bosch (1^e kl.) (eigen v.h. bisdom)
di.	25	18.30	H. Mis	H. Bartholomeus, apostel (2 ^e kl.) (Bisdom 's Hertogenbosch); ged. H. Lodewijk, koning en bel.
wo.	26	7.15	H. Mis	door de week (4 ^e kl.); ged. H. Zephyrinus, paus en mart.
do.	27	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	H. Jozef Calasactius, bel. (3 ^e kl.)
vr.	28	7.15	H. Mis	H. Augustinus, biss, bel. en kerkl. (3 ^e kl.); ged. H. Hermes, mart.
za.	29	-----	geen H. Mis	Onthoofding v.d. H. Johannes de Doper (3 ^e kl.); ged. H. Sabina, mart.
zo.	30	8.30	Hoogmis	14^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)
				Hoogmis in Brielle 17.30 uur, Votiefmis HH. Martelaren v. Gorcum (2 ^e kl.); ged. 14 ^e zondag na Pinksteren
ma.	31	18.30	H. Mis	H. Raymundus Nonnatus, bel. (3 ^e kl.)

Activiteiten in Gerwen

Gebedsinitiatief:

na de Hoogmis op de **1^e zondag** van de maand

- **Dames:** roepingen

na de Hoogmis op de **2^e zondag** van de maand

- **Dames en Heren:** bekeringen en heiliging van het familieleven

Kalender Leiden

Juli

vr.	3	17.30	Lof	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart v. Jezus (3 ^e kl.); ged. H. Ireneüs, biss. en mart.
		18.30	H. Mis	
za.	4	9.00	H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand, Votiefmis v.h. Onbevlekt Hart v. Maria (22 aug.) (3 ^e kl.); daarna uitstelling tot 13.00 uur
zo.	5	10.30	Hoogmis	6^e zondag na Pinksteren (2^e kl.); kinderzegen
vr.	10	18.30	H. Mis	De zeven HH. Broers, mart., en Rufina en Secunda, maagden en mart. (3 ^e kl.)
za.	11	9.00	H. Mis	O.L. Vrouw op zaterdag (4 ^e kl.); ged. H. Pius I, paus en mart.
zo.	12	10.30	Hoogmis	7^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)
vr.	17	-----	geen H. Mis	door de week (4 ^e kl.); ged. H. Alexius, bel.
za.	18	-----	geen H. Mis	H. Fridericus, biss. en mart. (3 ^e kl.; Bisdóm Rotterdam); ged. H. Camillus v. Lellis, bel. en H. Symp-horosa en haar zeven zonen, mart.
zo.	19	10.30	Hoogmis	8^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)
vr.	24	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.); ged. H. Christina, maagd en mart.
za.	25	9.00	H. Mis	H. Jacobus de Meerdere, apostel (2 ^e kl.); ged. H. Christophorus, mart.
zo.	26	10.30	Hoogmis	9^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)
vr.	31	18.30	H. Mis	H. Ignatius van Loyola, bel. (3 ^e kl.)

Augustus

za.	1	9.00	H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand, Votiefmis v.h. Onbevlekt Hart v. Maria (22 aug.) (3 ^e kl.); ged. HH. Makkabeeën, mart.; daarna uitstelling tot 13.00 uur
zo.	2	10.30	Hoogmis	10^e zondag na Pinksteren (2^e kl.); kinderzegen
vr.	7	17.30	Lof	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart v. Jezus (3 ^e kl.); ged. H. Cajetanús, bel. en H. Do-natus, biss. en mart.
		18.30	H. Mis	
za.	8	9.00	H. Mis	H. Johannes Maria Vianney, pastoor v. Ars, bel. (3 ^e kl.); ged. HH. Cyriacus, Largus en Smaragdus, mart.
zo.	9	10.30	Hoogmis	11^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)
vr.	14	-----	geen H. Mis	Vigilie v. Maria-ten-Hemel-Opneming (2 ^e kl.); ged. H. Eusebius, bel.
za.	15	-----	geen H. Mis	Feest v. Maria-ten-Hemel-Opneming (1^e kl.); verplichte feestdag

zo. 16	10.30	Hoogmis	12^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)
vr. 21	18.30	H. Mis	H. Johanna Francisca Fremiot de Chantal, weduwe (3 ^e kl.)
za. 22	9.00	H. Mis	Feest v.h. Onbevlekt Hart v. Maria (2 ^e kl.); ged. HH. Timotheus, Hippolytus en Symphorianus, mart.
zo. 23	10.30	Hoogmis	13^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)
vr. 28	-----	geen H. Mis	H. Augustinus, biss. bel. en kerkl. (3 ^e kl.); ged. H. Hermes, mart.
za. 29	-----	geen H. Mis	Onthoofding v.d. H. Johannes de Doper (3 ^e kl.); ged. H. Sabina, mart.
zo. 30	8.30	Hoogmis	14^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)
			Hoogmis in Brielle 17.30 uur, Votiefmis HH. Martelaren v. Gorcum (2 ^e kl.); ged. 14 ^e zondag na Pinksteren

Activiteiten in Leiden

Gebedsinitiatief: voor roepingen: na de Hoogmis op de 3^e zondag van de maand

Kalender Utrecht

Juli

vr. 3	-----	geen H. Mis	Eerste vrijdag v.d. maand; H. Ireneüs, biss. en mart. (3 ^e kl.)
za. 4	9.00	H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand, Votiefmis v.h. Onbevlekt Hart v. Maria (22 aug.) (3 ^e kl.); ged. Overbrenging v. relikwieën v.d. H. Martinus v. Tours (Bisdom Utrecht); daarna Lof met Rozenhoedje
zo. 5	10.30	Hoogmis	6^e zondag na Pinksteren (2^e kl.); kinderzegen
do. 9	19.00	Eremis	HH. Martelaren van Gorcum (2 ^e kl.); <i>na de H. Mis Neomistenzegen Pater Boghos</i>
vr. 10	18.30	H. Mis	De zeven HH. Broers, mart., en Rufina en Secunda, maagden en mart. (3 ^e kl.)
za. 11	9.00	H. Mis	O.L. Vrouw op zaterdag (4 ^e kl.); ged. H. Pius I, paus en mart.
zo. 12	10.30	Hoogmis	7^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)
vr. 17	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.); ged. H. Alexius, bel.
za. 18	9.00	H. Mis	H. Fridericus, biss. en mart. (3 ^e kl.; Bisdom Utrecht); ged. H. Camillus v. Lellis, bel. en H. Symphorosa en haar zeven zonen, mart.

zo. 19 10.30 Hoogmis

vr. 24 18.30 H. Mis

za. 25 9.00 H. Mis

zo. 26 10.30 Hoogmis

vr. 31 18.30 H. Mis

8^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)

door de week (4^e kl.); ged. H. Christina, maagd en mart.
H. Jacobus de Meerdere, apostel (2^e kl.); ged. H.
Christophorus, mart.

9^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)

H. Ignatius van Loyola, bel. (3^e kl.)

Augustus

za. 1 9.00 H. Mis

Eerste zaterdag v.d. maand, Votiefmis v.h. On-
bevlekt Hart v. Maria (22 aug.) (3^e kl.); ged. HH.
Makabeëën, mart.; daarna Lof met Rozenhoedje

zo. 2 10.30 Hoogmis

vr. 7 17.30 Lof

18.30 H. Mis

10^e zondag na Pinksteren (2^e kl.); kinderzegen
Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart
v. Jezus (3^e kl.); ged. H. Cajetanus, bel. en H. Do-
natus, biss. en mart.

za. 8 9.00 H. Mis

H. Johannes Maria Vianney, pastoor v. Ars, bel. (3^e
kl.); ged. HH. Cyriacus, Largus en Smaragdus, mart.

zo. 9 10.30 Hoogmis

vr. 14 18.30 H. Mis

11^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)

Vigilie v. Maria-ten-Hemel-Opneming (2^e kl.);
ged. H. Werenfridus, bel. (Bisdom Utrecht) en H.
Eusebius, bel.

za. 15 10.30 Hoogmis

**Feest v. Maria-ten-Hemel-Opneming (1^e kl.);
verplichte feestdag**

zo. 16 10.30 Hoogmis

vr. 21 18.30 H. Mis

12^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)

H. Johanna Francisca Fremiot de Chantal, weduwe
(3^e kl.)

za. 22 9.00 H. Mis

Feest v.h. Onbevlekt Hart v. Maria (2^e kl.); ged. HH.
Timotheus, Hippolytus en Symphorianus, mart.

zo. 23 10.30 Hoogmis

**Kerkwijdingsfeest v.d. kathedraal v. Utrecht
(1^e kl.) (eigen v.h. bisdom) (13^e zondag na Pink-
steren)**

vr. 28 ----- geen H. Mis

H. Augustinus, biss. bel. en kerkl. (3^e kl.); ged.
H. Hermes, mart.

za. 29 ----- geen H. Mis

Onthoofding v.d. H. Johannes de Doper (3^e kl.);
ged. H. Sabina, mart.

zo. 30 12.00 Hoogmis

14^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)

Hoogmis in Brielle 17.30 uur, Votiefmis HH. Martela-
ren v. Gorcum (2^e kl.); ged. 14^e zondag na Pinksteren

Activiteiten in Utrecht

Kerken Kijken: 27 juni t/m 12 september

Onze adressen in Nederland

Gerwen

Leiden

Utrecht

Oude St. Clemenskerk

Heuvel 21
5674 RR Nuenen
Telefoon

+31 (0)40 283 45 05

H. Mis zie pagina 84

Kapel O.L.V. van de Ro-
zenkrans

Sumatrastraat 197
2315 BD Leiden
Telefoon

+31(0)71 782 05 05 of
+31 (0)40 283 45 05

H. Mis zie pagina 87

St. Willibrordkerk

Minrebroederstraat 21
3512 GS Utrecht
Telefoon

+31 (0)40 283 45 05

H. Mis zie pagina 88

Telefoontijden: maandag t/m zaterdag 09.30-12.00 en 14.00-17.30 uur.

In noodgevallen staan wij u vanzelfsprekend ook buiten deze tijden ter beschikking. Bovendien kunt u altijd een bericht op ons antwoordapparaat achterlaten of per e-mail met ons in contact treden.

E-mail adressen van de priesters

Pater C. de Beer: c.debeer@fsspx.email

Pater K. Huysegems: k.huysegems@fsspx.email

Pater M. De Clercq: m.declercq@fsspx.email

**Steun het
Informatie-
blad!**

Bankrekening

Stichting St. Jozef Nuenen
Heuvel 23

5674 RR Nuenen

IBAN: NL11 INGB 0003 9907 90

BIC: INGBNL2A

Kerkrade

(Duitstalig)

Kerk St. Maria ter Engelen

Pannesheiderstraat 71

6462 EB Bleijerheide/Kerkrade

Telefoon +31 (0)45 567 13 97

Op zon- en feestdagen

gelezen H. Mis 8.30 uur en

Hoogmis 10.00 uur

De erediensten worden verzorgd

door de priesters van de

Priorij St. Bonifatius

Bottroper Strasse 295

D-45356 Essen

Telefoon +49 (0) 20 166 49 22

District Benelux

*Brussel (Namen, Quiévrain en
Luxemburg)*

Christus Koning Priorij
Eendrachtstraat 37
1050 Brussel
Telefoon +32 (0)2 550 00 20

St. Jozefkerk
Frère - Orban Square
1040 Brussel
Telefoon +32 (0)474 860 755
H. Mis

- zon- en feestdagen 8.00 uur
10.00 uur
- ma. t/m za. 18.00 uur

Antwerpen

Priorij van het Allerheiligste Sacrament
Hemelstraat 21-23
2018 Antwerpen
Telefoon +32 (0)3 229 01 80
H. Mis

- zon- en feestdagen 7.30 uur
10.00 uur
- ma., di. 7.00 uur
- wo, za. 7.30 uur
- do., vr. 18.30 uur

Gent

Sint-Amanduskapel
Kortrijksesteenweg 139
9000 Gent
Telefoon +32 (0)3 229 01 80
H. Mis

- zon- en feestdagen 10.00 uur

Colofon

Uitgever

Priesterbroederschap St. Pius X

Redactie

Pater C. de Beer
Priorij St. Clemens
Heuvel 23
5674 RR Nuenen
Telefoon +31 (0)40 283 45 05

Kopijsluiting IB 359

Vrijdag 14 augustus 2026

Giften ter ondersteuning

Uw giften ter ondersteuning van ons werk zijn zeer welkom: ze vormen de enige financiële steun voor het apostolaat van de Priesterbroederschap St. Pius X in Nederland. Voor uw overschrijving kunt u gebruik maken van

- internetbankieren,
- een automatische machtiging, of
- een eenmalige overschrijving.

U vindt ons ook op internet

- www.fsspx.be/nl

Biechtgelegenheid

Op zon- en verplichte feestdagen: een uur vóór de H. Mis, tot ten laatste 10 minuten vóór de Mis, eventueel ook na de Mis.

Stipendium voor de H. Mis

Het stipendium voor een H. Mis bedraagt: € 18,00.

2 Voorwoord

VAN DE PRIESTERBROEDERSCHAP

- 3 Open brief van 24 juni 2026, gericht aan Zijne Heiligheid Paus Leo XIV en aan de kardinalen van de Heilige Kerk
- 5 Katholieke geloofsbelijdenis van de Priesterbroederschap Sint-Pius X
- 40 Brief van 30 juni 2026, gericht aan Zijne Heiligheid Paus Leo XIV
- 42 Preek op 1 juli 2026, bij de bisschopswijdingen in Écône
- 53 Terugblikken op 1 juli 2026
- 62 Brief van 3 juli 2026, gericht aan Zijne Heiligheid Paus Leo XIV
- 65 Mededeling van 13 juli van het Moederhuis
- 66 De wapens en deviezen van de bisschoppen
- 73 Is uw Biecht en uw Huwelijk bij de FSSPX wel geldig?

EUCCHARISTISCHE KRUISTOCHT

- 76 Puntje
- 80 Schatkisten

VAN DE PRIORIJ

- 81 Jaarprogramma 2026
- 81 Onze Overledenen
- 82 Collecten in de maand mei 2026
- 83 Bedevaart Gorcum-Brielle
- 84 Kalender Gerwen
- 87 Kalender Leiden
- 88 Kalender Utrecht
- 90 Onze adressen in Nederland
- 91 District Benelux
- 91 Colofon